
Nowi członkowie T. N. W.

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 42, 92-171

1949

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IX.

Nowi członkowie T.N.W.

Leon Borowski urodził się 14 kwietnia 1884 r. w Humaniu. Wydział Inżynierii Politechniki Kijowskiej ukończył 10.XII.1913 r. ze stopniem „Inżynier-budowniczy“ („Inżynier-Stroitel“). Pracę dyplomową wykonał u Profesora G. D. Dubelira.

Od 1.IX.1924 r. wykładał budowę dróg gruntowych w Państwowej Średniej Szkole Drogowej w Warszawie. Od 1.I.1922 r. do 10.XII.1934 r. był starszym asystentem przy Katedrze Budowy dróg i robót ziemnych Politechniki Warszawskiej. Od 1.IX.1924 r. do 1.IX.1939 r. miał zlecone wykłady z „Encyklopedii nauk inżynierskich“ na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej. W 1934 r. habilitował się na Politechnice Warszawskiej. W 1939 r. został powołany przez Radę Wydziału Inżynierii Politechniki Warszawskiej na katedrę budowy dróg i robót ziemnych w charakterze profesora zwyczajnego. Od 1.XI.1940 r. do 1.IV.1942 r. wykładał budowę dróg w średniej szkole technicznej (początkowo prywatnej, później upaństwowionej) w Warszawie. Od 1.I.1946 r. do 1.IX.1949 r. był Przewodniczącym Rady Naukowej Drogowej w Instytucie Badawczym Budownictwa.

Ogłosił drukiem następujące prace:

Z praktyki budowy dróg gruntowych; 2) O wymulaniu rowów przydrożnych; 3) Komunikacje lądowe w województwach wschodnich; 4) O drogach piaskowo-gliniastych; 5) Warunki techniczne projektowania dróg gruntowych; 6) Organizacja władz gruntowych II instancji; 7) Wynik badań laboratoryjnych materiałów kamiennych używanych do budowy i utrzymania dróg w Polsce; 8) Zależność ścieralności nawierzchni drogowych od zwięzłości kamienia; 9) O drogach gminnych; 10) Sposoby konserwacji dróg tłuczniowych; 11) O konieczności pomiarów ruchu na drogach; 12) O konieczności ulepszania dróg gruntowych; 13) Administracja drogowa I instancji; 14) Trzeci Polski Kongres Drogowy; 15) Gęstość sieci drogowej i jej miernik (praca habilitacyjna); 16) O drogach gruntowych; 17) Stan sieci drogowej, jej znaczenie i potrzeby; 18) Drogi i motoryzacja; 19) Wkład nauki do techniki drogowej; 20) Ś. p. M. W. Nestorowicz, jako pierwszy profesor budowy dróg Politechniki Warszawskiej; 21) Wpływ szybkości pojazdów na siły oddziaływujące na jezdnię drogi

J e r z y B u k o w s k i urodził się dn. 23 listopada 1902 r. w Bugaju, pow. Pinczowski, woj. Kieleckie. Matura w gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Kielcach. Studia wyższe na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej. Dyplom Inżyniera Mechanika uzyskał na Oddziale Lotniczym tego Wydziału w r. 1930.

Od r. 1925 pracuje jako asystent u prof. Cz. Witoszyńskiego w laboratorium aerodynamicznym Politechniki Warszawskiej, a następnie w Instytucie Aerodynamicznym, nieprzerwanie do r. 1935. Wykonuje w tym czasie szereg konstrukcji urządzeń laboratoryjnych, stanowiących wyposażenie Instytutu Aerodynamicznego. Równocześnie prowadzi prace laboratoryjne, szczególnie w zakresie badania śmigieł.

W r. 1932 rozpoczyna prace konstruktorskie w zakresie śmigieł lotniczych. W r. 1935 przechodzi do Fabryki Śmigieł W. Szomański i Sp., obejmując tam stanowisko Kierownika Technicznego. W okresie tym osiąga pełne uniezależnienie się w tym zakresie od zamawianych uprzednio projektów lub wzorów zagranicznych oraz rozwinięcie produkcji krajowej na eksport.

W r. 1938 odbywa przewód habilitacyjny na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej, uzyskując „veniam legendi“ z zakresu aerodynamiki stosowanej. W okresie tajnych studiów w czasie okupacji Rada Wydziału Mechanicznego P.W. powierza mu prowadzenie spraw opustoszałej Katedry Budowy Płatowców i Mechaniki Lotu.

Okres popowstaniowy spędza w obozie pracy w Niemczech. Wraca do kraju w końcu maja 1945. Od czerwca 1945 do września tegoż roku wykłada aerodynamikę na Politechnice Warszawskiej z tymczasową siedzibą w Lublinie. Od września 1945 do września 1946 pracuje w Dyrekcji Zjednoczenia Przemysłu Motoryzacyjnego. Od marca 1946 przystępuje do organizacji katedry Budowy Płatowców na Politechnice Łódzkiej. Od września 1946 prowadzi równocześnie w charakterze zastępcy profesora Katedrę Budowy Płatowców Politechniki Łódzkiej i w takim samym charakterze — katedrę aerodynamiki na Politechnice Warszawskiej. Kieruje pracami odbudowy Instytutu Aerodynamicznego w Warszawie. W kwietniu 1948 uzyskuje potwierdzenie przedwojennej habilitacji, zaś we

wrześniu 1949 nominację na profesora nadzwyczajnego Hydro i Aerodynamiki na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Technika laboratoryjna pomiarów aerodynamicznych. Warszawa, str. 286 (Nagroda Kasy Mianowskiego im. K. Rudzkiego); 2) Projekt śmigła, W-wa 1936, str. 140; 3) Instalacja próbna do badania modeli śmigieł i pierwsze wyniki wykonanych pomiarów (VII zeszyt Prac Instytutu Aerodynamicznego w Warszawie), W-wa 1939, str. 100. Prócz tego artykuły w prasie technicznej: Przegląd Lotniczy, Technika Lotnicza i in.

E m i l C h r o b o c z e k urodził się 18 września 1902 roku w Dzieńmorowicach w powiecie Frysztat, na Śląsku Cieszyńskim. Po pięciu latach nauki w miejscowej szkole powszechnej ukończył 5 klas gimnazjum realnego w Orłowej, po czym zapisał się do średniej szkoły rolniczej w Czernichowie pod Krakowem. Z II roku tej szkoły przeniósł się na I rok Bydgoskiej Akademii Rolniczej, którą ukończył w roku 1921. Po 2¹/₂ latach praktyki rolniczej w Poznańskim i na Śląsku Cieszyńskim zapisał się na wydział instruktorsko-nauczycielski Państwowej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. Ukończył go w 1924 roku, pełniąc równocześnie ze studiami obowiązki instruktora rolnictwa w tej szkole.

Studia akademickie odbył na wydziale rolniczo-leśnym, sekcji rolnej, Uniwersytetu w Poznaniu w latach 1924—1929. pełniąc równoległe ze studiami przez trzy lata obowiązki referenta Wydziału Nasiennego Wlkp. Izby Rolniczej, a przez dwa lata zastępcy kierownika naukowego Polsko-Szwedzkiej Hodowli Nasion Swalof.

W r 1929/30 pracował przez pół roku u prof. E. Malinowskiego w Zakładzie Genetyki i Hodowli Roślin SGGW w Skierniewicach, następnie zaś w latach 1930-32 odbył 2¹/₂ letnie studia w Cornell University w Ithaca N.Y., specjalizując się w warzywnictwie i fizjologii roślin. Uzyskany w Cornell University doktorat nostryfikował w SGGW jako doktorat Nauk Ogrodniczych.

Od 1.XII.1932 objął w SGGW stanowisko zastępcy profesora oraz kierownictwo Zakładu Uurawy i Hodowli Warzyw w Skierniewicach. W r. 1936 habilitował się w SGGW z ogólnej

uprawy roślin i warzywnictwa, a w 1937 został mianowany profesorem nadzwyczajnym w tych przedmiotach. Wojnę spędził w Skierniewicach prowadząc majątek doświadczalny Skierniewice, włączony wówczas do Instytutu Puławskiego, a częściowo i pracę doświadczalną we własnym zakresie. W r. 1946 został mianowany profesorem zwyczajnym, a od 1948 roku pełni obowiązki dziekana Wydziału Ogrodniczego S.G.G.W.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Badania nad dziedziczeniem niektórych cech u pszenicy (Rozpr. Polsk. Akad. Umiejętn. T. LXX, Kraków, Dz. B. nr 3. 1930); 2) Premature seed stalk formation in table beets (Proc. Amer. Soc. Hort. Scien. 1931, 28 : 323—327); 3) A study of some ecological factors influencing seed stalk development in beets (*Beta vulgaris*). Cornell University Agr. Exp. Stat. Kem. 154, 1—84, 1934; 4) Studia nad tworzeniem się pośpiechów u buraków. Warszawa, 1934, str. 111; 5) Porównanie dwóch metod cięcia dwupędowych roślin pomidorów (Wspólnie), Roczn. Nauk. Ogrodn. II: 183—195, 1935); 6) Jak określić wczesność dojrzewania w doświadczeniach z pomidorami, Roczn. Nauk Ogrodn. II : 135—142; 1935; 7) Badania nad uprawą i przechowaniem cebuli, Roczn. Nauk Ogrodn. III : 57—137, 1936; 8) Sprawozdanie Nr 1 z prac nasiennych przeprowadzonych w 1937 r. (wspólnie z kilku współpracownikami), Warszawa 1937 r.; 9) Sprawozdanie Nr 2 z prac nasiennych przeprowadzonych w 1938 r. (wspólnie z kilku współpracownikami), Warszawa 1938; 10) Wpływ niskiej temperatury w szklarni we wczesnym stadium rozwojowym roślin, w porównaniu z jarowizacją nasienia, na tworzenie się pośpiechów u buraków (wspólnie z J. Kostec-kiem), Roczn. Nauk Ogrodn. IV. 153—175, 1937; 11) Próby z odmianami kukurydzy cukrowej. Przegląd Ogrodniczy 1938; 12) Zagadnienia produkcji i przetwórstwa warzyw w chwili obecnej. Inst. Oświaty Roln. Zw. Sam. Chłopsk., W-wa, 1946; 13) Warzywnictwo na Ziemiach Odzyskanych Śląska. Gosp. Wiejsk. na Ziemi Lubuskiej i Województwa Szczecińskiego. Gosp. Wiejsk. na Ziem. Odzysk. Zeszyt X, W wa 1947; 15) Warzywnictwo Okręgu Gdańskiego i Prus Wschodnich, Gosp. Wiejsk. na Ziem. Odzysk. Zeszyt X, W-wa 1947; 16) Influence of the deficiency of different nutritive elements on onions in the first and second year of growth in field and in sand culture experiments. Streszcz. w Wykazie prac z Działu Nauk Matem. Przyrodn. Polskiej Akad. Umiejętn., Kraków 1947; 17) Influence of the bulb size and of storage temperatures on the number of seedstalks and seed yield the Wolska onion. Streszczenie w Wykazie prac Działu Nauk Matem. Przyrodn. Polskiej Akad. Umiejętn., Kraków 1947; 18) Experiments on control of the Onion Maggot. *Hylemyia antiqua* Meig. Streszcz. w Wykazie prac z Działu Nauk Matem.-Przyr. Polskiej Akad. Umiejętn., Kraków 1947; 19) Wyniki doświadczeń nad przechowywaniem kilku warzyw. Czasopismo Ogrodn.: III: 93—98, 134—136; 1948; 20) Wpływ kopczy-

kowania na wczesność plonu pomidorów przy dwóch sposobach cięcia (razem z Zofią Nekandą-Trepczyną). Roczn. Nauk Roln. — w druku; 21) Wpływ chlorohydryny etylenu i rodanku sodu na przerywanie okresu spoczynku u różnych odmian ziemniaków (razem z Szymonem Rozegnałem), Roczn. Nauk Roln. — w druku; 22) Wpływ gęstości siewu na rozwój i siew fasoli Bomby, Noridy i Periówki (razem z Janem Rieffem. Roczn. Nauk Roln. w druku); 23) Wpływ braku składników pokarmowych na rozwój cebuli z rozsady i cebuli nasiennej w doświadczeniach wazonowych i polowych (razem z p. Teresą Karwowską). Roczn. Nauk. Roln. — w druku.

K a z i m i e r z D r e w n o w s k i profesor Politechniki Warszawskiej. Urodzony w Stanisławowie, 4.III.1881 r. ukończył gimnazjum IV we Lwowie (1899), politechnikę we Lwowie (mechanika) w 1903 r. politechnikę w Zurychu (elektryka 1903—1905). Politechnikę w Darmstacie, technika wysokich napięć (1914).

Pracował zawodowo od 1905 do 1909 r. w Fabryce kondensatorów elektrycznych we Fryburgu (Szwajc.), Siemens-Schuckert w Wiedniu i Lwowie.

Działalność dydaktyczna: Politechnika Lwowska, adiunkt katedry elektrotechniki (1907—1913). Szkoła techniczna we Lwowie, profesor elektrotechniki (1912—1914). Politechnika Warszawska (od 1916 r. kolejno): profesor podstaw elektrotechniki, elektrotechniki mierniczej, miernictwa elektrycznego i wysokich napięć, miernictwa elektrycznego.

Organizował pierwsze laboratoria elektryczne w Politechnice Warszawskiej (1916—1918). Organizował Zakład miernictwa elektrycznego i wysokich napięć w Politechnice Warszawskiej. Zainicjował i organizował budowę pawilonu elektrycznego P.W. (1930—1934). Był Dziekanem Wydziału elektrycznego P.W. (1928/29 i 1933/34). Inicjował utworzenie Instytutu elektrycznego przy Politechnice Warszawskiej (1934/35). Projektował organizację Instytutu wysokich napięć P.W. (1939). Był Rektorem Politechniki Warszawskiej (1939—1945).

Podczas okupacji niemieckiej inicjował i zorganizował szkoły zawodowe w gmachach Polit. Warsz., oraz Państwową Wyższą Szkołę Techniczną, jako ostoję tajnego nauczania. W listopadzie 1942 r. został uwięziony i zesłany do obozów koncentracyjnych w Majdanku i Dachau (XI.42 do IV.45). Po kapitulacji Niemiec był organizatorem i dyrektorem Ośrodka wyż-

szych studiów polskich w Belgii (1945—1947). Po powrocie do kraju jest kierownikiem Zakładu miernictwa elektrycznego Politechniki Warsz. (od 1947). Inicjował budowę II Gmachu Elektrotechniki (1947).

Ogłosił drukiem następujące prace:

Podręczniki: Pomiarы elektrotechniczne (Lwów, 1914); 2) Podstawy elektrotechniki (W-wa, 1918); 3) Materiały i układy izolacyjne wysokiego napięcia (1927); 4) Laboratorium miernictwa elektrotechnicznego (5 wydań: 1929, 1931, 1948); 6) Pomiarы elektryczne, Zesz. I (1937); 7) Elektryczne przyrządy pomiarowe, Zesz. I (1939); 6) Wytrzymałość dielektryczna (1939); 9) Przepięcia i ochrona przepięcia, Zesz. V (1939); 10) Pomiarы elektryczne (1950); 11) Pomiarы elektroenergetyczne i wysokonapięciowe (1950).

Prace naukowe, monografie, referaty (ważniejsze*) 1) O zastosowaniach kondensatorów w elektrotechnice (C. T. 1907); V Zjazd techn. polsk. 1910); 2) Postępy i braki elektrotechniki w Galicji i potrzeba założenia Krajowego Biura Elektrotechnicznego (P. E. 1911); (II Zjazd elektr. polsk., 1912); 13) „Statystyka elekrowni miejskich w Galicji“ (pierwsza), (C. T. 1912 II Zj. elektr. polsk. 1912); 4) Przepięcia i urządzenia przeciwprzepięciowe“ (R. E. 1122); 5) „Podstawy wytrzymałości elektrycznej“ (P. E. 1925); „Izolatory wysokiego napięcia (P. E. 1926, 1927); 9) „Determination expérimentale de la répartition du champ électrostatique à haute tension“: (CIGRE, 1931); 10) „La méthode de compensation automatique adaptée à l'investigation des champs électriques“ (wspólnie z S. Dunikowskim) (CIGRE, 1931); 11) „Badania prądów zmiennych przy wyładowaniach niezupełnych“ (wspólnie z S. Szporem i J. Miłodrowskim; P. E., 1932); 12) „Badania doświadczalne pól elektrycznych wysokiego napięcia“ (P. E., 1932); 13) „Étude expérimentale des champs électriques à haute tension“ (Int. Congr. El., Paryż, 1932); 14) „Die Ausmessung elektrischer Hochspannungsfelder mittels Kompensationsmethoden“ (A. f. EL., 1933); 15) „O dokładności metody prostownikowej przy pomiarze wysokiego napięcia (wspólnie z J. W. Jakubowskim; P. E., 1933); 16) „O prądkowości działania metody prostownikowej pomiaru wysokiego napięcia“ (wspólnie z J. W. Jakubowskim; P. E., 1933); 17) „Aperçu général des propriétés et méthodes d'essai des isolants solides (CIGRE, 1933); 18) „Einige Betrachtungen über die kaparitive Hochspannungsmessung und deren Fehler“ (A. f. EL., 1934); 19) „Prace Ignacego Mościckiego z techniki wysokich napięć w świetle poglądów ówczesnych i obecnych“

*) C. T. — Czasopismo techniczne, Lwów.

P. T. — Przegląd techniczny, Warszawa.

P. E. — Przegląd elektrotechniczny, Warszawa.

CIGRE — Conférence internationale des Grands Réseaux électriques, Paryż.

A. f. E. — Archiv für Electrotechnik, Berlin.

(P. E., 1934); 20) „Nowy pawilon elektryczny Pol. Warsz.“ (P. E., 1934); 21) „Zarys organizacji i zakres prac Instytutu Elektrycznego przy Pol. Warsz.“ (wspólnie z J. Hoserem; P. E., 1934); 22) *Considérations sur les méthodes de mesure de la répartition du champ électrique des isolateurs à haute tension dans les conditions de régime*“ (CIGRE, 1935); 23) „Etat actuel de la mesure des très hautes tensions“ (CIGRE, 1937); 24) *Rapport special sur les Mesures électriques*“ (CIGRE, 1946); 25) „Les sciences electrotechniques“ (wyd. „Pologne“, Fryburg, 1946).

Praca naukowo techniczna i organizacyjna w instytutach krajowych: Organizacja Sekcji elektrotechnicznej Tow. Polit. we Lwowie (1908); Organizacja prac słownicznych i przepisowych (elektr.) w Tow. Politechnicznym we Lwowie (1908); Inicjatywa Krajowego Biura elektrotechnicznego we Lwowie (1911); Organizacja Stowarzyszenia elektryków polskich (SEP) w Warszawie (1919); Inicjatywa i organizacja Polskiego Komitetu elektrotechnicznego Międz. Komisji elektr. (CEI) (sekr. gen., potem przewodniczący) (1923—1947); Inicjatywa Polskiego Komitetu wielkich sieci elektrycznych międzynarodowej konferencji (CIGRE) (przewodniczący) (1924—1947); Inicjatywa Polskiego Komitetu oświetleniowego (Komisji międzynarod.) (1925).

Współpraca międzynarodowa: „Commission Electrotechnique Internationale — CEI“ — wiceprezes (1925—1948); członek komitetu wykonawczego (1935—1941); przewodniczący komitetu symboli graficznych (1930—1948), członek komitetów: słownika, znakownictwa; udział w zebraniach 1924, 1926, 1927, 1930, 1935, 1938 „Conférence Internationale des Grands Réseaux Electriques“ — członek założyciel (1923), wiceprezes (1934—1948), wiceprezes honorowy (1949); udział w sesjach 1923, 1925, 1927, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1946 (8 referatów); „Commission Internationale de l'Eclairage“ — sesja 1924; „Congrès international d'électricité“ (1933) — referat.

Prace nad słownictwem: „W sprawie słownictwa elektrotechnicznego“ (C. T., 1908); „Słowniczek elektrotechniczny niemiecko-polski“ (wspólnie z T. Gayczakiem) (Lwów, 1911); Projekty słownictwa: elektrotechniki teoretycznej (P. T., 1918), miernictwa elektrycznego (P. E., 1921), techniki wysokich napięć (P. E., 1921). Redakcja „Słownictwa elektrotechnicznego polskiego“ Zesz. I (Warszawa, 1936); „Definicje elektryczne“, opracowanie (W-wa, 1937); „Polski słownik elektryczny“ redakcja oraz opracowanie działów: pojęcia podstawowe, miernictwo elektryczne, technika wysokich napięć (1949).

Stanisław Feliksia k urodził się dn. 6 kwietnia 1906 r. w Łodzi. W roku 1926 ukończył Gimnazjum Miejskie matematyczno-przyrodnicze w Łodzi. W tymże roku wstąpił na Wydział Matem.-Przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie w 1930 otrzymał absolutorium. W 1936 r. uzyskał tytuł magistra filozofii w zakresie zoologii wraz z anatomią

porównawczą na podstawie rozprawy: „Über einen Fall anormaler Ausbildung bei der Flussmuschel *Unio tumidus* Retzius“. (Annal. Mus. Zool. Pol., Warszawa, IX, Nr16, 1931). W 1938 r. otrzymał tytuł doktora zoologii wraz z anatomią porównawczą na tymże Uniwersytecie Warszawskim na podstawie rozprawy: „Badania biologiczno-morfologiczne nad otułą (Radix glutinosa [O. F. Müller]). Arch. Nauk Biol. Tow. Nauk. Warszaw., Warszawa, VII, 2, 1938“. W dniu 17 grudnia 1947 r. na mocy uchwały Rady Wydziału Matem.-Przyrodniczego Uniwersytetu Łódzkiego został habilitowany jako docent zoologii, co zostało zatwierdzone w dniu 6 marca 1948 r. przez Ministra Oświaty. Habilitacja została przeprowadzona na podstawie rozprawy: „Anomalie i zniekształcenia narządów rozrodczych u *Helicigona* (*Arianta arbustorum* L.) oraz próby wyjaśnienia mechanizmu ich powstania“.

Pracę w Państwowym Muzeum Zoologicznym rozpoczął w dniu 1 kwietnia 1928 r., początkowo jako praktykant, a od 15 maja tegoż roku jako pracownik pomocniczy naukowy. W dniu 1 stycznia 1929 r. został pracownikiem kontraktowym, w dn. 1 czerwca 1936 r. prow. asystentem w IX gr. uposażenia, a od 1 stycznia 1938 r. prow. asystentem w VIII gr. up. W charakterze asystenta, pełniącego faktycznie funkcje kustosza w dziale mięczaków, pracował do dnia 1 września 1939. W czasie wojny pracował w Muzeum od dnia 1 sierpnia 1940 do 1 sierpnia 1944 r., opiekując się Wydziałem Bezkregowców. Od dnia 3 listopada 1944 roku do dnia 15 stycznia 1945 r. kierował akcją zabezpieczania zbiorów i biblioteki Państwowego Muzeum Zoologicznego, wyjeżdżając prawie codziennie z Pruszkowa do Warszawy. W dniu 5 marca 1945 r. Ministerstwo Oświaty powierzyło mu pełnienie obowiązków kierownika Państwowego Muzeum Zoologicznego z ważnością od 19 stycznia 1945 r., tj. od chwili wejścia jego do Warszawy i zabezpieczenia częściowo spalonego Muzeum. W dniu 1 sierpnia 1945 r. otrzymał nominację na kierownika Państwowego Muzeum Zoologicznego. W dniu 18 października 1946 r. otrzymał z rąk Ministra Oświaty złoty krzyż zasługi. Z dniem 1 stycznia 1947 r. otrzymał nominację na dyrektora Państwowego Muzeum Zoologicznego.

Począwszy od 1928 r. do chwili obecnej pracuje naukowo w Państwowym Muzeum Zoologicznym nad morfologią, syste-

matyką i etologią mięczaków, uwzględniając zagadnienia ekologiczne i zoogeograficzne. Od 1937 roku członek komitetu redakcyjnego wydawnictw Państwowego Muzeum Zoologicznego, a od 1946 r. redaktor tychże wydawnictw. W związku z zakresem prac w Muzeum prowadził liczne badania terenowe w kraju. Badania w obcych krajach prowadzone były: w 1931—1932 na Martynice, w Brazylii (Pernambuco), na Teneryfie (Wyspy Kanaryjskie) i na Fayalu (Azory) w czasie półrocznej wyprawy, odbytej wraz z prof. dr W. Roszkowskim, ówczesnym dyrektorem P.M.Z., na statku szkolnym „Dar Pomorza“, w 1938 r. w Nowej Szkocji (Kanada), na Nowej Fundlandii i na wyspach francuskich St. Pierre i Miquelon wraz z prof. dr T. Jaczewskim, ówczesnym kierownikiem P.M.Z. Z prac poza Muzeum: w latach 1937—1939 nauczał botaniki, zoologii i anatomii człowieka w gimnazjach warszawskich, przez kilka miesięcy w 1944 r. wykladał na tajnym komplecie medycyny embriologię, genetykę i biologię. W latach 1945—1948 brał udział w pracach Komisji Programowej Ministerstwa Oświaty. Od 1946 r. jest członkiem zarządu warszawskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Zoologicznego, a od roku 1947 delegatem P.M.Z. w Komitecie Badań Fizjograficznych Polskiej Akademii Umiejętności. W 1946 r. został członkiem Conchological Society Great Britain and Ireland, a w 1947 r. Malacological Society of London.

Ogłosił drukiem następujące prace naukowe:

- 1) Über riesige Exemplare der Teichmuschel *Anodonta cygnea* (L.) Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol., Warszawa, I, Nr 6, 1930; 2) Über einen Fall anormaler Ausbildung bei der Flussmuschel *Unio tumidus* Retzius. Annal. Mus. Zool. Pol., Warszawa, IX, Nr 16, 1931; 3) Die Molluskenfauna der Filter- und der Rohwasserpumpstation der Warschauer Wasserleitungsanlagen. Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol., Warszawa, II, Nr 6, 1933; 4) Mięczaki Filtrów Warszawskich. Spraw. z Pos. Tow. Nauk. Warsz. Wydz. IV, Warszawa, XXV, 1932; 5) Mięczaki (Mollusca). Przyczynek do znajomości fauny Czarnohory. Inst. Badaw. L. P., Rozpr. i spraw., Warszawa, Ser. A., Nr 8, 1933; 6) Mięczaki Rezerwatu Żubrzego w Białowieży. Inst. Badaw. L. P., Rozpr. i spraw., Warszawa, Ser. A., Nr 10, 1935; 7) *Alderia modesta* (Lovén) w zatoce Puckiej. Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol., Warszawa, II, Nr 26, 1936; 8) Rasche Auslese von Vertretern der Bodenfauna Archiv. f. Hydrobiologie. Leipzig, XXX, 1936; 9) *Radula* von *Hydrobia ulvae* (Pennant) aus der Litorina — Zeit. Zool. Anzeiger, Leipzig, Bd. 122, H. 7/8, 1938; 10) Badania biologiczno-morfologiczne nad otułą

(*Radix glutinosa*) O. F. Müller. Arch. Nauk Biol. Tow. Nauk Warsz., Warszawa, VII, 2, 1938; 11) *Pisidium subtruncatum* Malm. v. *tenuilineatiformis* v. n. oraz kilka nowych lub rzadkich dla Polski groszkówek (*Pisidium* C. Pfeiffer). *Fragm. Faun. Mus. Zool. Pol.*, Warszawa III, Nr 24, 1938; 12) Über Biologie und Morphologie der Mantelschnecke, *Radix glutinosa* (O. F. Müller). *Zool. Jahrb. System.*, Jena, Bd. 72, H. ½, 1939; 13) Przyczynek do poznania utworów dyluwialnych oraz ich fauny na Południowym Zahoryniu. Część paleontologiczna. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, Warszawa, Nr 17, 1939; 14) *Physa acuta* Draparnaud in den Fabrikschnecken von Łódź und ihre allgemeine Verbreitung. *Fragm. Faun. Mus. Zool.*, Warszawa, IV, Nr 15, 1939; 15) Essai sur la régénération de la tête chez *Physa acuta* Drap. *Annal. Mus. Zool. Pol.*, Warszawa, XIV, Nr 2, 1947; 16) *Physa acuta* Draparnaud without shell, *Journ. Conch.*, London, Vol. 22, Nr 11, 1947; 17) Anomalies and deformations of the genital organs in *Helicigona* (*Arianta*) *arbustorum* (L.), with an attempt to explain the mechanism of their origin. *Annal. Mus. Zool. Pol.*, Warszawa, XIV, Nr 10 (w druku).

Artykuły popularno-naukowe:

1) Spółżycie różanki z małżami. *Czasopismo Przyrodnicze, Łódź*, Rok III, z. 3—4, 1929; 2) Podróż na statku „Dar Pomorza“ do Brazylii i na Martynikę z postojem na Teneryfie i Azorach. *Wszechświat*, Warszawa, Nr 5, 1932; 3) Małże (Bivalvia). *Enc. Powsz. Ultima Thule*, Warszawa, 7, 1934; 4) Eine einfache Vorrichtung zum Fang kleiner Insekten. *Kosmos. Stuttgart*, H. 8, 1936; 5) Świdrak okrętowy (*Teredo navalis* Linné). *Enc. Ultima Thule*, Warszawa, 10, 1939; 6) Świstak (*Marmota marmota* Linné). *Enc. Ultima Thule*, Warszawa, 10, 1939; 7) O szczątki mienia kulturalnego Warszawy, Skarpa Warszawska, Warszawa, Rok II, Nr 4, 1946; 8) Ferryland, kraina fiordów i ryb. *Wszechświat*, Kraków, Nr 6, 1946.

Podręczniki:

1) Poznawajmy przyrodę. Podręcznik dla klasy szóstej szkół powszechnych. M. Arct, Warszawa, 1934. Wydania w 1935, 1938, 1939 (wraz z J. Kołodziejczykiem i J. Wernerową); 2) Zoologia. Podręcznik szkolny. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1949 (wraz z Wł. Michajłowem); 3) Zoologia. Podręcznik dla liceów, zakładów kształcenia nauczycieli i samouków. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa (w druku; wraz z Wł. Michajłowem, Zdz. Raabem i K. Strawińskim).

Janusz Groszkowski urodził się w Warszawie w 1898 r., tamże uzyskał świadectwo dojrzałości oraz ukończył Wydział Elektryczny Politechniki. W latach 1917—1923 był

asystentem przy Katedrze Miernictwa Elektrycznego, a następnie w Laboratorium Prądów Szybkoszmiennych Politechniki Warszawskiej.

W latach 1923—25 prowadził na Wydziale Elektrycznym tej Politechniki wykłady zleczone „Lamp elektronowych“. W r. 1925 został kierownikiem laboratorium radiotechnicznego i prowadził wykłady zleczone „Radiotechnik“. W roku 1928, po otrzymaniu stopnia doktora nauk technicznych z odznaczeniem, habilitował się jako docent radiotechniki. Wkrótce został zastępcą profesora, a w r. 1929 profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem Zakładu Radiotechniki.

W okresie czasu 1918—28, jako oficer wojsk łączności, pełnił funkcje techniczne i pedagogiczne w armii polskiej w kraju i zagranicą. W roku 1928 przystępuje, jako jeden z inicjatorów, do organizowania Instytutu Radiotechnicznego, placówki naukowo-badawczej, w Warszawie; w 1929 r. zostaje powołany na kierownika tego Instytutu. W r. 1933 powierzono mu organizację i kierownictwo państwowej placówki naukowo-badawczej w dziedzinie telekomunikacji — Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego przy Min. Poczty i Telegrafów.

W r. 1935 został mianowany profesorem zwyczajnym. W r. 1936 Akademia Nauk Technicznych wybrała go swym członkiem korespondentem, w 1936 zaś — członkiem czynnym. W r. 1936/37 był dziekanem Wydziału Elektr. W 1935—36 był prezesem Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Brał stały udział w międzynarodowych zjazdach Komitetu Doradczego Radiokomunikacyjnego (C. C. I. R.). W latach 1940—41 jest profesorem Lwowskiego Instytutu Politechnicznego, w latach zaś 1942—44 profesorem Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej w Warszawie. W r. 1945 obejmuje katedrę w Politechnice Warszawskiej, oraz kierownictwo Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Nowa metoda pomiaru stałych lampy katodowej trójelektrodowej. Przegl. Elektr. 1922, t. IV, z. 14—15;
- 2) Równoległe łączenie lamp katodowych trójelektrodowych. Przegl. Radiot. 1923, t. I, z. 7;
- 3) Nowy falomierz wskazówkowy. Spraw. i Prace Warsz. Tow. Politechn. 1922, str. 12;
- 4) prostownik kenotronowy i jego eksploatacja. Przegl. Radiot.

1924, t. II, z. 21; 5) O pewnym układzie metody jonizacyjnej pomiaru gazów okładowanych w elektrodach lamp trójelektrodowych. Przegl. Radiot. 1925, t. III, z. 19/20, str. 74; 6) Lampa katodowa trójelektrodowa z za krótką siatką. Przegl. Radiot. 1926, t. IV, z. 3—4, str. 9; 7) Prostowniki kenotronowe i ich obliczanie, Przegl. Radiot. 1926, t. IV, z. 19/20, str. 113; 8) Kompensacyjna metoda badania pól elektrycznych. Przegl. Radiot. 1927, t. V, z. 1—2, str. 1; 9) Metoda termometryczna pomiaru sprawności generatorów lampowych. Przegl. Radiot. 1924, t. II, z. 21, str. 81; 10) O pewnej anomalii w działaniu detektora stykowego. Przegl. Wojsk. Techn. 1927, t. II, z. 1, str. 22; 11) Generator lampowy o wzbudzeniu mieszanym: obcym i własnym. Przegl. Wojsk. Techn. 1927, t. II, z. 5 i 6, str. 237, 289; 12) Transformatory amplikatorowe. Przegl. Wojsk. Techn. 1927, t. I, nr 1 i 2; 13) Metoda kompensacyjna kontroli stałości fali. W-wa 1928. Akad. Nauk Techn. (dysertacja doktorska) stron 62; 14) Badanie przebiegów elektrostatycznych w lampie katodowej na modelu. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1929, t. I, z. 3, str. 3; 15) Amplifikator z automatyczną regulacją wzmocnienia. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1929, t. I, z. 4, str. 9. (z W. Rotkiewiczem); 16) Badanie odbiornika reakcyjnego. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1929, t. I, z. 3, str. 3 (z W. Struszyńskim); 17) Piezokwarc w układach dynatronowych. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1929, t. I, z. 4, str. 3 (z W. Majewskim); 18) O obniżaniu częstotliwości. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1929, t. I, z. 4, str. 25; 19) Podstawy obliczania prostownika kenotronowego wysokiego napięcia. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1930, t. II, z. 1, str. 3; 20) O najkorzystniejszych warunkach pracy modulatora dławikowego. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1930, t. II, z. 4, str. 89; 21) Widmowy częstotściomierz kwarcowy. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1930, t. II, z. 6, str. 197; 22) Woltomierz dla napięć zmiennych o podziałce równoramiennej. Przegl. Teletechn. 1931, t. IV, z. 4, str. 118; 23) Oporność generatora lampowego dla częstotliwości modulującej. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1931, t. III, z. 2—3, str. 39; 24) Pomiar sprawności generatorów lampowych przy pomocy fotoelementu. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1931, t. III, z. 5, str. 61; 25) Oscylator dynatronowy. Wiad. i Prace Inst. radiot. 1931, t. III, z. 6, str. 77; 26) Bezwzględny pomiar i międzynarodowe porównywanie wzorców częstotliwości. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1932, t. IV, str. 3; 27) Różnicowy wskaźnik częstotliwości. Przegl. Wojsk.-Techn. 1932, t. XII, z. 3, str. 359; 28) Zmiany częstotliwości a zawartość harmonicznych w układach oscylacyjnych. Generatory stałej częstotliwości. Przegl. Radiot. 1932, t. X, z. 23—24, str. 89; 1933, t. XI, z. 1—2, str. 1 i z. 3, str. 13; 29) Zmiany pojemności obwodu drgań a częstotliwość w generatorach o wzbudzeniu własnym. Przegl. Radiot. 1933, t. XI, z. 5—6, str. 17 (z Z. Jellonkiem); 30) Wytwarzanie drgań wielofazowych w układach dynatronowych. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 10; 31) Generatory o stałej częstotliwości. Dynatron z samoczynną regulacją stanu granicznego. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 3; 32) Częstotliwość asymetryczna układów oscylacyjnych wielofazowych. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 12 (z B. Ryniewskim); 33) Automa-

tyczna kompensacja w woltomierzach lampowych. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 17 (z S. Dierewianko); 34) Emisja elektronów z siatki. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 21 (z S. Ryżko); 35) Usuwanie efektu wzajemnej demodulacji sygnałów przy pomocy odbioru synchronizowanego. Wiad. i Prace Inst. Radiot. 1933, t. V, z. 1—3, str. 27; 36) O zachowaniu się generatora własnowzbudnego przy modulacji. Przegl. Radiot. 1934, t. XII, z. 5—6, str. 17 (z Z. Jellonkiem); 37) Charakterystyki dentronu. Przegl. Elektrt. 1934, Nr 19/20, str. 549; 38) Nowa lampa elektronowa o charakterystykach opadających. Wiad. i Prace Inst. Telekom. t. IV, 1935, z. 4—5, str. 3; 39) Nowy sposób modulacji generatora magnetronowego. Wiad. i Prace Państw. Inst. Telekom. t. 6, 1935, str. 12 (z S. Ryżko); 40) Stałość częstotliwości warszawskiej sieci miejskiej. Przegl. Elektr. t. 17, z. 10, str. 318, 1935 (z J. Kahanem); 41) The Temperature Coefficient of Inductance. The Wireless Engineer. 1935, t. 12, str. 650; 42) Die Verteilung des electrostatischen Feldes in Schlitzanodenmagnotronen Hochfreq. u. Elektroakust. t. 47, str. 55, 1936, z. 2 (z S. Ryżko). 43) Über Messungen des Emissionsstromes mittels der Methode der kurzdauernden Belastungen. Zeitschr. für techn. Physik. 1936, t. 17, Nr 5, str. 155 (z S. Ryżko); 44) Magnetometr wibracyjny. Przegl. Teletechn. 1936, t. 11, z. 1, str. 2; 45) Magnetrony z wewnętrznym obwodem oscylacyjnym. Przegl. Radiot. t. 15. (1937), s. 9—10; 38—41. Nr 9—10 (z S. Ryżko); 46) Le magnetron à cathode à oxyde Intern. Kongress für Kurzwellen in Physik, Energie und Medizin (Wien 1937), str. 92 (z S. Ryżko); 47) Działanie prostownikowe mikrofonów o zmiennej oporności rzeczywistej. Wiad. i Prace P.I.T. t. 6, 1935, z. 2, str. 13; 48) Metalowa lampa magnetronowa. Przegl. Radio. t. 17, (1939) z. 15/16, str. 73 (z S. Ryżko); 49) Odwracalność fonetyczna i ortograficzna mowy. Przegl. Telet. (1939), Nr 8, str. 226; 50) Generatory częstotliwości. Binoda jako dynatron z automatyczną regulacją stanu granicznego. Przegl. Radiot., t. 11, (1933), Nr 17/18, str. 101; 51) Generator wzbudzający wileńskiej stacji radiofonicznej. Przegl. Radiot. t. 17, (1939), Nr 9, str. 33 (z Z. Jellonkiem); 52) Stabilizacja częstotliwości przy pomocy obwodu o stałych równomiernie rozłożonych. Kwart. Telekom. t. 1 (1938), z. 1, str. 1; 53) O cieplnym współczynniku indukcyjności cewek. Przegl. Elektr. t. 18, Nr 9, str. 204; 54) Częstotliwość układów sieci indukcyjnych. Kwart. Telekom. (1947), t. 10, Nr 3/4, str. 33; 55) Lęzraz jarzeniowa jako indukcyjność. Kwart. Telekom. (1948), t. 11, Nr 1, str. 1; 56) Wzory empiryczne dla obliczania katod wolframowych. Kwart. Telekom. (1946), t. 9, Nr 2, str. 39; 57) Wpływ oporu nieliniowego rzeczywistego na oporność urojoną obwodu. Kwart. Telekom. (1946), t. 10, Nr 2/4, str. 17; 58) Klasyfikacja i nomenklatura częstotliwości. Przegl. Telekom. (1948), t. 21, Nr 5/6, str. 121; 59) Wpływ nieliniowości lampy na częstotliwość generatorów piezoelektrycznych. Kwart. Telekom. (1949), t. 12, Nr 3/4, str. 33; 60) O najkorzystniejszych warunkach pracy wakuometru oporowego. Kwart. Telekom. (1949), t. 12, Nr 1/2, str. ; 61) Jauge de Mac. Leod a compressions

multiples. Le vide (1949), t. 4, nr 22/23, str. 668; 62) McLeod — type Alloy — filled Vacuum Gauge, Nature, t. 164, Nr 4177, 12 November 1949. str. 886.

II. ORYGINALNE PRACE I PRZYCZYNYKI OGŁOSZONE PO RAZ WTÓRY.

1) Détermination du rendement d'un générateur à lampes par la méthode thermométrique. L'Onde Electrique 4, No 38, 1925, p. 82; 2) Etude des gaz occlus dans les triodes. L'Onde Electrique 5, No 56, 1926, p. 404; 3) Sur une anomalie dans le fonctionnement des detecteurs à contact et sur ses conséquences. L'Onde Electrique 6, No 71, 1927, p. 554; 4) La mesure du rendement des générateurs à lampes à l'aide du photoelement. L'Onde Electrique. 10, No 120, p. 541; 5) Frequency division. Proceedings of the Institute of Radio Engineers V. 18. No 11, 1930, p. 1960; 6) Sulle migliori condizioni di lavoro di un modulatore a impedenza d'arresto. Bolletino Radiotelegrafico del Regio Esercito. Roma 1932. Nr 3, str. 1—13, (Maggio-Giugno); 7) The Dynatron Oscillator. The interdependence of its frequency variation and the content of harmonics. The Wireless Engineer. v. IX, Nr 107, 1932, p. 446; 8) The interdependence of the frequency variation and the content of harmonics and the constant frequency oscillators. Proceedings of the Institute and Radio Engineers. V. 21, Nr 7, July, 1933, str. 958; 9) L'Otention des oscillations polyphasées dans les systèmes dynatroniques. L'Onde Electrique. v. 12, 1933, Février, Nr 134; 10) A Differential Frequency Indicator. Journal of Scientific Instruments. v. XI, Nr 1, 1934, z. 1; 11) The constant Frequency Oscillators. Oscillators with automatic control of the threshold of regeneration. Proceedings of the Institute of Radio Engineers. V. 22, 1934, Nr 2, str. 145; 12) Otnoszenje między izmieneniami czastoty i sodierżaniem garmonik w kolebatielnych sistiemach. Moskwa, Technika Swiazi, Nr 3, Radio Nr 10. (Pierewody za oktiabr i nojabr 1933); 13) Współczynnik cieplny indukcyjności. Przegl. Radiot. 1936, t. XIV, z. 9—10; 14) Rozkład pola elektrostatycznego w magnetronach z dzieloną anodą. Przegl. Radiot. 1936, t. XIV, z. 9—10 (z S. Ryżko); 15) O pomiarze prądu emisyjnego metodą chwilowych obciążeń. Przegl. Radiot. 1936, t. XIV, z. 9/10, str. 42 (z S. Ryżko); 16) A new method of modulating the magnetron oscillator. Proceeding of the Institute of Radio Engineers 1936, t. 24, Nr 5 (z S. Ryżko); 17) A new electron tube having negative resistance. Proceedings of the Institute of Radio Engineers. 1936, t. 24; 18) The Vibration Magnetometer. Journal of Scient. Instruments 1937, v. XIV, Nr 10, p. 335; 19) Magnetron z katodą tlenkową. Przegl. Radiot. 1938, t. 16, z. 5, str. 17 (z S. Ryżko).

III. MONOGRAFIE I PODRĘCZNIKI.

1) Lampy katodowe oraz ich zastosowanie w radiotechnice. Warszawa 1924, Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy, str. VIII, 328; 2) Les lampes à plusieurs electrodes et leurs applications en radiotech-

nique. Paris 1927. Przekład G. Teyssier. Przedmowa René Mesny, str. 348; 3) Anteny. Warszawa, 1928. Ofic. Szk. Inż.; 4) Radiotechnika. Warszawa 1932, str. 880 (litogr. kurs politechn.); 5) Radiotechnika — cz. I.: Lampy elektronowe. Warszawa 1938. Kom. Wyd. Tow. Brat. Pom. St. Pol. Warsz. str. 110; 6) Podstawy elektrycznej stabilizacji częstotliwości. Warszawa, 1938. Akad. Nauk Techn. str. 104; 7) Generacja i stabilizacja częstotliwości, (Biblioteka Wiedzy Telekomunikacyjnej), str. 448. Warszawa 1947; 8) Technika wysokiej próżności (Biblioteka Wiedzy Telekomunikacyjnej), str. 152, Warszawa 1948; 9) Pomiar bardzo niskich ciśnień. Rozdział w „Mechaniku“ (w druku).

IV. RÓŻNE ARTYKUŁY.

1) Lampy katodowe. Przegl. Elektr. 1921. t. III. Nr 13—15. 2) Radiotelegrafia i radiotelefonja przewodowa. Przegl. Elektr. 1921, t. III, Nr 6 i 7; 3) Stacja nadawcza radiotelegraficzna systemu E. F. W. Aleksandersona. Przegl. Elektr. 1921; 4) Radiokomunikacja przewodowa. Przegl. Techniczny 1922, t. IX, Nr 6; 5) Zasady modulacji radiotelefonicznej. Przegl. Radiot. 1926, t. IV, z. 9—10, str. 59; 6) Działalność Instytutu Radiotechnicznego. Przegl. Elektr. 1932, t. EIV, z. 8, str. 201; 7) Z historii zjawiska Edissona. Przegl. Elektr. 1931, t. XIII, str. 703; 8) Zagadnienie stałości częstotliwości w radiotechnice. Przegl. Wojskowo-Techn.; 9) O potrzebie krzewienia kultury technicznej w Polsce. Wydawnictwo XV-lecia Koła Elektryków, Warszawa 1931; 10) Posobnost ustavu radiotechnickeho vo Varsave. Elektrotechnika v Polsku. 1933 Praha (k. XV Zjezdu ESC vo Varsave) str. 72; 11) Zadania i prace Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego (PIT). Przegl. Elektr. 1934, t. 16, Nr 23, str. 668 (z K. Dobrskim); 12) Prace Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego w latach 1935—1936. Przegl. Radiot. 1937, s. 33 (z K. Dobrskim); 13) Wyższe studia telekomunikacyjne w Polsce. Przegl. Telekom. 1946, Nr 1, str. 8; 14) Z dokładnością 1 : 100.000.000.—O zegarze kwarcowym lepszym od zegara ziemskiego. Problemy (1947), t. 3, Nr 10/11, str. 548; 15) Technika współczesna rewolucjonizuje nawigację morską i powietrzną. Problemy (1946), t. 3, Nr 9, str. 34; 16) Próżnia jako materiał technologiczny. Problemy (1950), t. 6 (w druku).

J a n G r z y m a ł a urodził się 20. III. 1903 r. w Węgrowie jako syn aptekarza Feliksa i Stanisławy z Bujalskich. Maturę uzyskał w Siedlcach. Po odbyciu specjalizacji w Zakładzie Uprawy Roślin u prof. W. Staniszkina, ukończył wydział rolniczy S.G.G.W.

Od lipca 1929 r. do września 1937 r. pracował u prof. dr M. Górskiego w Skierniewicach jako asystent Zakładu Uprawy i Nawożenia Roli, a później adiunkt Pola Doświadczalnego S. G.

G. W., oraz sekretarz Sekcji Nawozowej Komisji Współpracy w Doświadczalnictwie przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych.

W tym czasie ogłosił drukiem następujące prace:

1) Badania rolniczo-gleboznawcze powiatu skierniewickiego (z M. Górskim i A. Maksimowem) w Roczn. Nauk Roln. i Leśn., t. XXV. Poznań 1931; 2) Wczesna kukurydza (Żółta z Auxonne) w uprawie polowej. Gazeta Rolnicza Nr 18 i 19. Warszawa 1932; 3) Die Aussnutzung der Gärungswärme von Stroh zur Heizung von Treibkästen (z M. Górskim) w Gartenbauwissenschaft t. 7. Berlin 1933; 4) Zakładanie inspektów na słomie (z M. Górskim) w Rocznikach Nauk Ogrodniczych, t. 1, Warszawa, 1934; 5) Próby z elektrycznym ogrzewaniem inspektów — Roczn. Nauk Ogrodn., t. 1, Warszawa 1934; 6) Działanie różnych nawozów azotowych w zależności od odczynu gleby. Uprawa Roślin i Nawożenie, Nr 4, Poznań 1934; 7) Stosowanie nawozów azotowych w świetle doświadczeń lat ostatnich. Rocznik Gospodarski — Warszawa, 1936; 8) Potrzeby nawozowe szkółek jabłoni. Przegląd Ogrodniczy Nr 4, Lwów 1936; 9) Przechowanie obornika na gnojowni pod inwentarzem. Przewodnik Gospodarski Nr 47, Warszawa 1936.

Od września 1937 r. z krótkimi przerwami do stycznia 1944 pracował w Zakładzie Doświadczalnym Uprawy Torfowisk pod Sarnami jako kierownik działu doświadczeń polowych i pracowni chemiczno-rolniczej. Oprócz doświadczeń nad uprawą i nawożeniem roślin rolniczych, ogrodniczych, technicznych, oraz łąk trwałych i przemianych na torfowisku niskim zmeliorowanym, prowadził doświadczenia nad nawożeniem torfem gleb piaszczystych. Prowadził badania terenowe żyzności gleb torfowych i rozpoczął analizy chemiczne wód drenowych, odpływających z torfowiska, dla ustalenia strat składników pokarmowych i spadku żywności. Posiadał zebrany materiał do następujących prac:

1) Działanie nawozowe wiwianitu torfowego w porównaniu do innych nawozów fosforowych wg dwuletnich doświadczeń wazonowych. 2) Żyzność fosforowa torfowiska Czemerne Wielkie. Badania terenowe i laboratoryjne. Opracowana część torfowiska od wsi Dołhe. 3) Łąki przemienne na torfowisku niskim zmeliorowanym. 4) Doświadczenia nad różnymi sposobami sadzenia drzewek jabłoni na torfowisku niskim. 5) Wartość nawozowa różnych torfów na glebie piaszczystej.

Po powrocie do kraju w lutym 1946 r., objął znów stanowisko adiunkta Pola Doświadczalnego S.G.G.W. w Skierniewicach, oraz wykończył pracę doktorską w Zakładzie Chemii Rolniczej na temat: Działanie nawozów azotowych w zależności od odczynu gleby i dn. 22. VI. 1948 r. złożył egzamin na stopień doktora nauk rolniczych. Od lutego 1947 r. prowadzi wykłady z uprawy łąk i pastwisk dla studentów III roku wydziału rolniczego i oddziału melioracyjnego S.G.G.W., a od października 1948 r., mianowany zastępcą profesora, objął kierownictwo Zakładu Uprawy Łąk i Pastwisk S.G.G.W. w Warszawie.

Czesław Kanafoj ski ur. 22-go marca 1898 r. na Podolu. Szkołę średnią ukończył w 1917 roku, po czym po zdaniu konkursowego egzaminu na Wydział Mechaniczny Politechniki w Moskwie rozpoczął tam wyższe studia. W 1918-ym roku powrócił do Polski, gdzie po rozbrojeniu Niemców odbył służbę wojskową. W 1922-gim roku zwolnił się z wojska jako oficer rezerwy i zapisał się na Wydział Mechaniczny Politechniki Lwowskiej, którą ukończył w 1928-ym roku. W 1927-mym roku został p. o. st. asystenta przy Katedrze Maszynoznawstwa Rolniczego Politechniki Lwowskiej w Dublanach. Po uzyskaniu dyplomu inżyniera-mechanika został mianowany st. asystentem, a w 1929-ym roku adiunktem. Równocześnie uzupełniał studia na Wydziale Rolniczo-Lasowym w Dublanach. W 1933-im roku otrzymał tytuł doktora nauk rolniczych, a w 1936-tym habilitował się w Szkole Głównej Gosp. Wiejskiego w Warszawie. W 1938-mym przeniósł habilitację na Politechnikę Lwowską. Od 1932-go roku wykładał maszynoznawstwo rolnicze w Dublanach, a od 1938-go roku został mianowany kierownikiem katedry. W 1937-mym roku odbył naukową podróż do Niemiec, Francji i Austrii.

Podczas okupacji niemieckiej był kierownikiem kursów dla kierowców ciągników i mechaników w Dublanach, a równocześnie pracował w tajnym nauczaniu, od marca 1944-go roku — w Podzamczu koło Kielc. Równocześnie wykładał na tajnych kursach uniwersyteckich w Kielcach. Od września 1945-go roku objął katedrę maszynoznawstwa rolniczego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

W lutym 1946-go roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym. W tymże roku na zaproszenie Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej objął zastępczo Katedrę Budowy Maszyn Rolniczych na Politechnice, oraz zlecone wykłady na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Wrocławskiego. Równocześnie zaczął organizować w Warszawie Stację Doświadczalną Narzędzi i Maszyn Rolniczych przy Zakładzie Maszynoznawstwa Rolniczego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, która przekształciła się w Instytut Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa. W 1948 r. został mianowany p. o. dyrektora Instytutu. Ze względów zdrowotnych musiał w 1949-tym roku zrezygnować z kierownictwa katedry i wykładów we Wrocławiu.

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. P r z e d w o j n ą :

1) Zasady budowy i działania nowoczesnych odkładnic, czasop. „Maszyny Rolnicze“ 1928 r.; 2) Wyniki badań rolniczego ciągnika „Oil-Pull“, czasop. „Maszyny Rolnicze“, 1929 r.; 3) Wyniki badań rolniczego ciągnika „Oletrac“, czasop. „Maszyny Rolnicze“, 1930 r.; 4) Dynamika pługów traktorowych, czasop. „Maszyny Rolnicze“, 1930 r.; 5) Próby dostosowania budowy odkładnic do pracy na glebach leśno-stepowych, czasop. „Rolnik“, 1930 r.; 6) Przyczynek do laboratoryjnych badań odkształceń i oporów gleby, wywołanych działaniem ostróg ciągników (praca doktorska). Czasopismo Techniczne, 1934 r.; 7) Przyczynek do badań działania bębnowych (praca habilitacyjna), 1934 r.; 8) Ugniatające działanie wału Campbella (badania laboratoryjne) 1936 r.; 9) Praca bębnowych młocarni w świetle nowoczesnych badań. Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych, 1937 r.; 10) Narzędzia i maszyny rolnicze na wystawie w Monachium, Czasop. „Rolnik“, 1938 r.; 11) Narzędzia łąkarskie (badania laboratoryjne i polowe), Rocznik łąkowy i torfowy, 1938 r.

Poza tym wiele artykułów umieszczonych w rolniczych i technicznych czasopismach.

B. P o w o j n i e :

Zupełny brak polskich podręczników i instrukcji wymagał jak najszybszego rozpoczęcia pracy w tej dziedzinie.

1) Krótka techniczna instrukcja dla brygadzystów traktorowych. Brygad. P.P.T. I.M.R. str. 40, 1945; 2) Katalog Narzędzi i Maszyn Rolniczych, wyd. „Społem“, str. 182, 1946.

T o m a s z K l u z urodził się 16 grudnia 1897 r. we wsi Handzlówka, pow. Łańcut. Szkołę średnią ukończył w 1916 r.

w Łańcucie, studia politechniczne w latach 1920 do 1925 na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej, uzyskując dyplom inżyniera dróg i mostów.

Od 1. I. 1924 r. do 20. XI. 1927 r. pracował w charakterze asystenta przy katedrze statyki i budownictwa żelaznego i żelbetonowego na Wydziale Architektonicznym Politechniki Lwowskiej. W r. 1926/27 przebywał jako stypendysta Politechniki Lwowskiej na studiach naukowych we Francji, w wyniku których ogłosił w r. 1926 książkę pt. „Calcul graphique des poutres continues“.

W dniu 5. V. 1927 r. uzyskał stopień i tytuł doktora nauk technicznych na Politechnice Lwowskiej na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Ustroje hyperstatyczne o elementach prostych“. W dn. 25. VI. 1937 habilitował się na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej ze statyki budowli. W styczniu 1942 (w okresie okupacji) uzyskał drugą habilitację z budownictwa lotniczego i budowy lotnisk na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej na podstawie książki „Komunikacja lotnicza“ oraz całokształtu prac w dziedzinie budowy lotnisk.

W okresie od listopada 1927 r. do końca 1937 r. pracował przy projektowaniu i wykonywaniu robót lotniskowych w charakterze kierownika budowy do 1929 r., później w charakterze kierownika i organizatora budowy wszystkich portów i lotnisk komunikacyjnych w Polsce.

Od r. 1935 do 1939 r. był wykładowcą budownictwa lotniczego na Wydziale Inż. Ląd. i Wodnej na Politechnice Lwowskiej. W r. akad. 1937/38 mianowany zastępcą profesora, prowadził wykłady i Zakład statyki i budownictwa żelaznego i żelazobetonowego na Wydziale Architektonicznym Politechniki Lwowskiej.

W czasie okupacji niemieckiej prowadził wykłady na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej na tajnym kompletach.

W r. 1946 został mianowany profesorem nadzwyczajnym nowoutworzonej katedry Budowy lotnisk na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej oraz kierownikiem zakładu budowy lotnisk i budowli specjalnych, a w r. 1948 — profesorem zwyczajnym.

Od r. akad. 1947/48 do chwili obecnej pełni obowiązki dziekana Wydziału Inżynierii. Równocześnie — w r. 1948/49 z polecenia Ministerstwa Oświaty organizuje I-y rok nowo-utworzonego Wydziału Komunikacyjnego oraz pełni obowiązki dziekana tegoż Wydziału, przemianowanego w r. 1949/50 na Wydział Ruchu Kolejowego.

W okresie od listopada 1948 do marca 1949 mianowany przez Radę Główną przy Min. Oświaty przewodniczącym Zespołu, przeprowadza opracowanie programu studiów I-go stopnia dla Wydziałów Inżynierii Politechnik oraz Szkół Inżynierskich.

Od r. 1938 do r. 1949 pełni obowiązki redaktora naczelnego miesięcznika technicznego „Inżynieria i budownictwo“, a następnie do chwili obecnej jest przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego tegoż czasopisma.

Równocześnie bierze udział w pracach Komitetu Normalizacyjnego Budownictwa przy opracowywaniu szeregu norm oraz w pracach Instytutu Techniki Budownictwa.

W okresie od r. 1941 do 1946 przeprowadza pierwsze w Polsce próby i badania w dziedzinie prefabrykacji i produkcji elementów gotowych dla odbudowy kraju oraz zgłasza osiem patentów z zakresu budownictwa prefabrykowanego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. W dziedzinie statyki budowli i budownictwa:

1) Momenty podporowe belki ciąglej bez użycia punktów stałych i linii krzyżowych. Czasopismo Techniczne, Lwów 1925; 2) Tablice do statycznego obliczania dźwigarów żelaznych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1926; 3) Calcul graphique des poutres continues, broszura 53, str., Constructeur de ciment armé, Paryż, 1926; 4) Ustroje hyperstatyczne o elementach prostych. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1927; 5) Rama prostokątna dwuprzegubowa. Książka Pamiątkowa dla uczczenia zasług prof. Thulliego, Lwów 1931; 6) Nowa metoda analityczna obliczenia belek ciągłych i niektórych ram żelbetowych o stałych i liniowo zmiennych przekrojach dla dowolnych obciążeń i rozpiętości. Księga Pamiątkowa I Polsk. Zjazdu Żelbetników, Warszawa, 1931; 7) Nouvelle méthode de calcul des poutres droites continues, książka 260 str., Constructeur de ciment armé, Paryż, 1932; 8) Światło dzienne, jego rola i znaczenie w budownictwie i rozbudowie miast. Czasopismo Techniczne, Lwów, 1932;

9) Obliczenie belki ciągłej różnoprześłowej o stałym i zmiennym przekroju, *Czasopismo Techniczne*, Lwów 1933; 10) Belka ciągła dwuprześłowa. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1937; 11) Ramy dwuprześłowe prostokątne. *Czasopismo Techniczne*, Lwów, 1937; 12) w sprawie rozwiązań ustrojów ramowych w książkach Kleinlogla, Inż. i Bud., Warszawa, 1938; 13) Warunki równowagi sprężystej ciała zginanego i ich zastosowanie do belki ciągłej i ustrojów ramowych, Inżynieria i Budownictwo, Warszawa, 1939; 14) O ostatnich przepisach technicznych budowy schronów przeciwlotniczych M. S. Wewn., Inż. i Bud., Warszawa, 1939; 15) O obliczeniu statycznym schronów, Inż. i Bud., Warszawa, 1939; 16) Konstrukcje żelbetowe syst. „N. H.” (57 str.), *Informator Budowlany*, Warszawa, 1941; 17) Budowle żelbetowe z gotowych elementów fabrycznych łączonych na budowie w jeden ustrój monolityczny, Inż. i Bud., Warszawa, 1946; 18) Obliczenie ram ciągłych metodą wtórnych reakcji. *Czasopismo Techniczne*, Kraków, 1947; 19) Budowle specjalne, część I i II (skrypt, 125 str.), Koło Inż. Łąd. i Wodnej, Warszawa, 1947; 20) Budowle specjalne, cz. III, Budownictwo sportowe, Koło Inż. Łąd. i Wodnej, Warszawa, 1948; 21) Wyniki gospodarcze z zastosowania w żelbetnictwie nowej teorii obliczeń statycznych, *Inwestycje w Przemysle*, Warszawa, 1949.

B. W dziedzinie lotnictwa:

22) Żelbetowe elementy w zastosowaniu do hal, *Inwestycje w przemyśle*, Warszawa, 1949; 23) Metoda różnicy potencjału w ustrojach sprężystych, *Księga Pam. ku uczczeniu zasług naukowych prof. Hubera*, Gdańsk, 1950; 24) Budowa lotnisk i dróg lotniczych, książka 150 str. oraz w *Czas. Techn.*, Lwów 1931; 25) Zasadnicze cechy i stan obecny komunikacji lotniczej oraz przewidywany jej rozwój w przyszłości. *Czas. Techn.*, Lwów, 1934; 26) Zasadnicze kierunki rozwoju lotarń lotniczych. *Przegląd Elektrotechniczny*. Warszawa, 1934; 27) Historia i znaczenie lotnictwa, książka 40 str., *Biblioteki Szkoły Powszechnej dla młodzieży*, Lwów, 1934; 28) Z dziedziny nowych kierunków usytuowania i rozplanowania lotnisk. *Skrzydłata Polska*, Warszawa, 1935; 29) Zagadnienie centralnego lotniska komunikacyjno-sportowego w Warszawie, *Skrzydłata Polska*, Warszawa, 1935; 30) Lotniska i drogi lotnicze. *Podręcznik Inżynierski* (70 str.), t. IV, Lwów i Warszawa 1936; 31) *Hangary lotnicze*, Książka II Zjazdu Inżynierów Budowlanych w Katowicach, Warszawa, 1936; 32) *Komunikacja lotnicza*, książka 398 str., Warszawa, 1937; 33) *Nowoczesne konstrukcje stalowe w hangarach lotniczych i ich koszt*. Inż. i Bud., Warszawa, 1938; 34) *Hangary lotnicze*, Inż. i Bud., Warszawa 1947.

H a l i n a K o n e c z n a urodziła się 25. VII. 1899 r. w Strugienicach w pow. łowickim. Gimnazjum ukończyła w Warszawie w r. 1919/20. W r. 1927 uzyskała tytuł doktora filozofii U. W. na podstawie rozprawy „Dialekt Księstwa Ło-

wickiego“. W październiku 1927 r. została starszą asystentką Seminarium Języka Polskiego U. W., a jesienią r. 1929 wyjechała jako stypendystka Funduszu Kultury Narodowej na studia fonetyki eksperymentalnej do Wiednia, Hamburga i Paryża.

W r. 1930 po powrocie do kraju została starszą asystentką nowoutworzonego przy Katedrze Języka Polskiego U. W. Instytutu Fonetycznego. W r. 1934 na podstawie pracy „Studium eksperymentalne artykulacji głosek polskich“ habilitowała się w Uniwersytecie Warszawskim z fonetyki ogólnej, i jako starsza asystentka I. F. kierowała pracami eksperymentalnymi studentów, badając fonetykę różnych języków, a przede wszystkim fonetykę polskich gwar ludowych, oraz prowadziła wykłady i ćwiczenia z fonetyki ogólnej i z gramatyki języka polskiego.

Od r. 1937 opracowała wraz z grupą językoznawców warszawskich suplement do „Słownika Języka Polskiego“ Karłowicza, Kryńskiego i Niedźwiedzkiego.

Od r. 1939 prowadziła wykłady z fonetyki w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

Po wybuchu wojny, nie mając żadnych środków utrzymania, przeniosła się na wieś do Strugienic w pow. łowickim, gdzie przygotowywała do matury dzieci wiejskie, oraz zbierała materiał dialektologiczny i opracowywała pod względem językowym nazwy wsi i nazwiska mieszkańców wsi Księstwa Łowickiego.

Od października 1945 r. przeniosła się do Warszawy i objęła we wznowionym Uniwersytecie Warszawskim stanowisko adiunkta Instytutu Fonetycznego. W r. 1946 została etatowym docentem U. W. Od r. 1945 ponownie wykłada fonetykę w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej. W 1932 r. została członkiem Komisji Językowej Akademii Umiejętności w Krakowie, w 1935 członkiem Komisji Językowej Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

Ogłosiła drukiem następujące prace :

1) Dialekt Księstwa Łowickiego — Prace Filologiczne, t. XIV, W-wa, 1929; 2) Teksty z dialektu łowickiego — Wybór polskich tekstów gwarowych, wyd. przez K. Nitscha, Lwów, 1929; 3) Użycie czasownika *m i e ć* jako słowa posiłkowego w języku polskim — Prace Filologiczne, t. XV, cz. I, W-wa, 1930; 4) Próba objaśnienia przegłosu w językach słowiań-

skich — Sprawozdania z posiedzeń Tow. Nauk. Warsz., Wydz. I, XXV, W-wa, 1932; 5) Tytus Benni: Palatogramy polskie — *Polonista*, zesz. III, W-wa, 1932 (rec.); 6) Stanisław Szober: Gramatyka polska — *Polonista*, zesz. V, W-wa, 1932 (rec.); 7) Einige Erscheinungen des Sandhi in der polnischen Sprache — *Archives Neerlandaises de Phonétique Experimentale*, t. VIII—IX, La Haye, 1933; 8) Przysłówki w funkcji przymiotników — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1933, zesz. II; 9) Jeszcze o przysłówkach określających rzeczowniki — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1933, zesz. IV; 10) Jabłko Adama — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1933 zesz. IX—X; 11) Studium eksperymentalne artykulacji głosek polskich — *Prace Filologiczne*, W-wa, 1934, t. XVI; 12) Wzdłużenie zastępcze w językach słowiańskich — *Księga Referatów II Międzynarodowego Zjazdu Słowistów*, Sekcja I, W-wa, 1934; 13) Wolfgang von Kempelen jako fonetyk — *Szkoła Specjalna*, W-wa, 1934/5, t. XI; 14) O niektórych ankietach słownikowych — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1935, zesz. IV; 15) Gwarowe a i z e — *Prace Filologiczne*, t. XVII, W-wa, 1935; 16) Tytus Benni — wspomnienie pośmiertne — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1935/6, zesz. IV; 17) Józef Sądło: Influences phonétiques françaises sur le langage des enfants polonais en France — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1935/6, zesz. VII (rec.); 18) Wyrazy angielskie w języku polskim — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1936/7, zesz. IX; 19) Zasada kompensacji w artykulacji głosek polskich — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.* Wydz. I, W-wa, 1937, t. I; 20) Sprawozdanie z II Międzynarodowego Kongresu Nauk Fonetycznych w Londynie — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.*, Warszawa, 1937, t. I; 21) Jerzy Bandrowski: Zolójka — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1938/9, zesz. I; 22) O celowniku konwencjonalnym w języku polskim. *Poradnik Językowy*, W-wa, 1938/9, zesz. VII; 23) Stanisław Szober: Język a człowiek i naród — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1938/9, zesz. IX/X (rec.); 24) Wpływ akcentu na artykulację spółgłosek — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.*, Wydz. I, W-wa, 1939, t. II; 25) Uwagi o dyftongach emfaticznych — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.* Wydz. I, W-wa, 1939, t. II; 26) Henryk Friedrich: Studia nad nosowością w gwarach Mazowska — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.*, Wydz. I, W-wa, 1939, t. II; 27) Z obserwacji syntaktycznych nad gwarą łowicką — *Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językowego*, zesz. VIII, Kraków, 1948; 28) „Świtez“ znowu po polsku — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1948, zesz. I; 29) O roli uczuciowej t. zw. zaimków konwencjonalnych — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1948, zesz. I; 30) O wymianach głoskowych i upodobnieniach w dialekcie łowickim — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.*, Wydz. I, W-wa, 1949, t. III; 31) Zdania bezpodmiotowe w dialekcie łowickim — *Sprawozdania z posiedzeń Komisji Językowej Tow. Nauk. Warsz.*, Wydz. I, W-wa, 1949, t. III; 32) Tysiące gwiazd świeciło... — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1949, zesz. I; 33) Gwary a język ogólnopolski — *Poradnik Językowy*, W-wa, 1949, zesz. II i III; 34) Pieskowa Skała,

Pieszkowice, Pieszki — Poradnik Językowy, W-wa, 1949, zes. IV; 35) Na marginesie jednej książki (M. Kann „Góra czterech wiatrów“) — Odrodzenie, 22. V. 1949; 36) Nazwy barw w gwarze łowickiej — Poradnik Językowy, W-wa, 1949, zes. VI; 37) Czysto, poczet, liczba, ilość — Poradnik Językowy, W-wa, 1950, zes. I.

Bronisława Konopacka z Jakimowiczów urodziła się 1 października 1884 r. w Juriewie Polskim. Po ukończeniu szkoły średniej w Warszawie zapisuje się w roku 1903 na wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie studiuje nauki przyrodnicze. W roku 1905 dostaje się do pracowni prof. Kazimierza Kostaneckiego, gdzie pod kierunkiem prof. Emila Godlewskiego jun. wykonała pracę z embriologii doświadczalnej nad wpływem siły odśrodkowej na rozwój jaj żaby.

W roku 1907 wraz z mężem swoim, Mieczysławem Konopackim, przenosi się do Lwowa, gdzie pracuje u prof. Szymonowicza. W roku 1910 przechodzi kurs zoologii morskiej w Stacji Zoologicznej w Tryjeście, zimą w roku 1912/13 pracuje w pracowni prof. K. Heidera w Innsbrucku, a wiosną w Stacji Zoologicznej w Ville-Franche-sur-mer nad oogenezą u mięczaka Patella. Praca ta uległa zniszczeniu podczas wojny 1914/18 r.

Od roku 1920 do 1925 jest asystentką Zakładu Histologii U. W. Wyjeżdża dwukrotnie do Neapolu do Stacji Zoologicznej w celu zebrania materiału dotyczącego rozwoju ryb.

W roku 1940 zaczyna pracować w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie w pracowni parazytologicznej. Praca ta trwa do sierpnia 1944 r.

Jednocześnie rozpoczyna działalność pedagogiczną, pracując jako asystentka histologii w Szkole dla Pomocniczych Sił Lekarskich dra Zaorskiego, oraz w tajnych Uniwersytetach Warszawskim i Poznańskim, gdzie prowadzi ćwiczenia z histologii i wykłada embriologię dla słuchaczy medycyny.

W kwietniu 1948 r. uzyskuje doktorat nauk matematyczno-przyrodniczych na wydziale matematyczno-przyrodniczym Warsz. Uniwersytetu na podstawie pracy „Etudes histochimiques sur le développement des poissons“, a 20 grudnia 1949 wieniam legendy z embriologii na wydziale lekarskim na podstawie całokształtu prac.

Ogłosiła drukiem następujące prace:

1) Wpływ siły odśrodkowej na rozwój jaj żaby. Rozpr. Akad. Umiej., Kraków, 1908; 2) Die Gestaltungsvorgänge der in verschiedenen Entwicklungsstadien zentrifugierten Froschkeime, *ibidem*, 1900; 3) Le rôle de la graisse et des lipoides pendant le développement des oeufs de la grenouille. *Compt. Rend. Soc. Biol., Paris*, t. 91, 1924; 4) Sur le comportement des substances grasses au cours du développement du poulet. *Compt. Rend. Assoc. Anatomistes. Congrès à Varsovie*, 1931; 5) Le comportement de la graisse dans le développement de la Poule. *Bull. Acad. Sc. Cracovie*, 1932; 6) Etude microchimique du comportement de la graisse dans le processus de formation du vitellus et dans le développement de l'embryon de poule. *Arch. de Biol. Liège*, T. 44, 1933; 7) Recherches histochimiques sur le développement des poissons. I. La vitellogenèse chez le goujon et la Carpe (*Gobio fluviatilis* et *Cyprinus carpio*). *Bull. Acad. Scienc. Cracovie*, 1935; 8) Wytwarzanie się kropli tłuszczowej w jajach ryby *Smaris alcedo*. *Polska Gazeta Lekarska*. Nr Jubil. prof. Szymonowicza, 1936; 9) Z badań nad histochemią wytwarzania się żółtka u kury i pewnych ryb. *Pamięt. Zjazdu Pol. Tow. Anat. Zool., Kraków, Folia Morphol.*, t. 7, 1937/38; 10) Recherches histochimiques sur le développement des poissons. II. La vitellogenèse chez certains Téléostéens de mer (*Gobius paganellus*, *Cronilabrus pavo*, *Smaris alcedo* et *Atherina hepsetus*) *Publicaz. Staz. Zool. Napoli*, T. 10, 1937; 11) La formation de la symétrie bipolaire dans les oeufs de certains poissons osseux. *Bull. Acad. Sc. Cracovie*. 1939; 12) Z histologii i histofizjologii komara widliszka, *Anopheles maculipennis* Meig., nosiciela malarii w Polsce. *Medyc. dośw. i społ.* T. 25, 1947; 13) M. Konopacki i B. Konopacka. La micromorphologie du métabolisme dans les périodes initiales du développement de la grenouille (*Rana fusca*), *Bull. Acad. Sc. Cracovie*, 1926. Referaty zbiorowe; 14) Wyniki nowszych badań nad determinacją płci. I. *Wszechświat*, 1909; 15) cz. II. *Wszechświat*, 1910; 16) Czynność komórek a podział, *ibid.* 1930; 17) Kwestia pochodzenia komórek płciowych w świetle nowszych badań, *ibid.*, 1935; 18) Rola chromatyny i chromosomów w procesie podziału komórkowego. *Ibid.*, 1936; 19) Z badań nad dynamiką komórki jajowej i jej determinacją. *Ibid*, 1938 r.; 20) Obecne poglądy na budowę jądra komórkowego. *Polski Tygodnik Lekarski*, Nr 26 i 17/28, 1949 r.

W i t o l d K o t o w s k i urodził się w Warszawie w r. 1900. Szkołę średnią ukończył w r. 1918. Studia wyższe rozpoczął na Wydziale Matematycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Po roku przeniósł się na Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, który ukończył, uzyskując stopień inżyniera-
elektryka ze specjalnością w dziedzinie urządzeń elektrycznych.

Pracował w wytwórni elektroinstalacyjnej „A. Marciniak” oraz w Departamencie Technicznym Ministerstwa Poczty i Tele-

grafów w latach 1933—1937, pod koniec w charakterze kierownika oddziału.

W Politechnice Warszawskiej był st. asystentem od r. 1934 do 1945. Od 1. 10. 1945 r. pracuje w Politechnice Warszawskiej w charakterze zast. profesora i kierownika Zakładu Podstaw Elektrotechniki na Wydziale Elektrycznym.

W Szkole Inżynierskiej im. Wawelberga : Rotwanda w Warszawie od r. 1933 był profesorem przedmiotów elektrotechniki silnoprowądowej. Od r. 1945 prowadzi w tej Szkole Zakład Podstaw Elektrotechniki. W latach 1945—1948 był dziekanem Wydziału Elektrycznego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

Wraz z ś. p. prof. M. Pożaryskim książkę pt. „Monter — elektryk“ 2-gie wydanie w r. 1940, 3-cie wydanie w r. 1947. Redakcja książki „Podstawy Elektrotechniki“ Kruga, tłumaczył mgr. inż. W. Wendel, r. 1949. Współautorstwo książki pt. „Liceum Elektryczne“ wydanej w r. 1937 przez Ministerstwo Oświaty. „Podstawy Elektrotechniki“, wydane przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich w r. 1936 (skrypt). „Podstawy Elektrotechniki wydane przez szkołę przy Fabryce Aparatów Elektrycznych Szpotańskiego w r. 1938 (skrypt). Artykuły popularno-naukowe w pismach technicznych: „Działanie aparatu telefonicznego automatycznego“, „Działanie i rodzaje omiomyerzy“ i inne (r. 1935).

Henryk Stanisław Kozłowski urodził się dn. 31. VII. 1901 w Białej Wielkiej, woj. Kieleckie.

Ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej w 1929 r.

Od 1. VIII. 1929 r. do 31. VIII. 1931 r. był kierownikiem stacji prób i laboratorium materiałów fabryki maszyn elektrycznych Brown i Boveri w Żychlinie. Od 1. VI. 1932 do 31. XII. 1938 pracował w fabryce elektrotechnicznej Polskich Zakładów Skody w Warszawie, od 1. VII. 1935 jako kierownik techniczny fabryki, a od 1. IX. 1937 r. jako doradca techniczny.

W jesieni 1937 r., aby mieć możliwość wypróbowania w produkcji nowych konstrukcji maszyn elektrycznych, założył doświadczalną wytwórnię, którą prowadził do lipca 1944 r.

Wyniki siedmioletnich doświadczeń opisał w artykule, ogłoszonym w N-rze 2 czasopisma „Politechnika“ z r. 1946, p. t. „Porównanie konstrukcji silników trójfazowych“. Obszerne

streszczenie tego artykułu ukazało się w zeszycie Nr 1/2 „Prze-
glądu Elektrotechnicznego“ z dn. 21. II. 1947 r., str. 46.

Od lipca 1945 r. wykłada w Szkole Inżynierskiej im. Wa-
welberga i Rotwanda przedmioty: maszyny elektryczne i pro-
jektowanie maszyn elektrycznych.

Od dwóch lat wykłada na Politechnice Łódzkiej przed-
miot: maszyny elektryczne IV.

Ogłosił drukiem następujące prace:

„O obliczaniu nagrzewania się maszyn elektrycznych“, Przegląd
Elektrotechniczny, zeszyt 10/11, z dn. 21. XI. 1948 r., str. 354. „Nowa metoda
obliczania obwodów magnetycznych maszyn elektrycznych trójfazowych,
z kwadratowymi blachami Stojana“, praca zgłoszona w Towarzystwie Na-
ukowym Warszawskim.

F r a n c i s z e k K r z y s i k urodził się dnia 3. III.
1902 r. w Dolnej Wsi, powiat Myślenice, Województwo Krakow-
skie. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1920 r. studiował
na Wydziale Rolniczo-Lasowym Politechniki Lwowskiej, gdzie
dnia 26. XI. 1924 r. uzyskał dyplom inżyniera leśnika. W latach
1925 i 1926 pracował na stanowisku starszego asystenta przy
katedrze Botaniki Lasowej Politechniki Lwowskiej. W okresie
czasu od lipca 1926 do września 1931 pracował na stanowisku
starszego asystenta przy katedrze Użytkowania Lasu i Mecha-
nicznej Technologii Drewna Politechniki Lwowskiej.

Na podstawie prac: „Stosunki przyrostu w poszczególnych
klasach Krafta w drzewostanie jodłowym“, wykonanej pod kie-
rownictwem prof. Stanisława Sokołowskiego, uzyskał w Poli-
technice Lwowskiej w 1928 r. stopień doktora nauk technicz-
nych. Od października 1928 r. do listopada 1929 r. studiował
jako stypendysta Funduszu Kultury Narodowej w Austrii, Fin-
landii i Szwecji, specjalizując się w zakresie obróbki drewna
i przemysłu drzewnego. W późniejszych latach odbył kilka wy-
jazdów naukowych za granicę, oraz brał udział w międzynaro-
dowych kongresach naukowych.

W okresie od 1931 r. do 1937 r. prowadził jako cywilny
inżynier leśnictwa biuro techniczno-leśne we Lwowie. W 1932 r.
objął wykład zlecony „Handel Materiałami Drzewnymi“ w Po-
litechnice Lwowskiej, który prowadził do 1938 r. W 1934 r.

habilitował się na docenta Użytkowania Lasu i Mechanicznej Technologii Drewna na Wydziale Rolniczo-Lasowym Politechniki Lwowskiej. W tym samym roku objął kierownictwo Zakładu Użytkowania Lasu i związane z tym wykłady w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 1937 r. został zamianowany profesorem nadzwyczajnym Użytkowania Lasu S.G.G.W. w Warszawie. W okresie od października 1939 r. do lipca 1941 r. pracował na stanowisku kierownika katedry Użytkowania Lasu Lwowskiego Instytutu Politechnicznego, a od listopada 1941 r. do lipca 1944 r. na stanowisku nadleśniczego w Inspekcji Leśnej w Brodach. W dniu 1 września 1944 r. został mianowany dyrektorem Dyrekcji Okręgowej Lasów Państwowych w Rzeszowie. W dniu 10 listopada 1944 r. został mianowany dyrektorem Instytutu Badawczego Leśnictwa w Lublinie, a w dalszym ciągu w Łodzi, z równoczesnym zleceniem zorganizowania i uruchomienia tej instytucji. W związku z tym zorganizował placówki Instytutu Badawczego Leśnictwa w Naczelnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz placówki w Krakowie i w Białowieży. Ze stanowiska tego został zwolniony na własną prośbę dnia 31. VII. 1945 r.

W marcu 1945 r. objął ponownie swe przedwojenne stanowisko profesora Użytkowania Lasu w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Dnia 1 września 1948 r. został mianowany profesorem zwyczajnym Użytkowania Lasu w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Jest członkiem Sekcji Rolniczo-Leśnej Polskiej Akademii Umiejętności, członkiem i przewodniczącym Zarządu Głównego Polskiego Naukowego Towarzystwa Leśnego, członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego, przewodniczącym Komisji Drewna Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, przewodniczącym Komisji Drewna w Instytucie Techniki Budowlanej, członkiem Państwowej Rady Leśnictwa, Państwowej Rady Energetycznej, przewodniczącym Sekcji Leśnej Rady Głównej dla spraw Szkolnictwa Wyższego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Cis jako zabytek przyrody. Życie techniczne, 1924; 2) Znaczenie lasu w przyrodzie i w gospodarstwie społecznym. Życie techniczne 1924;
- 3) Ustawa o ochronie lasów. Życie techniczne, 1925, Nr 9; 4) Projekt usta-

- wy o ochronie lasów. Sylwan, 1925; 5) Stan leśnictwa w Polsce. Życie techniczne, 1926, Nr 2—3; 6) Ze statystyki leśnictwa. Życie techniczne, 1926, Nr 2—3; 7) Zagadnienie wyższego szkolnictwa leśnego. Sylwan, 1926, Nr 11—12 i 1927 Nr 1—2; 8) W sprawie ustawy o ochronie lasów. Sylwan, 1927, Nr 1; 9) Powódź w dolinie Łomnicy. Sylwan, 1927, Nr 5; 10) Stosunki przyrostu w poszczególnych klasach Krafta w drzewostanie jodłowym. Kosmos, 1928. Tom 53, Seria A, zeszyt 1; 11) Nowoczesne metody pracy w przemyśle tartacznym. Sylwan, 1929, Nr 3; 12) Lasy i leśnictwo w Finlandii. Sylwan, 1930, Nr 2; 13) Przemysł tartaczny w Finlandii. Sylwan, 1930, Nr 3; 14) Szkody spowodowane przez mrozy w drzewostanie bukowym z biologicznego i technicznego punktu widzenia. Sylwan, 1931, Nr 2; 15) Dalszy rozwój szkód mrozowych w drzewostanach bukowych. Sylwan, 1931, Nr 4; 16) Kilka cyfr z zakresu zwalczania szeliniaka. Sylwan, 1932 r., Nr 5; 17) Krzysik i Orlicz: Wartość opałowa drzewa bukowego. Sylwan, 1932, Nr 6—8; 18) Badania nad impregnowaniem drzewa bukowego z zamrozią. Sylwan, 1933, Nr 1—6; 19) Badania nad wytrzymałością skrzyń. Sylwan, 1933, Nr 7—9; 20) Szkody mrozowe w drzewostanach bukowych. Część III. Sylwan, 1933, Nr 10—12; 21) Redakcja i opracowanie działów w podręczniku: „Przewodnik Techniczno-Leśny“, wydanym w 1934 r.; 22) Problem badania drewna z naukowego i praktycznego punktu widzenia. Sylwan, 1935, Nr 10; 23) Szkody mrozowe spowodowane zimą 1928/29 w drzewostanach bukowych. Prace I. Polskiego Naukowego Zjazdu Leśnictwa, 1935; 24) Normalizacja drewna okrągłego. Rynek Drzewny, 1935, Nr 5; 25) Krzysik, Piekarski, Prochownik. Badania nad wilgotnością i badania mikroskopowe nad drewnem buków uszkodzonych przez mrozy. Sylwan, Nr 1, 1935 r.; 26) Die Frostschäden in Buchen und Tannebeständen Kleinpolens. Sopron, Berichte des IX Kongresses des Internationalen Verbandes forstlicher Forschungsanstalten, 1936; 27) Ustawa o ochronie lasów nie stanowiących własności państwa w świetle dotychczasowych doświadczeń. Aktualne Wiadomości Leśnicze, 1936; 28) Drewno jako paliwo zastępcze. Przegląd Mechaniczny, 1937, Nr 18—19. Las Polski, 1938, Nr 2, Przyroda i Technika, 1938, Nr 10; 29) Les dégâts causés par la gelée dans les peuplements de hêtres et de sapins en Pologne sudorientale. Paris. Revue des Eaux et Forêts, 1937, Nr 8; 30) Badania nad drewnem jesionowym i dębowym prowadzone w Zakładzie Użytkowania Lasu S.G.G.W. Doświadczalnictwo Leśne T. IV; 31) Drewno jesionowe jako surowiec w przemyśle drzewnym. Las Polski, 1938, Nr 7—8; 32) Żywicowanie a handlowa wartość drewna. Rynek Drzewny, 1938, Nr 28; 33) W sprawie szkód mrozowych w drzewostanach. Rynek Drzewny, 1938, Nr 86; 34) Krzysik i Zieliński: Zagadnienie surowca brzoźowego. Las Polski, 1939, Nr 3; 35) Krzysik i Zieliński: Próba bilansu drzewa jesionowego w Polsce. Las Polski, 1939, Nr 5; 36) Zagadnienie Instytutu Badawczego Technologii Drewna. Grudzień 1946. Przegląd Techniczny, Nr kongresowy; 37) Perspektywy badawcze technologii drewna. Inżynieria i Budownictwo, 1946, Nr 4 i 5. Sylwan, 1947, Nr 1—4; 38) Zagadnienie leśne Ziemi Odzyskanych. „Problemy Osadnictwa Rolni-

czego“, 1947 r.: Zeszyt II; 39) Drzewnictwo i Przemysł Leśny Prus Polskich. Gospodarstwo wiejskie na Ziemiach Odzyskanych, 1948 r.; 40) Drzewnictwo i Przemysł Leśny na Śląsku. Gospodarstwo Wiejskie na Ziemiach Odzyskanych, 1948, Nr 8; 41) Krzysik i Więcko: Drzewnictwo i Przemysł Leśny Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej. Gospodarstwo Wiejskie na Ziemiach Odzyskanych, 1948, Nr 8; 42) Racjonalizacja technicznych metod produkcji w przemyśle drzewnym. Sylwan, 1948, Nr 1; 43) Przemysł leśny na Ziemiach Odzyskanych. Sylwan, 1949, Nr 1—2; 44) Leśnictwo. Wiedza Powszechna, 1948 r.; 45) Rationalizing methods of wood utilization and manufacture. III World Forestry Congress. Helsinki, 1949; 46) Zasoby drewna i jego rola w energetyce. Wydawnictwo Państwowej Rady Energetycznej. W druku; 47) Redakcja i opracowanie działów: 1. Tabele i wzory, 2. Techniczne własności drewna, 3. Wady drewna, 4. Sortymenty drzewne w podręczniku „Przewodnik Techniczno-Leśny“. W druku.

Prócz tego 35 artykułów o charakterze referatowym, sprawozdawczym, dyskusyjnym i recenzyjnym.

S t a n i s ł a w K u h n urodził się dnia 29 marca 1903 r. w Piotrkowie Trybunalskim, jako syn Karola i Leokadii z Komornickich. Początkowe nauki pobierał w Częstochowie, gdzie ukończył w 1920 roku Gimnazjum Państwowe im. H. Sienkiewicza.

Studia wyższe odbywał na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej; ukończył je w listopadzie 1926 roku, uzyskując dyplom inżyniera-elektryka. Specjalizował się w teletechnice.

W okresie od 1923 do 1930 roku był asystentem na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, początkowo w Zakładzie Fizyki, następnie w Laboratorium Miernictwa Teletechnicznego przy Zakładzie Miernictwa Elektrycznego, wreszcie — jako starszy asystent — w Zakładzie Teletechniki. Prowadził również przez kilka lat wykłady z teletechniki w Wyższej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i Rotwanda.

Od 1926 do początku 1932 roku był inżynierem w Polskiej Akcyjnej Spółce Telefonicznej w Warszawie (P.A.S.T.), początkowo na stanowisku inżyniera w Zarządzie Głównym, a następnie — na stanowisku kierownika budowy pierwszej automatycznej centrali telefonicznej w Warszawie przy ul. Pięknej Nr 19; po uruchomieniu tej centrali był jej kierownikiem do 1932 roku.

W marcu 1932 roku objął stanowisko szefa Działu Studiów w Państwowych Zakładach Tele i Radiotechnicznych w Warszawie (P.Z.T.), którą to funkcję pełnił do września 1939 r.

W latach 1937—1939 brał udział w pracach Podkomisji Patentowej Komisji Kodyfikacyjnej R. P., jako wydelegowany przez Konferencję międzyministerialną przedstawiciel techniki polskiej do spraw nowelizacji prawa patentowego w Polsce.

Po wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku, przeprowadził częściową ewakuację personelu Działu Studiów P.Z.T., wraz z pewną ilością sprzętu, po czym wyjechał za granicę. Był w Rumunii, Francji i Anglii, skąd powrócił do kraju w sierpniu 1946 roku.

Po powrocie do kraju wykorzystał swoją działalność naukową na terenie W. Brytanii, i w październiku 1946 roku doktoryzował się na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, składając pracę doktorską na temat „Prowadnica falowa jako łańcuch czwórników elementarnych“ i uzyskując stopień naukowy doktora nauk technicznych.

Jednocześnie został zaproszony przez Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej do objęcia wakującej katedry Techniki Łączenia (ściślej: Teletechniki łączeniowej) na Oddziale Telekomunikacyjnym; katedrę tę objął na jesieni 1946 roku, początkowo jako zastępca profesora, następnie jako kontraktowy profesor nadzwyczajny, wreszcie — od marca 1949 roku — jako profesor nadzwyczajny.

Prócz tego, w latach 1947 i 1948 był doradcą chemicznym w państwowym przemyśle teletechnicznym, poczynając zaś od roku 1948 aż do chwili obecnej — jest doradcą technicznym Ministerstwa Komunikacji.

W końcu 1948 roku zostało mu powierzono przez Ministra Poczty i Telegrafów kierownictwo nowo-utworzonego Biura Telekomunikacyjnej Współpracy Międzynarodowej.

Wreszcie, w ramach swej działalności społecznej na odcinku fachowym, jest od 1947 roku przewodniczącym Normalizacyjnej Komisji Teletechnicznej, która do końca ubiegłego roku była jednym z organów Centralnej Komisji Normalizacji Elektrotechnicznej Stowarzyszenia Elektryków Polskich, a obecnie wchodzi w skład Wydziału Elektrotechniki Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. KRAJOWE

1) W okresie 1928—1931, dwie publikacje w Przeglądzie Teletechnicznym na temat stacji telefonicznych w Łodzi i we Lwowie, oraz na temat niebezpieczeństwa wybuchu gazu w kanalizacji telefonicznej; 2) Analiza układu przeciwsobnego (antylokalnego) aparatu telefonicznego przy pracy na odbiór, — Przegląd Teletechniczny, grudzień, 1936; 3) Centrale Telefoniczne, — Podręcznik Teletechnika, 1937, str. 417—442; 4) O zastosowaniu galwanometru do pomiaru czasu trwania impulsów, — Kwartalnik Telekomunikacyjny, Nr 2, 1947.

II. ZAGRANICZNE.

A. Publikacje „Admiralty Signal Establishment“, W. Brytania, w okresie 1941—1946.

1) Wpływ strat w dielektryku na tłumienie przewodnicy falowej (The influence of dielectric losses on the attenuation of a wave guide“), Lipiec, 1941; 2) Tłumienie prostokątnych i kołowych przewodnic falowych (The attenuation of rectangular and circular wave guides), Lipiec, 1942; 3) Krytyczne długości fal wyższych rzędów w linii koncentrycznej (Critical wavelengths of the higher modes in a coaxial line), Maj, 1942; 4) Przejście z prostokątnej przewodnicy falowej, wiodącej falę typu $H_{0,1}$, do linii koncentrycznej (The coupling between a rectangular wave-guide carrying and $H_{0,1}$ wave and a concentric line), Wrzesień, 1942; 5) Wykresy kołowe przewodności, jakie są dla linii koncentrycznej przedstawiane przez przewodnicę falową (Circle diagrams of admittances presented by a wave guide to a concentric line), Czerwiec 1943; 6) Przewodnica falowa jako łańcuch czwórników elementarnych (A wave-guide as a chain of elementary fourterminals), Listopad, 1943; 7) Obwód zastępczy dowolnego obszaru bez strat, pośredniczącego między dwoma jednorodnymi układami przenoszeniowymi (Equivalent circuit of any lossless transition region between two uniform transmission systems), Maj, 1944; 8) Obwody zastępcze „zimnego“ magnetronu i niektóre metody pomiaru Q takiego magnetronu (Equivalent circuits and some methods of measuring the Q 's of a „cold“ magnetron), Marzec, 1945; 9) Obwód zastępczy i właściwości otworów sprzęgających w przewodnicach falowych (Equivalent circuit and properties of hole-couplers in wave-guides), Maj, 1946.

B. Publikacje w okresie 1946—1947.

1) Obliczanie tłumienia przewodnic falowych (Calculation of attenuation in wave guides), — The Journal of the Institution of Electrical Engineers, London, Part III A, Nr 4, 1946; 2) Linie koncentryczne. — Krytyczne długości fal wyższych rzędów (Concentric line. — Critical wavelengths of the higher modes), — Wireless Engineer, London, August, 1947.

Aleksander Maksimow urodził się dn. 26. II. 1892 r. Po ukończeniu szkoły średniej w 1922 r. wstąpił na Wydział Rolniczy S.G.G.W., który ukończył z tytułem inżyniera rolnika w końcu 1925 r. Po otrzymaniu dyplomu został asystentem Stacji Doświadczalnej w Kutnie, gdzie pracował jeden rok. Następnie pracował w Zakładzie Uprawy Roli i Nawożenia S. G. G. W., gdzie uzyskał stopień doktora nauk rolniczych w r. 1928 na podstawie pracy: „Studia nad fizjologiczną reakcją soli amonowych i azotanów“.

W latach 1928—1931 pracował jako kierownik laboratorium chemicznego Krajowego Towarzystwa Melioracyjnego. W końcu 1931 r. został mianowany asystentem przy Zakładzie Uprawy i Nawożenia Roli SGGW. W r. 1935 uzyskał stopień docenta chemii rolniczej na Wydziale Rolniczym na podstawie rozprawy: „Elektrofiltracja gleb“.

Od 1935 r. do wybuchu wojny prowadził dla studentów III i IV roku Wydziału Rolniczego i Ogrodniczego wykłady na tematy: „Mikroelementy“, „Torf jako nawóz“, „Sorbcja i kwasowość gleb“, „Metody badań żyzności gleb“ i „Nawozy zielone“.

W okresie wojny pracował wspólnie z prof. dr M. Górskim w Zakładzie Chemii Rolniczej, zorganizowanym przy Instytucie Puławskim. W tym czasie zajmował się badaniem żyzności gleb oraz przeprowadził wstępne badania nad mikroelementami.

W dn. 2 września 1944 r. został wywieziony przez Niemców łącznie z żoną i dzieckiem do obozu karnego w Gross-Rosen. Z obozu powrócił w końcu maja 1945 r.

Od 5 czerwca 1945 r. zgłosił się do pracy w SGGW i pracował przy Zakładzie Chemii Rolnej tej uczelni jako docent etatowy.

25 listopada 1948 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym Torfoznawstwa na Wydziale Rolniczym SGGW.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Studia nad filozoficzną reakcją soli amonowych i azotanów. Roczniki Nauk Roln. i Leśnych, t. XXIII, 1929; 2) Metoda mechanicznej analizy gleby Bouyucosa w zastosowaniu do celów melioracyjnych. Inżynieria Rolna, Nr 10, 1930; 3) Torfowisko Stacji Doświadczalnej Topola—Błonie. Inżynieria Rolna, Nr 6, 1931; 4) Badania rolniczo-gleboznawcze pow. skierniewickiego. Roczniki Nauk Roln. i Leśn., tom 25, 1931 (z Górskim i Grzymałą); 5) Wyniki badań próbki torfu z poszczególnych woje-

wództw. Inżynieria Rolna, Nr 2—3, 1932; 6) Wywożenie jęczmienia ze szczególnym uwzględnieniem wpływu nawozów azotowych na zawartość białka. Nawozy Sztuczne, Nr 3, 1932 (z M. Górskim); 7) Nowa metoda badań glebowych dla celów melioracyjnych. Inżynieria Rolna, Nr 4, 1934; 8) Elektryfikacja gleb. Roczniki N. R. i L. r. XXXIV, 1935; 9) Kompleks sorbcyjny gleb i nawożenie mineralne. Uprawa roślin i nawożenie, 1935; 10) Über Elektrodialyse von Pflanzen. Acta Soc. Botan. v. XIII, 1936; 11) Metody badań żywności gleb. Warszawa, 1937; 12) Sorbcja i kwasowość gleb, Warszawa, 1937; 13) Sorbcja superfosfatu w różnych warunkach glebowych. Roczniki Nauk Roln. i Leśn., Tom XLVI, 1938 (z Ozi-mowska); 14) o sorbcji kwasu fosforowego w glebach. Poznań, 1938; 15) Torf i jego wartość nawozowa. Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego, tom 1, 1938; 16) Użytkowanie roślin wodnych w rolnictwie, Warszawa, 1939. Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego, t. II, Nr 4, 1939; 17) Mikroelementy i ich znaczenie w życiu roślin i zwierząt. Wyd.: Instytut Nauki i Ośw. Rolniczej, 1947; 18) Mikroelementy i mikronawozy. Państw. Instytut Wyd. Roln. w Warszawie, 1949 r.

A r k a d i u s z M u s i e r o w i c z urodził się 12. I. 1894 r. w Zgierzu, pow. łódzkiego. Szkołę średnią ukończył w Łodzi w 1911 r. i w tymże roku zapisał się na Wydział Chemiczny Politechniki Lwowskiej.

Wojna światowa zaskoczyła go na Uralu, w Irgiźle, u stryja, nadleśniczego. 1. I. 1916 r. objął posadę powiatowego technika w oddziale budowlanym w Wierchnieuralsku, gdzie pracował do 1. XII. 1921 r.

W połowie grudnia 1921 r. wrócił do kraju. Od 10. II. 1922 do 1. IV. 1922 r. oraz w sierpniu 1923 r. pracował w charakterze praktykanta w Przemysle Chemicznym w Zgierzu.

W jesieni 1922 r. zapisał się ponownie na Politechnikę Lwowską, na Wydział Chemiczny. 12. VI. 1923 r. na tejże uczelni uzyskał dyplom inżyniera chemika, a 16. VI. 1926 r. tytuł doktora nauk technicznych.

W okresie od października 1922 roku do lipca 1923 r. był młodszym asystentem, a od lipca 1923 do 1. I. 1926 r. starszym asystentem przy katedrze Chemii Ogólnej na Politechnice Lwowskiej. W styczniu 1926 r. został powołany na stanowisko adiunkta przy katedrze Chemii Rolnej i Gleboznawstwa w Dublanach.

W 1929 r. uzyskał stypendium Funduszu Kultury Narodowej na wyjazd zagranicę dla pogłębienia wiadomości w zakresie gleboznawstwa i chemii rolnej. Studia te trwały od 1. XII.

1929 r. do 18. XII. 1930 r. Zagranicą pracował w Czechach w Berneńskim Instytucie Gleboznawczym u prof. Blancka, a wreszcie w Szwajcarii u prof. Wiegnera. W czasie studiów opracował i ogłosił z wzmiankowanymi profesorami trzy prace naukowe.

Po powrocie z zagranicy na dawne stanowisko adiunkta, zapisał się na Wydział Rolniczy Politechniki Lwowskiej i uzupełnił swe wiadomości z zakresu nauk rolniczo-przyrodniczych. Studia te trwały dwa lata. Na wiosnę i w jesieni odbył praktykę rolniczą w majątku fundacyjnym Boguchwała.

W 1933 habilitował się na Wydziale Rolniczo-Lasowym Politechniki Lwowskiej. W 1936 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym.

Od października 1939 r. do 1. VII. 1941 r. był profesorem i kierownikiem katedry Chemii Rolnej i Gleboznawstwa Polit. Lwowskiej. W czasie okupacji niemieckiej pracował od 1. XI. 1941 r. do 1. VI. 1944 r. jako profesor chemii rolnej i gleboznawstwa na Państwowych Kursach Rolniczych w Dublinach, od 1. VII. 1944 do chwili wkroczenia wojsk radzieckich w Skierniewiczach w charakterze zastępcy kierownika w Instytucie Żywności i Roślin, a następnie jako kierownik Wydziału Gleboznawczego.

Obecnie jest kierownikiem Zakładu Gleboznawstwa na Wydziale Ogrodniczym SGGW. w Warszawie. W roku 1945 został mianowany profesorem zwyczajnym gleboznawstwa.

Od maja 1947 do 30 czerwca 1949 r. był kierownikiem Wydziału Gleboznawczego P.I.N.G.W. w Puławach. 1. XII. 1947 r. powołany został na członka Rady Naukowej przy Ministerstwie Rolnictwa.

Od 1946 r. do 1949 r. był prezesem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

C h e m i a o r g a n i c z n a :

1) Kondensacja O-aminobenzaldehydu i 1-fenyl-3-metylopyrazolonu (praca doktorska); 2) Niementowski S. i Tomasiak Z. Kondensacja fenyl-1-metylo-3-oksy-5-(dwohydro-4, 5-pyrazolu) z O-aminobenzaldehydem. Roczniki Chemii, R. 1928, T. 8.

Chemia rolna:

1) Żółciński J. i Musierowicz A. O znacznych stratach azotu przy butwieniu i humifikacji materiałów roślinnych, zasobnych w organiczne związki azotowe. Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XVII, 1927; 2) Musierowicz A. Znaczenie torfu dla wykorzystania krajowych mączek fosforytowych, cz. I, Roczn. Nauk Roln. i Leśn. T. XX, 1928, cz. II, Doświadczalnictwo, t. VIII, cz. IV, R. VIII, 1932; 3) Wartość nawozowa fosforytów niezawieskich i niżniowskich i rachowskich w świetle doświadczeń wazonowych. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. T. XXI, 1929; 4) Dobrzański B. — Wartość nawozowa supertomasyny pod buraki pastewne w świetle doświadczeń polowych przeprowadzonych na szarej glince naloessowej. Uprawa Roślin i Nawożenie, Nr 11, 1934; 5) Z badań nad łąkami zawartymi w polskich nawozach potasowych. Kosmos III, Zesz. IV. 1936 r., ser. A. Rozprawy. Lwów; 6) Dobrzański B. Wartość nawozowa supertomasyny w świetle doświadczeń przeprowadzanych na naturalnych łąkach torfowisk niskich. Uprawa Roślin i Nawożenie, Nr 11—12/63—64. Listopad—Grudzień 1934, Poznań; 7) Dobrzański B. Przyczynek do poznania wpływu nawożenia mineralnego na wysokość i jakość plonów siania łąk górskich Huculczyzny. Rocznik Łąka i Torfowisko. Warszawa, 1937; 8) Następne działanie supertomasyny i tomasyny na naturalnych łąkach torfowisk niskich. Rolnik, Lwów, 1938; 9) Z badań nad wartością nawozową miazgu węgla kamiennego. Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XLV. Poznań, 1938; 10) Z badań nad wartością nawozową miazgu węgla brunatnego. Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego, T. I, Nr 6/1938, Warszawa, 1938; 11) Dobrzański B. Potrzeby nawozowe połonin Huculczyzny z pasma gór Baby Ludowej i Czyńczyna. Kosmos, T. XLIII, zesz. II, Seria A. Rozprawy, Lwów 1938; 12) Wapnowanie gleb. Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego, T. II, Nr 9, 1939, Warszawa; 13) Krzyszowski J. i Wondrausch A. Studia nad wpływem wielkości dawki siarczanu miedzi na wysokość plonu ziarna owsa, jęczmienia, uprawianych na dublańskim torfie niskim. Roczniki Nauk Roln. T. L, Poznań, 1948; 14) Wondrausch A. Działanie nawozowe rachowskiej mączki fosforytowej oraz mieszanek z tej mączki z superfosfatem na glebach loessowych (w druku); 15) Nawozy gospodarskie Wyd.: Min. Roln., Warszawa, 1947; 16) Nawozy mineralne P.I.W.R., Warszawa, 1948; 17) O stratach azotu przy rozkładzie roślin motylkowych. Roczniki Nauk Roln., Poznań, 1948, T. LI.; 18) Musierowicz i Krzyszowski J. Wpływ głębokości i przykrycia nawozów pomocniczych na plony buraków cukr. i ziemniaków itp. Przegl. Dośw. Roln. T. III, z. 3, 1947 r.

Gleboznawstwo:

1) Musierowicz, A. Smolik. Przyczynek do poznania koagulacji frakcji cząsteczek glebowych o 0.002 mm pod wpływem jonów wodorowych kwasów HCl i CH_3COOH . Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XXV, 1931

- r. Dr Arkadiusz Musierowicz a Dr Ladislaw Smolik. Orthokineticky koagulační stupeň jilu funkci dedimentacnihe prostredi? Vestnik Ceskoslovenske Akademie Zemedelske. c. 73; 2) E. Blanck u. A. Musierowicz. Nochmals zur Kenntniss der Roterde der Mittelmeerländer Chemie der Erde. VI, Bd. 1931; 3) Musierowicz A. Badania terenowe i laboratoryjne gleby pola przeznaczonego pod stację doświadczalno-drenową we Fredrowie. Roczniki Nauk Roln. i Leśn., t. XXV, 1931; 4) Musierowicz A. Badania terenowe i laboratoryjne gleby pola we Fredrowie przeznaczonego pod Zakład Doświadczalno-Rolniczy. Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XXVI, 1931; 5) Zagadnienie kwasowości gleb i potrzeby ich wapnowania. Rolnik, Rocznik XX, Nr 4; 6) O specjalnym sposobie polepszenia urodzajności marszów. Nawozy Sztuczne, styczeń, 1931; 7) J. Żółciński, B. Haupt, A. Musierowicz, B. Nowak i A. Wondrausch. Badania gleboznawcze i przyrodnicze terenów Zagrobeli pod Tarnopolem. Doświadczalnictwo Rolnicze, T. VII, cz. IV, 1931; 8) Adsorbcyjne własności torfów. Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XXIX, 1933; 9) G. Wiegner, Pallmann, H. Musierowicz A. i Albarodaj J. O efekcie suspensyjnym. Roczniki Nauk Roln. i Leśn. T. XXVIII, 1932; 10) Musierowicz A. Nowotny F. i Jaworski R. Materiały do poznania dynamiki gleb polskich. Komunikat I. Uprawa Roślin i Nawożenie. Z. II, 1935; 11) Musierowicz A. Dobrzański B. Materiały do poznania dynamiki gleb polskich. Komunikat II. Upr. Rośl. i Nawożenie Z. III, 1935; 12) Musierowicz A. Haupt B. Badania gleboznawcze terenów Szutromińce. Kosmos, T. LX, zesz. I, 1935; 13) Musierowicz A., Wondrausch A. Rzędziny północnej krawędzi Podola. Komunikat I. Kosmos, T. LXI, zesz. IV, seria A. Rozprawy; 14) Musierowicz A i Nowicki R. Sorbcja anionu PO_4 przez torfy. Kosmos, T. LXI. Zesz. IV, Ser. A. Rozprawy, Lwów, 1936; 15) Koloidy glebowe. Uprawa Rośl. i Nawożenie. Zesz. VI. Poznań, 1938. — Koloidy glebowe Wyd. II rozszerzone. Wyd. Min. Roln., Warszawa, 1947; 16) Studia nad glebami połoninowymi pasma gór Baba ludowa. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. T. XLVI. Poznań, 1939; 17) Z badań nad glebami połoninowymi Karpat Wsch., Rolnik, 1939, Nr 11, 12; 18) Musierowicz A. Sobieszkańska J. Badania nad kompleksem adsorbcyjnym gleb połoninowych pasma gór Baba Ludowa (Karpaty Wsch.). Roczniki Gleboznawcze, T. I, Warszawa, 1939; 19) Rzędziny kredowe północnej krawędzi Podola. Kosmos, 1939 r. i R. N. R. i L., T. 50, 1948; 20) Musierowicz A. Wondrausch A., Dobrzański B. Mapa gleb północno-wsch. części powiatu złoczowskiego. Kosmos, 1939; 21) Musierowicz A. Rut W. Zawartość boru w glebach okręgu lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Roczniki Nauk Roln. i Leśn., T. 50, 1948; 22) Kwasowość gleb. Uprawa Roślin i Nawożenie, zesz. II, 1939; 23) Adsorbcyjne własności gleb, 1947, Wyd. Min. Roln.; 24) O kwasowości i wapnowaniu gleb, 1947, Wyd. Min. Roln.; 25) Fizyczne własności gleb, 1948, P.I.W.R.; 26) Musierowicz A., Górski A., Zagitz J. Materiały do poznania zawartości manganu w glebach polskich. Roczniki Nauk Roln., 1948, T. LI.

W i t o l d N o w i c k i urodził się w Wilnie dnia 11 stycznia 1903 r., ukończył tam Gimnazjum Państwowe im. kr. Zygmunta Augusta w roku 1922, po czym wyjechał na stałe do Warszawy. W Warszawie wstąpił najpierw na Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki, a po roku przeniósł się na Wydział Elektryczny, który ukończył w 1930 r. W latach 1925—1931 był asystentem przy katedrze Mechaniki Teoretycznej.

Pracę zawodową rozpoczął w Laboratorium Teletechnicznym przy Ministerstwie Poczty i Telegrafów w roku 1930, gdzie zajmował się miernictwem teletransmisyjnym oraz ekspertyzami materiałów, przyrządów i urządzeń telekomunikacji przewodowej. Jednocześnie w latach 1930—1933 wykładał w Państwowej Szkole Teletechnicznej przy Ministerstwie Poczty i Telegrafów.

W związku z wcieleniem Laboratorium Teletechnicznego do tworzącego się w roku 1934 Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego przeszedł do pracy w tej instytucji, gdzie zajmował się różnymi zagadnieniami naukowo-technicznymi z zakresu telekomunikacji przewodowej a zwłaszcza teletransmisji. W szczególności był jednym z kilku twórców pierwszych polskich urządzeń telefonii wielokrotnej i wykonał pierwsze w Polsce teletransmisyjne urządzenia filtrujące, studiował zagadnienia filtrów elektrycznych, korektorów i innych pokrewnych układów elektrycznych, opracował modele teletransmisyjnych przyrządów pomiarowych, w szczególności modele niektórych specjalnych transformatorów telekomunikacyjnych.

W związku z pracą zawodową opublikował w latach 1931—1939 16 artykułów w prasie fachowej i wygłosił 4 odczyty na terenie stowarzyszeń naukowych. Ponadto był autorem 2 rozdziałów w „Podręczniku Teletechnika“.

W latach 1936 i 1938 brał udział z ramienia Ministerstwa Poczty i Telegrafów w Zgromadzeniach Międzynarodowego Doradczego Komitetu Telefonicznego (Kopenhaga, Oslo).

W latach 1938—1938 miał wykład zlecony z „Pomiarów Teletechnicznych“ w Politechnice Lwowskiej i przystąpił do organizowania w tej uczelni Zakładu Teletechnicznego. W roku 1939 objął redakcję „Przeglądu Telekomunikacyjnego“. Wybuch wojny przerwał te prace.

W roku 1938 rozpoczął pracę doktorską. W pracy tej pt. „Czwórniki środkowoopóźniające i metoda ich projektowania“ przestudiował i podał metodę projektowania układów elektrycznych zdolnych do opóźnienia bez zniekształceń o żądany czas $T/msek/$ dowolnych przebiegów elektrycznych, których widmo zawiera się w granicach częstotliwości od f_1 do $f_2 > f_1$. Pracę tę ukończył podczas okupacji, uzyskując na Politechnice Warszawskiej doktorat z odznaczeniem w roku 1945.

W czasie okupacji był nauczycielem i kierownikiem Wydziału Telekomunikacyjnego w Szkole Elektrycznej II stopnia na terenie Politechniki w latach 1940—1944. W kwietniu 1944 został aresztowany przez Gestapo, przebywał na Pawiaku, a następnie w Stutthofie. Odzyskał wolność na wiosnę 1945 roku na skutek działań Armii Czerwonej.

Po wojnie objął stanowisko zastępcy profesora w Politechnice Warszawskiej, a w roku 1947 został mianowany profesorem nadzwyczajnym Katedry Techniki Przenoszenia Przewodowego na Wydziale Elektrycznym tej Uczelni.

Jednocześnie zajmował stanowisko wicedyrektora w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym, z którego zrezygnował w 1949 roku, aby móc całkowicie poświęcić się pracy naukowej.

W roku 1946 brał trzykrotnie udział w Zjazdach Międzynarodowych Doradczego Komitetu Telefonicznego i jego Komisji (Paryż, Montreaux).

W latach 1945—1947 przewodniczył Komitetowi Redakcyjnemu „Przeglądu Telekomunikacyjnego“ i „Kwartalnika Telekomunikacyjnego“.

Od roku 1945 aż do chwili obecnej pozostaje członkiem Komitetu Redakcyjnego „Biblioteki Wiedzy Telekomunikacyjnej“ — wydawnictwa Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego..

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. W Przeglądzie Telekomunikacyjnym (poprzednia nazwa czasopisma: Przegląd Teletechniczny): 1) Pomiary oporności pętli i izolacji prądem stałym, 1931, Nr 5; 2) Uniwersalny przyrząd przenośny do pomiarów kabli f. Hartmann i Braun, 1931, Nr 8; 3) Tłumienie skuteczne, 1932, Nr 7; 4) Normy i tolerancje na oporność pętli i izolacji przewodów

teletechnicznych, 1932, Nr 9; 5) Nowy zespół do pomiarów tłumienia firmy Siemens, 1932, Nr 10; 6) Przenośnik, 1932, Nr 10; 7) Pomiarы poziomu przenoszenia, 1933, Nr 4 i 5; 8) W sprawie słownictwa teletechnicznego (praca wspólna), 1933, Nr 9; 9) Wpływ oporności skupionych na tłumienie skuteczne obwodów telefonicznych, 1934, Nr 1; 10) Izolatory teletechniczne (praca wspólna), 1934, Nr 2; 11) Syntetyczne badania przenośników, 1935, Nr 11 i 12 oraz 1936, Nr 1; 12) Współpraca filtru z lampą katodową, 1936, Nr 8; 13) Psofometr—miernik zakłóceń, w wykonaniu P.I.T. (praca wspólna), 1937, Nr 8; 14) Rola transformatorów ekranujących w urządzeniach telekomunikacyjnych, 1937, Nr 9 i 10; 15) Konstrukcja transformatorów ekranujących (praca wspólna), 1937, Nr 10; 16) Projekt nowej kablowej sieci telekomunikacyjnej w Europie, 1946, Nr 7 i 8; 17) Zagadnienie dopływu inżynierów telekomunikacji do instytucyj i przedsiębiorstw państwowych, 1947, Nr 3—4; 18) Telekomunikacja i jej znaczenie dla życia kulturalnego i gospodarczego kraju, 1948. Nr specjalny.

B. W Kwartalniku Telekomunikacyjnym: 19) Opóźnienie dowolnych przebiegów metodą elektryczną, 1946, Nr 1.

C. W Przeglądzie Elektrotechnicznym: 20) Telekomunikacja na liniach wysokiego napięcia, 1936, Nr 21, 22 i 23; 21) Rozbudowa i modernizacja międzymiastowej kablowej sieci telekomunikacyjnej w ciągu najbliższych lat dziesięciu, 1948, Nr 4/5.

D. W Podręczniku Teletechnika: 22) Telekomunikacja przewodowa na prądach nośnych (dział 15); 23) Pomiarы elektryczne w teletechnice (dział 21).

E. Ponadto w postaci skryptów nakładem Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego: 24) Podstawy Techniki Przenoszenia Przewodowego w 6 zeszytach wg. wykładów w Politechnice Warszawskiej, wygłoszonych w latach 1946—1949.

Jerzy Ostromecki ur. 12. XI. 1909 r. w Kowalu pow. Włocławek, syn pracownika pocztowego Jana i Marii z Kasińskich, szkołę średnią ukończył w r. 1927 w Zduńskiej Woli. W r. 1928 wstąpił na Wydział Inżynierii Wodnej Politechniki Warszawskiej, uzyskując w kwietniu 1933 r. stopień inżyniera-hydraulika.

Od czerwca 1933 do lipca 1944 pracował w Dziale Hydrotechnicznym Zakładu Doświadczalnego Uprawy Torfowisk pod Sarnami, początkowo jako asystent, a od r. 1935 jako kierownik działu.

W czerwcu 1936 r. na podstawie rozprawy pt. „O niektórych związkach funkcjonalnych między fizykalnymi własnościami torfu i torfowiska“ otrzymał na Politechnice Warszawskiej stopień doktora nauk technicznych. W r. 1939 równolegle

z pracą w Zakładzie Doświadczalnym prowadził badania i studia melioracyjne w charakterze pracownika kontraktowego w Wydziale Wodno-Melioracyjnym Poleskim.

W czasie wojny pracował nadal w Zakładzie Doświadczalnym, który w r. 1943 przeniesiony został na torfowisko Szeroka Biel, pow. Przasnysz, wieś Zaręby, a w lipcu 1944 ostatecznie przez okupanta zlikwidowany wskutek wywiezienia urzędzeń.

W kwietniu 1945 zaangażowany został do Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, a od maja tegoż roku jest kierownikiem Działu Doświadczalnictwa melioracyjnego w oddziale bydgoskim.

W czerwcu 1946 r. na podstawie rozprawy pt. „Projektowanie równowagi bilansu wodnego dla zmeliorowanych zlewni bagiennych“ został habilitowany jako docent melioracji rolnych na Wydziale Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W latach 1946—48 prowadził wykłady zleczone na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. W sierpniu 1948 r. mianowany profesorem nadzwyczajnym melioracji rolnych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Prace badawcze prowadził głównie w zakresie melioracji torfowisk i bilansu wodnego. Jest członkiem towarzystw naukowych, bierze udział w pracach Rady Naukowej Rolnictwa.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Przyczynek do badań nad działaniem urzędzeń melioracyjnych w torfowisku niskim. Inżynieria Rolna, Nr 2—3, 1934; 2) Obserwacja nad biciem i wyciąganiem pali w torfowisku. Inżynieria Rolna, 1935; 3) Parowanie z powierzchni łąki torfowej jako funkcja czynników klimatycznych. Rocznik Łąkowy i Torfowy, 1936; 4) O niektórych związkach funkcjonalnych między fizykalnymi własnościami torfu i torfowiska. Rocznik Łąkowy i Torfowy, 1936; 5) Uwagi w kwestii badań wilgotnościowych torfu i torfowiska. Roczniki Nauk Roln. i Leśnych, 1937; 6) Metodyka badań przepuszczalności torfowiska. Roczniki Nauk Roln. i Leśnych, 1937; 7) Podsiąkowy system nawodnienia w gospodarce wodnej łąk torfowych. Przegląd Melioracyjny, Nr 6, 1937; 8) Zarys metody określenia rozstaw urzędzeń melioracyjnych w torfowisku. Rocznik Łąkowy i Torfowy, 1937; 9) Obserwacje nad działaniem różnych typów drenów w torfowiskach. Cz. I, Dreny Terdziowe. Przegląd Melioracyjny, Nr 2, 1938; 10) Obserwacja nad działaniem różnych typów drenów w torfo-

wisku. Cz. II. — Dreny skrzynkowe. — Przegląd Melioracyjny, 1938; 11) Materiały hydrologiczne dla charakterystyki spływu zlewni bagiennych. Błoto Czemerne, 1929—1937. Wydział Studiów i Programów Melioracyjnych Min. Roln. i Ref. Roln., 1938 (Rękopis prawdopodobnie zniszczony w toku wojny); 12) Materiały do poznania ruchu wód gruntowych w torfowisku i przyległym gruncie mineralnym. Wydział Studiów i Programów Melioracyjnych Min. Roln. i Ref. Roln., 1938. (Rękopis prawdopodobnie zniszczony w czasie wojny); 13) Bilans wodny i stosunki odpływu zlewni bagna Czemerne. Gospodarka Wodna, 1938; 14) Torf jako materiał uszczelniający w budownictwie wodnym. Gospodarka Wodna, 1938; 15) Studia nad rozkładem wilgotności w warstwach nawodnych zmeliowanego torfowiska niskiego. Wyd. Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami, Nr 4, 1938; 16) Sprawozdania z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace Dośw. Zakł. Rolniczych, 1935; 17) Sprawozdania z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace Dośw. Zakł. Rolniczych, 1936; 18) Spr. z prac Działu hydrotechn. Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace Dośw. Zakł. Rolniczych, 1937; 19) Sprawozdanie z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Rękopis, 1938; 20) Sprawozdanie z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace Dośw. Zakł. Rolniczych, 1939; 21) Sprawozdania z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace dośw. Zakł. Rolniczych, 1940; 22) Sprawozdania z prac Działu hydrotechnicznego Zakł. Dośw. Uprawy Torfowisk pod Sarnami. Prace Dośw. Zakł. Rolniczych, 1941. (Rękopisy prawdopodobnie zniszczone w toku wojny); 23) Mapa opadów w Polsce z lat 1891—1910 (Rękopis). Udzielony do druku w podręcznikach inż. Dębskiego i prof. Zakaszewskiego, 1948; 24) Zagadnienie rośliny w gospodarce wodnej. Gospodarka Wodna, 1946; 25) Erozja gleb jako zagadnienie melioracyjne. Gospodarka Wodna, 1947; 26) Projektowanie równowagi bilansu wodnego dla meliorowanych zlewni bagiennych — Cz. I. — Prace Doświadczalne. Wiad. Służby Met. i Hydrologicznej, 1947; 27) Projektowanie równowagi bilansu wodnego dla meliorowanych zlewni bagiennych. Wiad. Służby Met. i Hydrologicznej, 1948, (cz. II. Mapa potrzeb wodnych); 28) Zagadnienie gospodarki wodnej w obszarze węzła bydgoskiego. Gosp. Wodna, 1947; 29) Wiekowe wahania opadów w północnych zlewniach środkowej Europy. Gosp. Wodna, 1948; 30) Melioracje Rolne w gospodarce wodnej Polski. (wspólnie z prof. Bacem). Gosp. Wodna, 1948; 31) Parowanie okresu zimowego. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny, 1948; 32) Drobniejsze opracowania referatowe, względnie artykuły i recenzje w ilości ponad 15, umieszczone w pismach melioracyjnych i rolniczych w latach 1933—1939 i 1946—1949.

Stanisław Pietkiewicz urodził się w Cybulowie na Ukrainie dnia 9 sierpnia 1894. Po ukończeniu gimnazjum w HUMANIU w r. 1912 studiował inżynierię wodną na

politechnice w Petersburgu, skąd w drugim roku wojny światowej powołany został do wojska. Po przyjeździe do kraju w listopadzie 1918 r. rozpoczął pracę w Wojskowym Instytucie Geograficznym jako topograf, zapisując się równocześnie na studia przyrodnicze na Wolnej Wszechnicy Polskiej, skąd przeniósł się następnie na Uniwersytet Warszawski, gdzie specjalizował się w dziedzinie geografii fizycznej pod kierunkiem prof. St. Lencewicza. W latach 1921—1922 pracował przy delimitacji na granicy polsko-niemieckiej; następnie kontynuował studia, pracując równocześnie w dalszym ciągu w W.I.G. i wykładając w szkołach wojskowych. W roku 1927 brał udział w zjeździe geografów słowiańskich, na którym wygłosił referat o terasach Hańczy; w 1928-ym odbył trzy podróże zagraniczne, mianowicie do Anglii, gdzie brał udział w konferencji Międzynarodowej Mapy Świata i w Międzynarodowym Kongresie Geograficznym jako delegat W.I.G., do Szwajcarii oraz do Afryki Północnej.

W listopadzie r. 1929 uzyskał tytuł doktora filozofii na podstawie pracy „Pojezierze Suwalszczyzny Zachodniej“, po czym wystąpiwszy z armii czynnej i otrzymawszy zasiłek Ministerstwa Oświaty, udał się na roczne studia uzupełniające do Francji, gdzie pod kierunkiem prof. E. Martonné'a wykonał pracę terenową z dziedziny geomorfologii. Po powrocie do kraju w r. 1930 objął stanowisko starszego asystenta, a w trzy lata później — adiunkta w Zakładzie Geograficznym Uniwersytetu Warszawskiego, pełniąc równocześnie funkcję redaktora map w W.I.G.

W czasie tym brał udział w międzynarodowych kongresach geograficznych w Paryżu (w r. 1931), Warszawie (1934) i Amsterdamie (1938), sprawując w drugim z nich funkcję sekretarza sekcji geografii fizycznej, oraz odbył podróże do Francji, Rumunii i Węgier. Pracował też w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Geograficznego. W roku 1936 habilitował się w zakresie geografii fizycznej na podstawie pracy „O sposobach przedstawiania terenu na mapach“.

W czasie drugiej wojny światowej przebywał w Warszawie, nauczając w szkołach zawodowych oraz w tajnych kompletach, zarówno szkolnych jak akademickich. Osiadłszy po powstaniu warszawskim czasowo w Krakowie, pracował tam od chwili usunięcia Niemców z kraju w Instytucie Geograficznym.

Uniwersytetu, wykładając klimatologię, hydrografię i geografę regionalną, oraz uzyskując rozszerzenie swej habilitacji na geografę ogólną; równocześnie brał udział w pracach Rady Naukowej Ziem Odzyskanych. Powróciwszy do Warszawy w grudniu 1945 r., rozpoczął wykłady tychże przedmiotów oraz kartografii na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w roku 1947 uzyskał stanowisko docenta etatowego. Równocześnie pracował w komisji delimitacyjnej polsko-radzieckiej, w Komitecie do Spraw Zagranicznych Ziem Odzyskanych (jako jego wiceprzewodniczący), oraz w Wojskowym Instytucie Geograficznym (jako doradca naukowy). Jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geograficznego i wiceprzewodniczącym Wydziału Spraw Naukowych tego Towarzystwa.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Wycieczka na międzyrzecze Warty—Noteci oraz na pojezierze zachodnio-wielkopolskie. Przegląd Geograficzny, IV, 1923; 2) Granica polsko-niemiecka w oświetleniu Niemców. Prz. Gosp., VII, 1927; 3) O polskich mapach ludnościowych. Wiadomości Służby Geograficznej, I, 1927; 4) Les terrasses du cours supérieur de la Hancza. Pamiętnik II Zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów, I, 1927; 5) Pojezierze Suwalszczyzny Zachodniej — zarys morfologii lodowcowej. Prz. G., VIII, 1928; 6) Międzynarodowy Kongres geograficzny w Cambridge. Wiad. Sł. G., II, 1928; 7) O sposobach przedstawiania terenu na mapach. Biblioteka Służby Geogr., 1930; 8) Quelques observations sur l'emploi des couleurs pour la figure du relief, C.-R. Congrès International de Géographie, Paris, 1931, t. I; 9) Międzynarodowy Kongres Geograficzny w Paryżu. Wiad. Służby Geogr., V, 1931; 10) Pierwszy Zjazd Geografów Związku Sowieckiego. Przegl. Geogr., XIII, 1933; 11) Wystawa dawnej kartografii przy Międzynarodowym Kongresie Historyków w Warszawie. Wiad. Sł. G., VII, 1933; 12) La carte de la Pologne au millionième de l'Institut Géographique Militaire, C.-R. Congrès International de Géographie Varsovie, 1934, t. I; 13) La carte du Parc National des Tatras, C.-R. Congrès Int. Geogr., Vars., 1934, t. I; 14) Mapa Rzeczypospolitej Polskiej 1 : 1.000.000 (ze St. Czarneckim). Wiad. Sł. G., IX, 1935; 15) Wycieczka w dolinę Prutu i na Podole. Prz. G., XIV, 1935; 16) Wycieczka w dolinę Kamiennej i do Sandomierza. Prz. G., XIV, 1935; 17) Wycieczka w pasmo Oriowińsko-Ocieśkie. Prz. G., XIV, 1935; 18) Wycieczka w okolice Ostrzeszowa, Wielunia i Łodzi. Prz. G. XIV, 1935; 19) Wycieczka do południowej części Gór Świętokrzyskich. Prz. G. XIV, 1935; 20) Schodowate układy zrównań erozyjnych. Prz. G., XVIII, 1938; 21) Sur la morphologie de l'Avallonnais occidental, Annales de Géographie, 1939; 22) Plan regionalny przesiedlenia osadników rolnych na Ziemię Odzyskaną (z M. Orliczem), 1945; 23)

Zarys geografii gospodarczej Pomorza Zachodniego w granicach przyznanych Polsce, 1946; 24) O granicy państwowej i jej przeprowadzeniu. Prz. G., XX, 1946; 25) Klimaty kuli ziemskiej, 1946; 26) Potrzeby Ziemi Odzyskanych w zakresie kartografii. Wiad. Śl. G., XIV, 1947; 27) Stulecie Towarzystwa Geograficznego Z.S.R.R. Prz. G., XXI, 1947; 28) Krótki zarys wiadomości geograficznych o Związku Radzieckim. Biuletyn Okr. Ośrodka Dydaktyczno-Nauk. Geografii w Warszawie, 1947; 29) Nowa wschodnia granica Polski. Prz. G., XXI, 1948; 30) Działalność Stanisława Lencwicza w dziedzinie kartograficznej. Wiad. Śl. G., XIV, 1948; 31) Podział morfologiczny Polski Północnej i Środkowej. Czasopismo Geogr. XVIII, 1948; 32) Jeszcze w sprawie podziału morfologicznego Polski północnej, Jantar, VII, 1949.

Eugeniusz Pijanowski urodził się w Warszawie, dn. 26 grudnia 1906 r. W 1926 r. ukończył III Gimnazjum Miejskie w Warszawie. W 1926 r., wstąpił na Wydział Rolniczy S.G.G.W. W lutym 1931 r. uzyskał dyplom inżyniera rolnictwa. Od r. 1928 pracował jako asystent w laboratorium chemicznym Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, a od jesieni 1929 r. — w Instytucie Przem. Fermentacyjnego i Bakteriologii Rolnej. W 1930 r. objął stanowisko najpierw młodszego, a po zdaniu dyplomu — starszego asystenta przy katedrze Mikrobiologii i Przemysłu Rolnego S.G.G.W. W 1935 r. uzyskał tytuł doktora nauk rolniczych. W 1939 r. odbył przewód habilitacyjny i uzyskał tytuł docenta technologii przemysłu rolnego.

W 1931 r. odbył podróże naukowe do Danii i do Anglii, w 1936 r. do Włoch północnych i do Anglii, w 1937 — do Niemiec, w celu wzięcia udziału w Międzynar. Kongresach Mleczarskich dla przestudiowania pewnych zagadnień technicznych. Od 1937 r. był jednocześnie rzeczoznawcą w Centralnej Stacji Badania Masła w Warszawie oraz kierownikiem laboratorium chemicznego Instytutu Ferment. i Bakt. Rolnej.

W okresie wojny był nadal kierownikiem działu chem. w tym Instytucie, kontynuując równocześnie prace dydaktyczne (wykłady i ćwiczenia) w ramach tajnych kompletów i liceum rolniczego, stanowiącego częściową — tajną formę S. G. G. W. W tymże czasie zajmował się pracami analityczno-chemicznymi, opracował laboratoryjnie i pół-technicznie szereg procesów wytwórczych z zakresu artykułów spożywczych i pasz.

W styczniu 1945 r. stał się do dyspozycji władz S.G.G.W. i jako docent-adiunkt pracował nad odbudową i uruchomieniem prac dydaktycznych Zakładu Mikrobiologii i Przemysłu Rolnego S.G.G.W. W maju 1946 r., po zatwierdzeniu nominacji na profesora nadzw. technologii żywności, objął w S.G.G.W. katedrę Technologii Żywności na Wydz. Ogrodniczym S.G.G.W. Prowadził prace badawcze w kierunku chemii i technologii głównie produktów mleczarskich oraz owocowo-warzywnych. W 1946 r. zwiedził szereg instytutów badawczych w Anglii i Szkocji, w 1948 r. brał udział w Międzynar. Kongresie Przemysłów Rolnych w Paryżu oraz w 1949 r. — w Międzynar. Kongresie Mleczarskim w Sztokholmie. Bierze udział w pracach Polskiego Komitetu Żywnościowego, Rady Naukowej przy Min. Rolnictwa i P. R. (sekcja przetwórcza) oraz w Stowarzyszeniu Inż. i Techników Przemysłu Spożywczego..

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Próby ubocznego zastosowania polarymetru do obliczania cukrów w mieszaninach. Przemysł Rolny 9, 1932, s. 114—126; 2) Oznaczanie suchej masy w melasie. Przemysł Rolny, 9, s. 224—236; 3) Uwagi o stopniu kwasowości i stopniu dojrzałości śmietany. Prace i sprawozdania Zakł. Mikrob. i Przem. Roln. S.G.G.W., Nr 11, 1932, str. 12; 4) Program, wskazówki i objaśnienia do ćwiczeń z przemysłu rolnego i technologii przetw. owoc. i warzyw. Wyd. Koło Roln. S.G.G.W., Warszawa, 1932, str. 138; 5) Contributions to the acidity of butter. Xth World's Dairy Congress, Rome, cz. II; 6) Studia nad kwasowością masła. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. 34, 1935, s. 349—402; 7) (z T. Matuszewskim) Znaczenie tlenu w przebiegu odbarwiania błękitu metylowego przez bakterie z grupy *Str. lactis* w mleku jałowym. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. 35, 1935, s. 1—26; 8) Wpływ chłodzenia śmietany po pasteryzacji oraz stopnia zmaślenia i wygniecenia na skład chemiczny masła i jego trwałość. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. 35, 1935, s. 219—248; 9) Ćwiczenia z technologii przetworów owocowych i warzywnych. Sekc. Wyd. Koła Ogrodn. S.G.G.W., 1935, str. 59; 10) (z T. Matuszewskim J. Neymanem i J. Supińską) — Une interprétation mathématique de l'épreuve de la réductase. Le Lait 15, 1935, s. 1057—1077; 11) Au sujet de l'épreuve de la fraîcheur et de la force présurigène du lait. Le Lait 16, 1936, s. 1—13; 12) *Streptococcus diacetylactis*, npsp i jego zastosowanie przy wyrobie masła. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 36, 1936, s. 1—28 (z T. Matuszewskim); 13) Studia nad kwasowością masła II. Nowa metoda oznaczania kwasowości masła i jej wartość w porównaniu z metodami poprzednimi. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 36, 1936, s. 189—205; 14) Badania nad przydatnością krajowego alkoholu

amylowego do celów butyrometrycznych. Przemysł Chemiczny, 20, 1936, s. 206—209; 15) Teoria i praktyka areometrii. Przemysł Rolny, 2, s. 113—116 i 129—134, 1936; 16) Porównanie i ocena 3-ch metod oznaczania tłuszczu w serze. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 37, s. 437—456, 1936; 17) (z T. Matuszewskim i J. Supińską). Cechy charakterystyczne mleka krów dotkniętych zapaleniem wymion. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 38, 1937, s. 1. 34; 18) Charakterystyka huculskiej huślanki pod wzgl. chemicznym i mikrobiologicznym. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. 33, 1937, s. 210—224 (z J. Supińską); 19) (z T. Matuszewskim i J. Supińską) — A new lactic streptococcus as a constituent of butter starters. XI Milchwirtsch. Weltkongress, Berlin, 1937, B. II, Sekc. 2, s. 80—8; 20) Wady masła, ich przyczyny i sposoby zwalczania. Wyd. Kom. Państw. Ocen. Masła i Serów, Nr 3, 1937, W-wa str. 62; 21) Mleczarstwo (Szkieł rozwoju mleczarstwa i badań mleczarskich w Polsce w ostatnich 25 latach. Księga Pamiątk. na 75-lecie Gazety Roln., W-wa, 1938, str. 50 (jako odbitka); 22) Przyczynki do składu chemicznego i mikrobiologicznego oraz do techniki wyrobu bryndzy owczej. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 44, 1938, s. 293—322 (z J. Supińską); 23) Charakterystyka kazeiny włókienniczej. Poradn. Mlecz. Jajcz. 4, 1938, s. 587—590; 24) Oznaczanie rozcieńczenia serum masła. Roczn. Nauk Roln. i Leśn., 45, 1938, s. 379—444; 25) Znaczenie płukania masła w świetle analizy chemicznej. Przem. Chemiczny, 22, 1938, s. 453—458; 26) Ocena mleka sterylizowanego w aparacie Stork-Jozidhoff'a. Poradn. Mlecz. Jajcz., 5, 1939, s. 322—325; 27) Niektóre cechy smakowe masła w świetle analizy chemicznej. Przem. Rolny, 5, 1939, s. 342—355 (z W. Dworakówną); 28) Ćwiczenia chemiczne z przemysłu rolnego. Wyd. Bratn. Pomoc S.G.G.W., W-wa, 1946, skrypt o 43 str., II wyd. 1948, str. 98; 29) Zagadnienia badawcze w przetwórstwie owocowo-warzywnym. Przem. Spożywczy, 1, 1947 (Nr 1—2), s. 7—14; 30) Rozcieńczanie i dosładzanie moszczów przy wyrobie win owocowych. Przem. Spożywczy 1, 1947 (Nr 11), s. 4—10; 31) Badanie zdolności konserwacyjnej tabletek dwuchromianu potasowego. Por. Mlecz Jajcz. 7, 1947 (Nr 12), s. 4—5; 32) Some aspects of work on animal nutrition in Poland during the war. Proc. of. the Nutrition Society 5, 1947 (Nr 4), s. 358—361; 33) Quelques observations sur la fermentation et la composition de la choucroute. VII Intern. Congr. des Industries Agric., Paris, 1948, cz. II, Nr 81; 34) Fermentacja mlekowa i jej zastosowanie w przemyśle warzywnym i mlecznym. Chemia i Technika (wyd. Centr. Zarz. Przem. Chem.), 1949, t. III, s. 213—234; 35) O wpływie mocy surówki na możliwość otrzymania olejów fuzlowych. Biul. Zrzesz. Przeds. Gorz. Roln., 2, 1948 (Nr 4), s. 17—20; 36) Fermentacja mlekowa oraz jej zastosowania w przetwórstwie mlecznym i warzywnym. Przemysł Spożywczy, 2, 1948 (Nr 7—8), s. 166—175; 37) Teoria i ćwiczenia z technologii produktów owocowych i warzywnych. Wyd. Sekc. Wyd. Bratn. Pom. Stud. S.G.G.W., 1948, str. 126 + 22 tabl.; 38) Chemia i higiena mleka. Wyd. P.I.W.R., W-wa, 1948, str. 280; 39) Ogólne metody analityczne w przemyśle spożywczym. Dział o 86 str. w Kal. Technicznym Przem. Spożywczego, W-wa, 1949, t. I, s. 315—400;

40) Przyprawy i kostki bulionowe. Kal. Techn. Przem. Spoż., t. III, 1949, s. 1405—1449 ;41) Budynie, galaretki i proszki do pieczenia. Kal. Techn. Przem. Spoż., III, 1949, s. 1450—1487 (łącznie z E. Jaźwińskim); 42) Ćwiczenia z analizy żywności. Wyd. Zakł. Techn. Żywn. S.G.G.W., 1949, skrypt o 88 str.; 43) Badania z zakresu technologii wina owocowego. Przem. Spożywczy, 3, 1949, s. 1—16.

Poza tym: 76 artykułów o treści technicznej z dziedziny przemysłu rolnego i spożywczego. Ok. 6 prac w druku.

Stanisław Płużański ur. 26 lipca 1879 r. w Radomiu, z ojca Zygmunta, doktora medycyny i matki Heleny z domu Krieger.

Wykształcenie średnie — w gimnazjum filologicznym w Radomiu do 1895 r., zawodowe w Szkole Mechaniczno-Technicznej im. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie, do r. 1899; studia wyższe na wydziale mechanicznym politechniki w Darmstadt (Niemcy), od 1899 do 1903, którą ukończył z odznaczeniem, ze stopniem dyplomowanego inżyniera budowy maszyn. Po odbyciu praktyki zawodowej w Anglii, w 1904—05 (specjalizacja w zakresie silników spalinowych, które wtedy zaczęły wchodzić w użycie) — od 1905 do 1935 pracował zawodowo w kilku największych zakładach przemysłowych, zajmując kolejno stanowiska konstruktora, głównego inżyniera, dyrektora technicznego, członka zarządu i doradcy technicznego. W tym czasie wybudował i zorganizował pracę sześciu dużych zakładów przemysłowych.

Jednocześnie zajmował się działalnością dydaktyczną jako wykładowca w Szkole Mechaniczno-Technicznej (później Państwowej Wyższej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki) im. Wawelberga i Rotwanda — od 1906 do 1935 r., Towarzystwie Kursów Technicznych (1913—1915), na kursach dokształcających dla inżynierów, kursach wieczorowych dla robotników i inn. W r. 1928 obejmuje wykłady zlecone w zakresie uzbrojenia, a w r. 1930 zostaje powołany w charakterze zastępcy profesora na katedrze obróbki metali Politechniki Warszawskiej. Wreszcie w r. 1931 zostaje mianowany profesorem zwyczajnym i kierownikiem zakładu obróbki metali na wydziale mechanicznym tej politechniki i obowiązki te pełni do tej chwili.

Na krótko przed wojną wysłany do Anglii przez władze wojskowe, po nieudanej próbie powrotu do kraju, zorganizował

w Londynie ośrodek mający na celu umożliwienie ukończenia studiów, rozpoczętych przed wybuchem wojny w kraju, polskiej młodzieży akademickiej technicznej, znajdującej się na Zachodzie. Studium utworzone w 1941 r. otrzymało prawa uczelni technicznej akademickiej w r. 1943 i umożliwiło ukończenie nauk około 200 studentom polskim w zakresie różnych wydziałów technicznych. Kierownictwo studium sprawował do lata 1945 r., t.j. aż do zgłoszenia się do pracy w powstającej po wojnie Politechnice Warszawskiej.

Uczestniczył w wielu Zjazdach międzynarodowych, na II-im zjeździe Naukowej Organizacji w Brukseli wygłosił referat na temat „A simple system of controlling time wasted in engineering works“ w 1925 r., i w Institution of Mechanical Engineers w Londynie „Poland's Industries“ w 1942 r.

Brał żywy udział w licznych stowarzyszeniach naukowych i zawodowych, m. inn.: członek-założyciel Instytutu Naukowej Organizacji, członek Akademii Nauk Technicznych, członek Instytutu Inżynierów Mechaników w Londynie (Institution of Mechanical Engineers) i inn.

Ogłosił drukiem następujące prace:

Książki i broszury: 1) Silniki spalinowe, cz. I teoria i paliwa, Warszawa, 1914, stron 226; 2) Mobilizacja przemysłu na potrzeby obrony kraju, Warszawa, 1934, stron 204; 3) Szkic współczesnego stanu przemysłu obrabiarek do metali. Warsz., 1935, str. 36; 4) Skrawanie twardymi stopami. Warsz., 1936, str. 42; 5) Kontrola przestojów obrabiarek. 1925, Warsz., str. 24; 6) Obrabiarki ciężkie. Warsz., 1938, str. 60 (A-4); 7) Szkolnictwo techniczne w Wielkiej Brytanii. Londyn, 1941, stron 168; 8) Wyrób sprzętu artyleryjskiego w Polsce w drugiej połowie 18-go wieku. Warsz., 1936, str. 111; 9) Zachowanie się stali przy procesach cieplnych podczas wyrobu pocisków (z M. Berger), Warsz., 1932, str. 86; 10) Étude de la déformation de l'acier & C., Paryż, 1935 (wraz z M. Berger); 11) Wpływ odchyłek tolerancyjnych pocisku karabinowego na jego własności balistyczne (z T. Felsztynem i L. Mańkowskim), Warszawa, 1938, str. 191. Prócz tego kilkadziesiąt artykułów i przyczynków naukowych w czasie od 1906 do 1950 r., w języku polskim, rosyjskim, angielskim i francuskim w pismach fachowych krajowych i zagranicznych.

Praca pt. „Mobilizacja przemysłu na potrzeby obrony kraju“ została przetłumaczona na języki rosyjski, niemiecki i francuski.

K a z i m i e r z R o d o w i c z urodził się 14 stycznia 1885 r. jako syn Teodora i Stanisławy z Rymkiewiczów. Po

ukończeniu w roku 1903 ośmiu klas gimnazjum filologicznego w Kijowie rozpoczął studia wyższe w Instytucie Inżynierów Dróg Komunikacji w Petersburgu.

Po 2 latach studiów, pracując w międzyczasie przy robotach kieszonowych mostu ks. Poniatowskiego w Warszawie, przynosi się na dalsze studia na wydział inżynierii Politechniki w Karlsruhe, które kończy w roku 1912 z tytułem inżyniera dyplomowanego. Specjalizuje się także w budownictwie wodnym i jest asystentem prof. Rehbocka przy zakładzie Budownictwa Wodnego. W latach 1912 — 1914 opracowuje we Lwowie projekty siłowni wodnych na Dniestrze i Oporze oraz jest asystentem przy Zakładzie Budownictwa Wodnego na Politechnice Lwowskiej. W latach 1914 — 1915 pracuje na stanowisku gubernialnego inżyniera - hydrotechnika Wołynia, kierując wznowieniem prac przy melioracji Polesia. W latach 1915—1918 w szeregach technicznych wojska rosyjskiego jest czynny przy dowództwie armii na stanowisku naczelnika robót hydrotechnicznych, drogowych i mostowych.

W lutym 1919 roku wstępuje do służby państwowej w Ministerstwie Robót Publicznych w Warszawie i w maju tegoż roku rozpoczyna w charakterze projektodawcy i kierownika budowę portu handlowego na Wiśle w Warszawie. W roku 1921 przechodzi na stanowisko naczelnika wydziału budowy do Generalnej Dyrekcji regulacji rzek żeglownych, po czym od roku 1924 jest dyrektorem dróg wodnych w Warszawie i pełni czynności z tym związane do jesieni 1939 roku. W toku tych prac jest autorem projektu regulacji Wisły na wodę brzegową, studiów naukowo-badawczych nad regulacją łożysk poszczególnych odcinków Wisły i jej dopływów oraz projektów portów na Wiśle w Krakowie, Płocku i Włocławku. W 1922 roku jest głównym doradcą technicznym Ministerstwa Przemysłu i Handlu przy odbiorze projektu budowy portu w Gdyni. W 1931 roku zostaje powołany na przewodniczącego Rady Technicznej dla spraw morskich, jako organu doradczego przy Departamencie morskim Ministerstwa Przemysłu i Handlu i funkcje te pełni do jesieni 1939 roku.

W latach 1925 — 1939 odbywa podróże po krajach Europy zachodniej w celach naukowych z zakresu hydrotechniki.

W okresie okupacji 1939 — 1944 pozostaje w Urzędzie dróg wodnych na stanowisku referenta do spraw Wisły, opracowuje w konspiracji projekt generalny sieci dróg wodnych w Polsce.

Niezależnie od stałego zatrudnienia w resorcie dróg wodnych zostaje od 1921 roku powołany przez Politechnikę Warszawską na stanowisko adiunkta przy Zakładzie Budownictwa Wodnego. Ten stosunek służbowy zostaje w roku 1928 zastąpiony przez t.zw. „wykłady zlecone“ trwające do jesieni 1939 r., a dotyczące encyklopedii budownictwa wodnego, budowy dróg wodnych i portów, eksploatacji dróg wodnych. W roku 1945 z chwilą wznowienia Politechniki Warszawskiej rozpoczyna wykłady, a dekretem z lipca 1946 roku zostaje mianowany profesorem zwyczajnym Budownictwa Wodnego II (Regulacja rzek, drogi wodnej i porty) na wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej. Od lipca 1945 roku zostaje powołany na stałego członka doradcę Rady Technicznej, przekształconej następnie na Radę Komunikacyjną przy Ministerstwie Komunikacji.

W latach 1946 — 1948 jest z ramienia Ministerstwa Komunikacji członkiem Rady Nadzorczej Spółki z o. o. „Polska Żegluga na Odrze“. W latach 1948 — 1949 jest członkiem Sekcji polskiej Polsko-Czechosłowackiego Komitetu studiów do spraw drogi wodnej Odra—Dunaj. Od 1947 roku jest członkiem Państwowego Komitetu Hydrologiczno-Meteorologicznego.

Od jesieni 1948 roku jest dyrektorem inżynierskiego Kursu Hydrograficznego przy Politechnice Warszawskiej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Typ nabrzeża w porcie śródlądowym (1924 r.); 2) Port handlowy na Wiśle w Warszawie (1926 r.); 3) Zagadnienie regulacji rzek w Polsce (1930 r.); 4) Droga wodna Warszawa—Bałtyk (1932 r.); 5) Ruch wody w korytach naturalnych (1936 r.); 6) Fragment studiów nad użegłownieniem zdziczałych koryt rzecznych (1937 r.); 7) Porty Płocka i Włocławka (1938 r.); 8) Sieć polskich dróg wodnych.

Z y g m u n t R y b i c k i urodził się dnia 10 maja 1902 r. w Dłutowie, pow. Łaskiego, woj. Łódzkiego. Po ukończeniu Gimnazjum Państwowego, wstąpił na Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, który ukończył w 1929 r.

Po ukończeniu Politechniki pracował początkowo jako inżynier-konstruktor, później zaś jako kierownik biura konstrukcyjnego w fabrykach maszyn i aparatów elektrycznych. Na tym stanowisku pozostawał do wybuchu Powstania. W 1936 roku uzyskał patent na „Samoczynny wibracyjny regulator napięcia“.

Był początkowo asystentem, później adiunktem Zakładu Maszyn Elektrycznych Politechniki Warszawskiej, prowadząc jednocześnie wykłady zlecone na Politechnice Warszawskiej. Poza pracą pedagogiczno-naukową pracuje zawodowo w dziedzinie elektrotechniki.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) O uzwojeniach pętlicowo-falowych; 2) Metoda wyznaczania najlepszych warunków magnetycznych maszyn elektrycznych, ze względu na zastosowanie automatycznych regulatorów napięcia; 3) Metoda wyznaczania szerokości szczotek w wielobokach napięć maszyn elektrycznych prądu stałego, oraz inne zagadnienia pokrewne.

A d a m S m o l i ń s k i urodził się 1.10.1910 r. w Radziechowie. Matka była nauczycielką, a ojciec jest inżynierem komunikacji.

Szkołę powszechną ukończył w 1920 roku we Lwowie, a gimnazjum klasyczne im. Mickiewicza w Katowicach w 1928 roku, po czym wstąpił na Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, którego sekcję radiotechniki i elektrotechniki wojskowej ukończył w roku 1933.

W jesieni 1933 roku rozpoczął pracę w Państwowych Zakładach Tele i Radiotechnicznych (P.Z.T.), początkowo jako konstruktor, a potem jako kierownik oddziału wzmacniaczy małej częstotliwości. W latach 1935—39 odbywał krótkie studia techniczne w Niemczech i Anglii. W roku 1939 rozpoczął prace nad zorganizowaniem laboratorium badawczego.

W czasie okupacji pracował w P.Z.T. na stanowisku naczelnika Wydziału radiotechnicznego i wzmacniakowego, przy czym osobiście zajmował się przygotowaniem powojennej produkcji fabryki oraz działalnością szkoleniową, naukową i wydawniczą. W lutym 1944 roku został zwolniony za tę działalność, po czym objął wykłady z Urządzeń Radiotechnicznych

w Państwowej Szkole Elektrycznej II stopnia w Warszawie. Po powstaniu pracował jako monter i konserwator aparatów elektromedycznych w Szpitalu Miejskim w Piasecznie.

Po oswoobodzeniu Warszawy stawiał się do pracy w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym (P.I.T.), a od 1 maja 1945 r. objął obowiązki szefa działu konstrukcyjnego i laboratorium, oraz dyrektora technicznego w P.I.T., gdzie pracował do końca 1948 roku.

Od stycznia 1949 roku pracuje w Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym jako szef działu materiałów magnetycznych.

W lipcu 1945 roku zdał egzamin doktorski. W roku akademickim 1945/46 prowadził wykłady zleczone z „Podstaw Telekomunikacji“ i „Wzmacniaczy małej częstotliwości“ na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, a z dniem 1.6.1946 roku został powołany na zastępcę profesora na Katedrze Podstaw Telekomunikacji. Nominację profesora nadzwyczajnego otrzymał w czerwcu 1949 roku. Od 1.10.1947 pełni ponad to obowiązki kierownika Oddziału Telekomunikacji na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej.

W roku 1946 uzyskał stypendium UNRRA i odbył półroczne studia z dziedziny radiotechniki w Stanach Zjednoczonych. W latach 1945—1947 zapoznał się również z pracą laboratoriów przodujących firm radiotechnicznych i wzmacniakowych w Szwecji i Anglii.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Nieliniowe zniekształcenia oraz ich słyszalność. Przegląd Teletechniczny, 1934, str. 20—23; 2) Teoria modulacji i remodulacji. Przegląd Teletechniczny, 1934, str. 172—188; 3) Modulacja jednowstęgowa. Przegląd Teletechniczny, 1933, str. 309—312; 4) Zastosowanie modulacji jednowstęgowej do celów radiofonii. Przegląd Radiotechniczny, 1934, str. 25 i 71—74; 5) Porównanie modulacji jednowstęgowej z modulacją dwuwstęgową symetryczną. Przegląd Radiotechniczny, 1934, str. 113—115 i 117—120; 6) Wzmacniacze małej częstotliwości klasy B. Przegląd Radiotechniczny, 1934, str. 61—68; 7) Uwagi o projektowaniu wzmacniaczy małej częstotliwości klasy B. Przegląd Radiotechniczny, 1935, str. 113—118 i 121—126; 8) Trójelektrodowa lampa katodowa jako wzmacniacz małej częstotliwości, pracująca w klasie A. Przegląd Teletechniczny, 1937, str. 305—309 i 344—347; 9) Urządzenia radiotelefoniczne centrali nadbrzeżnej w Gdyni. Przegląd Radiotechniczny, 1938, str. 23—24, 28—31; 10) Modu-

lacja i modulatory w niemieckich radiostacjach nadawczych. Przegląd Radiotechniczny, 1938, str. 94—98, 101—106 i 109—112; 11) Niemiecki system urządzeń małej częstotliwości w rozgłośniach radiowych. Przegląd Teletechniczny, 1938, str. 131—137; 12) Wzmacniaki w niemieckiej sieci radiofonicznej. Przegląd Teletechniczny, 1938, str. 194—202; 13) Urządzenia małej częstotliwości w niemieckich radiostacjach radiofonicznych. Przegląd Teletechniczny, 1938, str. 290—295; 14) Mikrofonowanie we wzmacniaczach małej częstotliwości. Komunikat Techniczny P. Z. T.. 1938, Nr 4, str. 57—59; 15) Uwagi o obliczeniu modulatora siatkowego. Komunikat Techniczny FSW, 1941, Nr 2, str. 41—60; 16) Obliczanie wzmacniaczy dławikowych małej częstotliwości. Kwartalnik Telekomunikacyjny, 1946, Nr 2—3—4, str. 25—38; 17) Wpływ pojemności blokującej opór katodowy wzmacniacza transformatorowego na charakterystykę częstotliwości. Przegląd Telekomunikacyjny, 1946, Nr 9, str. 262—265; 18) Napięciowe wzmacniacze transformatorowe, zasilanie równoległe. Przegląd Telekomunikacyjny, 1949, Nr 10—11, str. 293—304; 19) Zasady wzmacniania, tom I, 1947.

B o h d a n S t e f a n o w s k i profesor zwyczajny „Teorii Maszyn Ciepłych“ w Politechnice Warszawskiej, po ukończeniu studiów inżynierskich we Lwowie i ich uzupełnieniu w Dreźnie i Charlottenburgu pracuje najpierw w przemyśle na Zachodzie, a po uzyskaniu tytułu doktorskiego nauk technicznych zostaje powołany jako docent, a następnie jako profesor nadzwyczajny dla wykładania „Pomiarów Maszyn“ w Politechnice Lwowskiej, gdzie projektuje i buduje Laboratoria Techniki Ciepłej, pierwsze w ówczesnej Austrii (1913/14).

W okresie pierwszej wojny europejskiej czynny jest w przemyśle w Rosji, a w 1918, po powrocie do kraju, zostaje powołany na Katedrę „Teorii Maszyn Ciepłych“ do Politechniki Warszawskiej, najpierw jako profesor nadzwyczajny, a w 1923 jako profesor zwyczajny.

Na tym stanowisku tworzy i buduje Zakład Techniki Ciepłej, w którym wykonano szereg prac badawczych, przede wszystkim w związku z potrzebami przemysłu.

W roku 1945 powołany przez Ministerstwo Oświaty do utworzenia Politechniki w Łodzi, zostaje wybrany jej Rektorem, na którym to stanowisku pozostaje w ciągu trzech lat. Po zakończeniu zleconych prac w Łodzi, w 1948/49 powraca na dawne stanowisko do Politechniki Warszawskiej.

W 1949 otrzymuje doktorat „honoris causa“ od Politechniki Łódzkiej.

Jest członkiem zwyczajnym Akademii Nauk Technicznych.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Prace naukowe:

1) Przebieg przegrzany w chłodziarkach amoniakalnych; 2) Z badań silników samochodowych napędzanych mieszankami spirytusowymi (wspólnie z prof. W. Świętosławskim); 3) Mieszanki trójskładnikowe przy zmiennym sprężaniu (wspólnie z prof. Szczeniowskim); 4) Przegrzewanie pary w chłodziarkach; 5) L'influence du degré de compression et de chauffage de mélange aspiré; 6) Możliwość napędu surówki silników Saurer-Diesel; 7) Własności homogenizacyjne butanolu i benzolu; 8) Zastosowanie algazu do napędu silników gaźnikowych; 9) Gazolinowanie mieszanek napędowych; 10) Alkalizowanie oleju gazowego; 11) Wpływ azotynu izoamyłowego na liczbę cetenową; 12) Własności obiegu w silniku Heselmana.

II. Referaty i artykuły:

13) Zastosowanie wykresów Molliera; 14) O kształceniu inżynierów; 15) Indykatory lusterkowe; 16) Silniki parowe na Pow. Wystawie w Brukseli 1910; 17) Pompy Humpreya; 18) Pomiar temperatury w urządzeniach przemysłowych; 19) Gospodarka cieplna w zakładach przemysłowych; 20) Opalanie pyłem węglowym; 21) Zastosowanie wysokich ciśnień w urządzeniach parowych; 22) Zagadnienia gospodarki cieplnej; 23) Laboratorium Techniki Ciepłej Politechniki Warszawskiej; 24) Gospodarcze wyzyskanie węgla; 25) Postęp w budowie silników parowych; 26) Współczesne urządzenia chłodnicze; 27) Zasobniki energii w elektrowniach; 28) Wspomnienia pośmiertne o Rateau, Callendarze i Parsonsie; 29) Instytuty naukowe i ich rola w państwie; 30) Nauka i technika w gospodarce społecznej.

III. Podręczniki Akademickie:

31) Termodynamika Techniczna (3 wydania); 32) Podstawy Techniki Ciepłej; 33) Chłodnictwo (2 wydania); 34) Gospodarka cieplna; 35) Gospodarność cieplna siłowni.

Franciszek Szelański urodził się 2 grudnia 1898 r. w Warszawie. Wykształcenie średnie otrzymał w Szkole Handlowej Zgromadzenia Kupców m. st. Warszawy, którą ukończył w 1916 r., po czym wstąpił na Politechnikę Warszawską (Wydział Inżynierii), kończąc ją (z przerwą od 1918 r. do 1920 r.) w roku 1923 z tytułem inżyniera dróg i mostów.

W roku 1924 jako stypendysta Rządu Francuskiego udaje się do Paryża celem odbycia studiów uzupełniających w tamtejszej Szkole Dróg i Mostów, oraz w Sorbonie.

W roku 1927 otrzymuje tytuł doktora nauk technicznych, w roku zaś 1934 na podstawie pracy „O kształtach równowagi cienkiego pręta kołowego w pewnych szczególnych przypadkach obciążenia“ habilituje się jako docent budowy mostów na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej.

W szkolnictwie wyższym pracuje od roku 1920, poczynając od stanowiska młodszego asystenta, i dochodząc w roku 1946 do stanowiska profesora zwyczajnego budowy mostów na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej.

W latach od 1937 do 1939 był również wykładowcą przedmiotu „Mechanika Budowli“ w Wyższej Szkole Inżynierii w Warszawie.

Równocześnie z pracą naukową w Politechnice Warszawskiej pracuje od 1924 roku zawodowo w Ministerstwie Komunikacji w charakterze inżyniera Wydziału Mostów, dochodząc następnie do stanowiska naczelnika tego wydziału, na którym pozostał do połowy 1946 r.

Od roku 1940 do roku 1942 pracował w firmie K. Rudzki i S-ka w Warszawie, od roku zaś 1942 do wybuchu powstania jako wykładowca w Wyższej Szkole Technicznej w Warszawie.

W ciągu swej działalności naukowej i praktycznej wykonał szereg prac naukowych, oraz ponad 50 projektów mostowych.

W roku 1949 otrzymuje Nagrodę Państwową pierwszego stopnia za autorstwo projektów szeregu dużych mostów w Polsce (m. in. mostu średnicowego, koncepcję mostu Śląsko-Dąbrowskiego w Warszawie).

Jest członkiem zwyczajnym Polskiej Akademii Nauk Technicznych, członkiem Międzynarodowego Związku Mostów i Konstrukcji, oraz stałym doradcą Rady Komunikacyjnej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) W sprawie statyczności prętów o zmiennym momencie bezwładności. Przegląd Techniczny (dodatek), 1927 r.; 2) Wpływ siły krytycznej na statyczność prętów zginanych lub ściskanych mimośrodowo. Przegląd Techniczny, 1927 r.; 3) Dowód ekstremum energii potencjalnej rozpatrywanej jako funkcja połączeń przesytniających systemu statycznie nie-

wyznaczalnego, w stanie równowagi sprężystej. Przegląd Techniczny 1928 r.; 4) O wytrzymałości prętów ściskanych mimośrodkowo, lub jednocześnie zginanych i ściskanych. Przegląd Techniczny, 1929 r.; 5) O stosowaniu w konstrukcjach korzystnych naprężeń i odkształceń. Przegląd Techniczny, 1929 r.; 6) Wzmocnienie mostu drogowo-kolejowego przez rzekę Wisłę w Toruniu. Inżynier Kolejowy, 1930 r.; 6¹ Le pont de voie ferrée et de route sur la Vistule près de Toruń. Congrès Int. de la Constr. Mét. Liège, 1930; 7) O pewnym szczególe wykonania mostu na łącznicy Gołębki—Włochy węzła Warszawskiego. Przegląd Techniczny, 1931 r.; 8) O kształtach równowagi cienkiego pręta kołowego w pewnych szczególnych przypadkach obciążenia. Przegląd Techniczny, 1933 r.; 9) Wzmocnienie małych przęseł mostu drogowo-kolejowego przez rzekę Wisłę w Toruniu. Inżynier Kolejowy, 1934 r.; 10) O wyboczeniu spawanych szyn kolejowych. Czasopismo Techniczne, 1934 r.; 11) Wpływ dynamiczny obciążenia ruchomego na mosty. Przegląd Techniczny, 1934 r.; 12) Pierwsze wzmocnienie w Polsce mostu żelaznego za pomocą spawania łukiem elektrycznym. Czasopismo Techniczne, 1934 r.; 13) Obliczenie statyczne przepustów sklepionych. Inżynier Kolejowy, 1935 r.; 14) Mosty stalowe na Polskich Kolejach Państwowych. Czasopismo Techniczne, 1935 r.; 15) W sprawie wyboczenia spawanych szyn kolejowych. Inżynier Kolejowy, 1935 r.; 16) Badanie pewnych połączeń spawanych. Przegląd Techniczny, 1935 r.; 16¹ Die Untersuchungen einiger Schweissverbindungen. IV Band der Abhandlungen, Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau, Zurich, 1936; 17) Pierwszy most kolejowy w Polsce z dźwigami spawanymi. Inżynier Kolejowy, 1936 r.; 18) W sprawie niedomagań wykonawczych szerokostopowych belek dwuteowych stosowanych w mostownictwie. Inżynier Kolejowy, 1937 r.; 19) Wpływ otworu kołowego lub eliptycznego na wielkość naprężeń w elemencie zginanym. Przegląd Techniczny, 1937 r.; 20) Geometryczny sposób obliczania układów prętowych. Inżynier Kolejowy, 1937 r.; 21) Most kolejowy przez rzekę Sierpienicę na linii Nasielsk—Sierpc. Inżynier Kolejowy, 1937 r.; 22) W sprawie stosowania stali wysokowartościowych w mostownictwie. Przegląd Techniczny, 1938 r.; 23) Most kolejowy na linii Warszawa—Lwów. Przegląd Techniczny, 1939 r.; 24) Most kolejowy na linii Warszawa—Gdynia. Inżynier Kolejowy, 1939 r.; 25) Influence d'une partie centrale rigide sur la répartition des contraintes dans un élément tendu ou comprimé. Mémoires de l'Association internationale des Ponts et Charpentes, Zurich, 1947 r.; 26) On the depth of foundation. Proceedings of the second international conference on, soil mechanics and foundation engineering. Rotterdam, 1948 r.; 26¹ O głębokości założenia fundamentu. Wstępna księga zjazdowa VI zjazdu naukowego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Gdańsk, 1949 r.; 27) W sprawie wyznaczania krytycznych wartości obciążeń prętów o zmiennym momencie bezwładności. Wstępna księga zjazdowa VI zjazdu naukowego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, Gdańsk, 1949 r.

w d r u k u :

28) Geometryczny sposób obliczania układów prętowych z węzłami sztywnymi. Pierwszy zeszyt tomu II Archiwum Mechaniki Stosowanej. Gdańsk; 29) O wyboczeniu łuków kształtu kołowego. Księga pamiątkowa ku uczczeniu zasług naukowych prof. M. T. Hubera, Gdańsk; 30) Most średnicowy w Warszawie. Inżynieria i Budownictwo. Warszawa; 31) Mechanika Budowli, 1939 r. (litogr.).

J a n S z e r u d a urodził się dnia 26 grudnia 1889 r. w miejscowości Wędrynia (pow. Cieszyn) z ojca Jerzego i matki Marii z Śniegoniów. Po ukończeniu państwowego gimnazjum polskiego w Cieszynie odbył studia teologiczne i filozoficzne w uniwersytecie wiedeńskim. Dnia 15.III.1915 r. złożył przed Komisją egzaminacyjną w Wiedniu I egzamin teologiczny, po czym tego samego roku dzięki nagrodzie naukowej udał się do Halli n/S., by na tamtejszym uniwersytecie poświęcić się specjalnym studiom w zakresie biblistyki u prof. Cornilla i semistyki u prof. Bauera i Brockelmana. Po złożeniu II egzaminu teologicznego przed Komisją Śląską był w latach 1915—1916 prefektem gimnazjum polskiego w Orłowej, w latach 1916—1918 prefektem w szkole powszechnej i wydziałowej Macierzy Szkolnej w Cieszynie, a od 13.VIII.1917 r. wikariuszem w Nawsiu.

W r. 1919/20 kontynuował studia teologiczne w zakresie swej specjalności (t.j. biblistyki) i semistyki u prof. Schulthessa w Bazylei i uzyskał na tamtejszym uniwersytecie stopień naukowy licencjata teologii.

Po powrocie do kraju został powołany na stanowisko zast. profesora egzegezy Starego Testamentu i języka hebrajskiego na tworzącym się Wydziale Teologii Ewangelickiej U.W. i wykładał od 15.X.1920 r. W 1922 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1929 r. profesorem zwyczajnym wymienionych przedmiotów.

Po r. 1924 odbywał podróże naukowe zagranicę: w r. 1924 do Danii i Niemiec, w r. 1925 do Szwecji, w r. 1928 do Czechosłowacji, w r. 1930 i 1935 do Szwajcarii, w r. 1933 i 1936 do Niemiec, w r. 1937 do Anglii, w r. 1947 do Szwajcarii, gdzie wygłosił szereg wykładów w Zurychu, Bernie i Bazylei. Był kilkakrotnie dziekanem Wydziału i jego reprezentantem do Senatu Ademickiego.

Jest współpracownikiem Komisji orientalistycznej P.A.U., brał udział w pracach Komisji orientalistycznej Towarzystwa Naukowego Warszawskiego od początku jej istnienia. Jest prezesem Towarzystwa badań Reformacji w Polsce. Uczestniczył w zjazdach Polskiego Towarzystwa Orientalistycznego w Warszawie, Krakowie i Lwowie i był przewodniczącym Sekcji Bliskiego Wschodu, nadto w kongresach orientalistycznych w r. 1924 w Monachium, w r. 1930 w Wiedniu.

W r. 1929 Wydział teologiczny uniwersytetu w Bazylei nadał mu doktorat h. c. teologii za zasługi naukowe, a taką samą godność przyznał mu w r. 1948 fakultet teologii ewangelickiej im. Husa w Pradze. W czasie okupacji brał udział w tajnym nauczaniu jako wykładowca i egzaminator na kursie teologicznym.

Ogłosił drukiem następujące prace :

1) Das Wort Jahwes. Eine Untersuchung zur israelitisch-jüdischen Religionsgeschichte, Łódź, 1921, str. VIII + 87; 2) Słownik hebrajsko-polski. Warszawa, 1921, str. 48; 3) Charakter narodowy i uniwersalny religii izraelskiej, Warszawa, 1922, str. 29 + 2 nlb.; 4) Spór o Stary Testament. Warszawa, 1925; 5) Naukowe i nabożne badania Pisma Św., Warszawa, 1931; 6) Geneza i charakter Biblii Gdańskiej. Warszawa, 1932; 7) Psalmy wybrane. Ustroń, 1934; 8) Pobożność proroka Starego Testamentu, Warszawa, 1933; 9) Reformacja a Biblia. Warszawa, 1934; 10) Księga Psalmów. Przekład z hebr. Warszawa, 1937, str. 127; 11) Księga Psalmów. Uwagi do nowego przekładu polskiego z r. 1937. Rocznik Teologiczny. Warszawa, 1937, str. I—36; 12) Prorok a kapłan. Przyczynek do wykładu prorocstwa Amosa. Księga pamiątkowa ku czci ks. biskupa Dr Juliusza Burschego, Warszawa, 1935, str. 109—138; 13) Prorok-Cierpiętnik. Poemat o Słudze Pana. Rocznik Teologiczny. Warszawa, 1936, str. 1—16; 14) Literatura starohebrajska. Wielka Literatura Powsz., Warszawa, 1928/29. T. I, 301—326, T. V., str. 164—192; 15) Amos. Prorok i prorocstwo. Rocznik Teologiczny. Warszawa, 1938, str. 1—83; 16) Die Evangelisch-kirchliche Literatur und Presse in Polen. Gotha, 1938. Ekklesia, str. 252—270; 17) Modlitwa prorocka w Starym Testamencie. Rocznik Teologiczny. Warszawa, 1939, str. 191—235.

Ponadto ogłosił drukiem kilkaset przyczynków w Encyklopedii Powszechnej z biblistyki i semistyki, kilkanaście przyczynków naukowych i popularno-naukowych w miesięcznikach i tygodnikach kościelnych oraz zamieścił recenzje naukowe w czasopiśmie „Reformacja w Polsce“, w „Nowej Książce“ i in.

Ryszard Szretter urodził się w Piotrkowie Trybunalskim 28. III. 1892 r. W 1912 r. ukończył Wydział Agromomiczny Szkoły Komercyjnej E. A. Rontalera w Warszawie. W październiku tegoż roku wyjechał na Studium Rolnicze do Krakowa, lecz już w grudniu musiał powrócić do Warszawy. W roku 1916 otrzymał dyplom Wyższej Szkoły Rolniczej w Warszawie. W roku 1916 zapisał się na Wydział matematyczno-przyrodniczy Uniwersytetu Warszawskiego. W roku 1928 uzyskał stopień doktora filozofii Uniwersytetu Warszawskiego.

W grudniu 1912 roku przyjęty przez prof. dr Jana Tura do Pracowni Zoologicznej Warszawskiego Tow. Naukowego, gdzie pracował do roku 1916. W tymże roku przeniósł się do Pracowni Fizjologicznej Tow. Nauk. Warszawskiego, kierowanej podówczas przez prof. J. Sosnowskiego, w której pracował bez przerwy do 1929 r. Od roku 1916 do 1920 zajmował stanowisko asystenta przy katedrze Fizjologii Zw. Wolnej Wszecznicy Polskiej, zajmowanej przez prof. dr Kazimierza Białaszewicza. Od roku 1920 do 1929 był na stanowisku asystenta w Pracowni Fizjologicznej Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego, kierowanej przez prof. dr K. Białaszewicza. Równocześnie był kierownikiem warsztatu mechanicznego Instytutu im. M. Nenckiego. W roku 1930 założył prywatną pracownię fizjologiczną i meteorologiczną w Słupie, 236-hektarowym gospodarstwie rolnym w powiecie Gostyńskim.

W grudniu 1939 r. władze okupacyjne wywiozły ze Słupa najcenniejsze aparaty badawcze i wysiedliły R. Szrettera ze wsi. W roku 1940 utrzymywał się z wyrobu zabawek, a od 1941 do powstania warszawskiego pracował w Liceum Rolniczym II stopnia inż. St. Wiśniewskiego w Warszawie, w Liceum Rybackim II stopnia prof. dr Staffa oraz w Liceum Ogrodniczym w Ursynowie, wykładając chemię ogólną oraz fizjologię zwierząt. W okresie wakacyjnym 1941 r. i 42 r. prowadził praktykę absolwentek liceów chemicznych w fabryce „Polska spółka wytworów chemicznych Roche“. Tematem praktyki było zapoznanie praktykantów z budową fabryki, zasadami produkcji, robotami mechanicznymi w fabryce, fasonowaniem i fizjologicznymi własnościami produkowanych specyfików. Po upadku powstania warszawskiego w pierwszych dniach października został

wysiedlony w okolice Tunela. W połowie lutego 1945 r. powrócił do Warszawy, a od kwietnia 1945 r. zajmuje stanowisko zastępcy profesora i kierownika Zakładu Fizjologii Zwierząt w Szk. Gł. Gosp. Wiejskiego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Inwersja zarodków kurczęcia i jej stosunek do budowy pola naczyniowego. Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, 1916; 2) O głodowej przemianie materii u węzów. Sprawozdanie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, 1922; 3) Kompleksy pokarmowe zwierząt domowych (rękopis); 4) O pracy koni karmionych cukrem pastewnym. Przegląd Hodowlany, Nr 1, 1936; 5) O pojeniu koni żywionych cukrem pastewnym. Gazeta Cukrownicza 13/14, 1936; 6) Rodzaje energetyczne koni roboczych (w rękopisie); 7) Wpływ pozycji rąk podczas pracy na przemianę materii robotnic (Higiena i bezpieczeństwo pracy, Nr 6, 1947 r.); 8) Z badań nad fizjologią koni roboczych. Przegląd Hodowlany, Nr 11, 1947 r.; 9) Ruchliwość cieląt płci żeńskiej rasy czerwonej polskiej w budynkach (w rękopisie); 10) Wpływ mleka na przemianę materii w pierwszych tygodniach życia cielęcia w Sprawozdaniach IV Wydziału Tow. Naukowego Warszawskiego; 11) Celność ruchów robotników młodocianych (w rękopisie).

Edward Światopełk-Czetwertyński urodzony na Wołyniu w Stryhanach 28 czerwca 1901 r., ukończył Pierwszą Szkołę Realną w Kijowie w r. 1918. Jesienią 1920 r. wstępuje na Politechnikę Warszawską i w czerwcu 1928 r. kończy Wydział Inżynierii Wodnej, sekcję Budownictwa Wodnego, uzyskując tytuł inżyniera hydraulika.

Od października 1928 r. do kwietnia 1935 r. zajmuje stanowisko starszego asystenta przy katedrze Budownictwa Wodnego II na Politechnice Warszawskiej.

Równoległe z asystenturą wykłada miernictwo na wieczorowych kursach dla nadzorców melioracyjnych (w latach 1931—32), następnie wodociągi i kanalizację oraz budownictwo wodne w Państwowej Szkole Drogowej w Warszawie (w latach 1932—35). Poza tym bierze udział w opracowaniu projektu siłowni i zbiornika w Rożnowie i projektowaniu wodociągów i kanalizacji dla Gdyni, oraz w opracowaniu projektu stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni.

Od 1 kwietnia 1935 r. do 31 sierpnia 1939 r. pracuje na stanowisku kierownika Sekcji Laboratoryjno-Badawczej Kie-

rownictwa Budowy Zbiorników w Rożnowie, gdzie organizuje i prowadzi laboratorium betonowe. W maju 1939 r. uzyskuje stopień doktora nauk technicznych za pracę pt. „Badania nad przesiąkliwością betonu“. Od września 1939 r. obejmuje stanowisko adiunkta przy katedrze Budownictwa Wodnego I na Politechnice Warszawskiej.

Po zamknięciu Politechniki przez okupantów, od 1 grudnia 1939 r. do 15 czerwca 1940 r. pracuje w Fabryce Sztucznego Jedwabiu w Chodakowie jako pisarz warsztatowy. Od 15 czerwca 1940 r. do 20 lipca 1942 r. pracuje jako inżynier w Wydziale Zbiornikowym Biura Dróg Wodnych w Warszawie. Równolegle do tej pracy od 1 września 1941 r. rozpoczyna wykłady w Państwowej Szkole Budownictwa w Warszawie, gdzie pracuje do wybuchu powstania w 1944 r. Równolegle do pracy w Państwowej Szkole Budownictwa od 1 listopada 1942 do wyzwolenia wykłada matematykę na kompletach tajnego nauczania w Milanówku. Od lutego do końca roku szkolnego 1945 prowadzi nadal wykłady matematyki w Gimnazjum i Liceum w Milanówku.

W okresie okupacji (3 lipca 1944 r.) zostaje habilitowany na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej jako docent Hydrauliki i Hydrologii na podstawie pracy pt. „Badania przepływu wody przez klapę“. 1 października 1945 r. zostaje powołany na zastępcę profesora (kontrakt) na katedrze Wodociągów i Kanalizacji na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej. 1 stycznia 1946 r. zostaje powołany na profesora nadzwyczajnego (kontrakt) Hydrauliki i Hydrologii na Wydziale Inżynierii Polit. Warsz., a 24 lipca 1946 otrzymuje nominację na profesora nadzwyczajnego. Na tym stanowisku pozostaje do chwili obecnej.

Od 1 września 1947 r. do chwili obecnej jest prodziekanem Wydziału Inżynierii Politechniki Warszawskiej.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Parę uwag o ruchu podkrytycznym i nadkrytycznym i o głębokości krytycznej. Przegląd Techniczny, 1930 (praca wspólna z inż. Ziemowitem Słiwińskim); 2) Krzywe przepływu i zakres stosowalności. Litogr. wyd. Koła Inżynierii Wodnej Stud. Polit. Warsz., 1931; 3) Tests of composition of concrete na II-gi Kongres Wielkich Zapór, 1936; 4) Usta-

lenie składu betonu dla budowy zapory w Rożnowie. Gospodarka Wodna, 1937; 5) Badania nad przesiąkliwością betonu, praca doktorska, 1939; 6) Badania przepływu wody przez klapę, praca habilitacyjna, 1944; 7) Obliczanie światła mostów. Gospodarka Wodna, 1947; 8) Uwagi co do zastosowania równań hydromechaniki teoretycznej do obliczeń praktycznych. Archiwum Mechaniki Stosowanej (w druku).

Podręczniki:

1) Hydraulika. Kurs Wydziału Inżynierii Polit. Warsz. wyd. przez Komisję Pomocy Naukowych tow. Br. Pom. Stud. Polit. Warsz., I-sze wydanie 1947, II-gie wydanie 1948 r.; 2) Rozdział „Hydraulika“ do I-go tomu podręcznika „Drogi Wodne“, wydanego przez Ministerstwo Komunikacji, 1948 r.; 3) Rozdział „Siłownie wodne“ do II-go tomu podr. „Drogi Wodne“ (w druku).

B o l e s ł a w T o ł ł o c z k o urodził się w r. 1882 w Świadościach na Litwie. Egzamin dojrzałości zdał we Lwowie w r. 1900. Potem wstąpił na Wydz. Mech. Politechniki Lwowskiej, który ukończył w r. 1904. Następnie studiował jeszcze rok na Politechnice Wiedeńskiej. Z Wiednia powrócił do Lwowa na stanowisko asystenta przy Katedrze Części Masz. i Kotłów Parowych Politechniki Lwowskiej i pozostawał na tym stanowisku przez 2 lata. W r. 1907 przeniósł się do przemysłu i pracował kolejno: 1) w fabryce maszyn w Kramatorskiej (Południe Rosji) w biurze konstrukcyjnym, w oddziale maszyn parowych i pomp, 2) w Fabryce Kotłów Fitznera i Gampera w Sosnowcu, 3) w fabryce maszyn Borsiga w Berlinie (biuro konstr., oddział kotłów parowych), 4) z powrotem w fabryce Fitznera i Gampera w Sosnowcu.

W r. 1918 został powołany do wykładów z dziedziny kotłów Parowych na Politechnice Warsz. W r. 1919 został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w r. 1936 profesorem zwyczajnym. W początkach swej pracy profesorskiej, za zgodą Ministerstwa W. R. i O. P., pracował jeszcze równolegle w przemyśle, a mianowicie w r. 1921 do 1924 w fabryce parowozów w Warszawie w biurze konstrukcyjnym, w charakterze kierownika oddziału. W czasie okupacji, gdy Politechnika była zamknięta, wykładał w Państwowej Wyższej Szkole Technicznej w Warszawie, gdzie był kierownikiem Wydziału Mech., i w szkole technicznej im. Wawelberga, oraz w tajnej politechnice, której był jednym z organizatorów.

Wywieziony w czasie powstania do obozu w Pruszkowie, po zwolnieniu z niego przez 9 miesięcy jest nieczynny. Z chwilą ukończenia działań wojennych, gdy rozpoczęło się organizowanie wyższych uczelni, wykłada i bierze udział w organizowaniu Politechniki Łódzkiej w charakterze dziekana Wydz. Mechanicznego. Jesienią 1946 przenosi się z powrotem do Politechniki Warszawskiej, gdzie pozostaje do chwili obecnej.

W ciągu swej pracy na obu Politechnikach był przez 9 lat dziekanem Wydziału Mechanicznego. Obok pracy profesorskiej zajmował się doradztwem i ekspertyzami w dziedzinie kotłów parowych, należąc do wybuchu wojny do Koła Doradców i Rzecznawców w Warszawie.

Ogłosił drukiem następujące prace:

1) Ogólne uwagi o wyborze paleniska. *Mechanik*, 1921; 2) Paleniska na miał węglowy. *Przegląd Techniczny*, 1924; 3) Uwagi o konstrukcji kotłów wysokopiętnych. *Przegląd Techn.*, 1929; 4) Współczesne paleniska kotłowe. *Przegląd Techniczny*, 1932; 5) Drogi rozwoju współczesnej budowy kotłów. *Przegl. Techn.*, 1934; 6) Rozwój budowy kotłów w ostatnim 60-leciu. *Przegląd Techn.*, 1934; 7) Urządzenia do odpopielania spalin kotłowych. *Przegląd Mechaniczny*, 1935; 8) Nowa metoda obliczania nitowań kotłowych. *Technika Ciepła*, 1935; 9) Budowa kotłów parowych w r. 1936. *Przegląd Mechaniczny*, 1936; 10) Obliczenie krążenia wody w kotłach opłomkowych. *Przegląd Mechaniczny*, 1937; 11) Kotły wysokopiętne, broszura, wyd. 1925 i 1926; 12) Atlas konstrukcji kotłów parowych, w 3 częściach.

T a d e u s z U r b a ń s k i urodził się 14. X. 1901 r. w Krasnodarze (ZSRR). Maturę klasyczną uzyskał w 1919 r. i w tym samym roku wstąpił na Wydział Chemiczny Politechniki w Nowoczerkasku. Po powrocie do kraju, w 1922 r. został przyjęty na Wydział Chemiczny Politechniki Warszawskiej, który ukończył w 1924 r.

Pracę zawodową rozpoczął w 1923 r., jako chemik analityk w M. S. Wojsk. W okresie 1924—26 r. był kierownikiem laboratorium Górnośląskich Fabryk Materiałów Wybuchowych w Łaziskach Górnych na Górnym Śląsku.

W okresie 1926—28 r. pracował we Francji, w przemyśle. Od 1928 r. do wybuchu wojny 1929 r. był kierownikiem działu Instytutu Technicznego Uzbrojenia. W tym okresie czasu, od

r. akad. 1929/30 prowadził wykłady zleczone Technologii Materiałów Wybuchowych na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej. W r. 1932 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie pracy: „Fotograficzne badania przebiegu detonacji materiałów wybuchowych“. W r. 1933 habilitował się z Technologii Chemicznej na podstawie pracy „Analiza termiczna mieszanin zawierających estry kwasu azotowego“. W r. 1936 został mianowany profesorem nadzwyczajnym. W r. akad. 1938/39 był dziekanem Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej ponownie wybranym na r. akad. 1939/40.

Po wybuchu wojny, poszukiwany przez Gestapo, ukrywał się początkowo, a następnie w styczniu 1940 r. opuścił Polskę, udając się przez Węgry do Francji. Tam rozpoczął pracę w Centre National de la Recherche Scientifique. Następnie przedostał się do Wielkiej Brytanii i tam od sierpnia 1940 r. do końca maja 1946 r. pracował w Ministry of Supply w stopniu Senior Experimental Officer, a następnie Principal Experimental Officer jako kierownik pracowni wielkocząsteczkowej.

Zarazem prowadził wykłady technologii chemicznej dla studentów Polaków na Uniwersytecie w Londynie.

W czerwcu 1946 r., po ukończeniu rozpoczętych w Anglii badań, powrócił do kraju, odrzucając propozycje Anglików pracy w Wielkiej Brytanii, oraz zaproszenie z Brazylii na katedrę w Uniwersytecie w Sao Paulo.

Po powrocie objął katedrę Technologii Organicznej II-iej i został powołany na dziekana Wydziału Chemicznego od r. ak. 1946/47. Funkcje te pełni w chwili obecnej. W 1948 r. został mianowany profesorem zwyczajnym. W okresie 1946—48 był kierownikiem działów organicznych Instytutu Chemii Przemysłowej, organizując prace w tych działach. Jest członkiem Polskiej Akademii Nauk Technicznych.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Prace oryginalne:

1) Badania fotograficzne detonacji materiałów wybuchowych. Roczniki Chem. 6, 838 (1926) i Z. f. Schiess- u. Sprengstoff w. 22, 270 (1927); 2) Über das Verhalten der Sprengstoffe im Bohrloch Z. O./ Schiess. Berg- und Hütten-männ. Verein, April 1926; 3) O kruszności materiałów wybuchowych. Wiad. Techn. Artyl., Nr 18, 3 (1932); 4) Wspólnie z J.

- Zacharewiczem — Wybuchowe własności izonitroamin. Wiad. Techn. Artyl., Nr 18 (1932); 5) Wspólnie z J. Hacklem — o nitrowaniu skrobi. Roczn. Chem. 12, 276 (1932); 6) Badania fotograficzne przebiegu detonacji materiałów wybuchowych (praca doktorska). Roczn. Chem., 12, 715 (1932); 7) Wspólnie z B. Kwiatkowskim — O rozpuszczalności trójmetyleno-trójnitroaminy. — Roczn. Chem., 13, 585 (1933); 8) Wspólnie z B. Kwiatkowskim — O rozpuszczalności azotanu pentaerytrytu. — Roczn. Chem., 13, 740 (1933); 9) O pewnych zjawiskach towarzyszących detonacji materiałów wybuchowych. — Roczn. Chem., 13) 130 (1933); 10) Wspólnie z J. Hacklem — Über die Stärkenitrat. Z. f. Schiess- u. Sprengstoff w. 28, 306, 350, 378 (1933); 11) Analiza termiczna układów zawierających estry kwasu azotowego I. Roczn. Chem., 13, 399 (1933); 12) O rozpuszczalności nitrocelulozy. Roczn. Chem., 14, 944 (1934); 13) Wspólnie z B. Kwiatkowskim — Analiza termiczna układów: kwas pikrynowy — dwunitronaftalen. Roczn. Chem., 14, 941 (1934); 14) Wspólnie z Rabek-Gawrońską — Analiza termiczna układów zawierających trójmetyleno-trójnitroaminę. Roczn. Chem., 14, 239 (1934); 15) Wspólnie z Rusieckim — Azotan trójazoetanolu — nowy materiał wybuchowy. — Wiad. Techn. Uzbrojenia, Nr 26, 442 (1934); 16) Les nouveaux explosifs: A. Methylene-diisonitramines. B. Nitromethyleneisonitramine, C. Triazoethanolnitrate. IX. Congr. Intern. Quim. Pura ed Applicada, Madrid, 1934; 17) Wspólnie z J. Hacklem — Über die Nitrierung der Stärke II. Z. f. Schiess- u. Sprengstoffw., 29, 14 (1944). Rocznik Chemii, 13, 221 (1933); 18) Analiza termiczna układów zawierających estry kwasu azotowego II. Roczn. Chem., 14, 925 (1934); 19) Wspólnie z M. Kołaczkowską — Rentgenografia azotanów skrobi. Roczn. Chem., 15, 399 (1935); 20) Analiza termiczna układów zawierających estry kwasu azotowego III. Roczn. Chem., 15, 191 (1935); 21) Wspólnie z J. Hacklem — O wybuchowych własnościach azotanów skrobi. Przemysł Chem., 18, 398 (1935). Z. f. Schiess- u. Sprengstoffw., 30, 216 (1935); 22) Über Brisanz der Sprengstoffe. Z. f. Schiess- u. Sprengstoffw., 30, 68 (1935); 23) O wrażliwości materiałów wybuchowych na uderzenie, I. Przemysł Chemiczny, 20, 117 (1936). Z. f. Schiess- u. Sprengstoffw., 33, 41 (1938); 24) O wrażliwości materiałów wybuchowych na uderzenie II. Przemysł Chemiczny, 20, 179 (1936). Z. f. Schiess- u. Sprengstoffw. 33, 62 (1938); 25) Wspólnie z M. Słoniem — O nitrowaniu węglowodorów parafinowanych I. Roczniki Chem., 16, 466 (1936). Compt. rend. 203, 620 (1936); 26) Analiza termiczna układów zawierających estry kwasu azotowego IV. Roczn. Chem. 16, 359 (1936); 27) Wspólnie ze Skrzyneckim. Analiza termiczna układu: azotan amonu, azotan guanidyny i nitroguanidyna. Roczn. Chem. 16, 353 (1936); 28) N-N! — dwumetylo-dwuamid kwasu winnego i dwuazotan N-N! — dwumetylodwuamidu kwasu winnego. Roczn. Chem. 16, 334 (1936); 29) Wspólnie ze Słoniem. Nitrowanie węglowodorów parafinowanych II. Roczn. Chem. 17, 161 (1937). Compt. rend. 204, 870 (1937); 30) Wspólnie z Kołodziejczykiem. Analiza termiczna układu: azotan amonu, azotan sodu, azotan potasu. Roczn. Chem. 16, 119 (1936); 31) Wspólnie z Kwiatkowskim i Miładowskim.

Über den Einfluss der aromatischen Nitrokörper auf Stabilität der Salpetersäure-Ester. Z. f. Schiess-u. Sprengstoffw. 32, 1, 29 67, 85 (1937); 32) O trójnitrotrójmetylo-aminobenzenie i produkcie jego nitrowania. Roczn. Chem. 17, 591 (1937); 33) Wspólnie z Janiszewskim. O nitrowaniu celulozy i skrobii bezwodnikiem azotowym. Roczn. Chem. 17, 349 (1937); 34) Wspólnie ze Świętosławskim, Całusem i Rosińskim. O efektach cieplnych rozkładu prochu bezdymnego. Roczn. Chem. 17, 444 (1937); 35) Analiza termiczna układów zawierających estry kwasu azotowego V. Roczn. Chem. 17, 585 (1937); 36) Wspólnie z Z. Kapuścińskim. O wybuchowych własnościach nitroskrobii. Wiad. Techn. Uzbrojenia, Nr 38, 525 (1937); 37) Wspólnie ze Słoniem. Sur la nitration de hydrocarbures paraffiniques et polymethyleniques au moyen de peroxyde d'azote. II-e Congrès Mondial de Petrole, 1937, Sec. II, 163; 38) Wspólnie z Woźniakiem. Sur les mélanges éclairants et de signalisation. Mém. de l'Artillerie Française, 16, 785 (1937); 39) O pewnych własnościach mieszanin wybuchowych. Przem. Chem. 22, 521 (1938); 40) Wspólnie z Gedroyciem. O nitrowaniu fenylo-nitrometanu. Roczn. Chem. 18, 125 (1938); Compt. rend. 206, 1122 (1938); 41) Badania fotograficzne przebiegu detonacji materiałów wybuchowych II. Roczn. Chem. 18, 852 (1938); 42) Wspólnie z Malendowiczem. O wpływie promieni pozafioletowych na pewne substancje wybuchowe. Roczn. Chem. 18, 856 (1938); 43) Sur la nitration des composés aliphatiques au moyen du peroxyde d'azote. X Congresso Intern. di Chimica, V, 1055 (1938); 44) Sur quelques propriétés de certains mélanges explosifs. X Congresso Intern. di Chimica, V, 1059 (1938); 45) O detonacji prochu bezdymnego. Wiad. Techn. Uzbrojenia (1939); 46) Wspólnie z Szypowskim. O nitrowaniu celulozy w obecności pewnych soli nieorganicznych. Roczn. Chem. 19, 387 (1939); 47) Wspólnie z Simonem. W sprawie dimorfizmu s-trónitrobenzenu. Roczn. Chem. 19, 487 (1939). 48) Wspólnie z Pietrzykiem. Über die Verbesserung der Schlagempfindlichkeits-Apparate. Z. f. Schiess-u. Sprengstoffw. 34, 206 (1939); 49) Wspólnie z Rychterem. L'action de surface métallique chauffée sur les explosifs. Compt. rend. 208, 900 (1939); 50) Wspólnie z Pillichem. O wpływie siarki na stałość chemiczną materiałów wybuchowych. Wiad. Techn. Uzbrojenia Nr 43, 79 (1939); 51) Wspólnie z Malendowiczem i Dybowiczem. Sur la decomposition de la nitroglycerine sous l'action des rayons ultraviolets. Compt. rend. 209, 103 (1939); 52) Wspólnie z Hacklem. Sur la préparation et les propriétés de l'amidon nitré. VI Congrès des Industries Agricoles, Budapest, 1939, 766; 53) Wspólnie z Galasem. Sur la vitesse de détonation des mélanges des explosifs solides avec des liquides non-explosifs. Compt. rend. 209, 558 (1939); 54) Sur quelques regularités observées dans les propriétés de certains mélanges explosifs. Mémorial de l'Artillerie Française, 20, 237 (1946); 55) Contribution to the Chemistry of Pyridine I. J. Chem. Soc. 1946, 1104; 56) Contributions to the Chemistry of Pyridine II. J. Chem. Soc. 1947, 132; 57) Wspólnie z Hirstem, Jonesem, Minahan, Ochyńskim i Thomasem. The reaction of 1-Nitropopane with Formaldehyde and Ammonisj. J. Chem. Soc. 1947, 924; 58) O wpływie promieni

pozafioletowych na substancje wybuchowe II. Roczn. Chem. 21, 120 (1947); 59) Chemia Pirydoksyny. Przemysł Chemiczny 26, 193 (1947); 60) Wspólnie z S. Galinowskim. Products of nitration of some derivatives of dimethylaniline: auramine and crystal violet. J. Chem. Soc. 1948, 2169; 61) On cross linking of cellulose esters. Bull. Soc. Chim. Belge, 57, 467 (1948); 62) Wspólnie z Jonesem. Reactions of nitroparaffins, part II. J. Chem. Soc. 1949, 1766; 63) Reactions of nitroparaffins, part III. J. Chem. Soc. 1949, 3374..

II. Referaty:

Kilkanaście referatów w Przeglądzie Chemicznym, Przemysle Chemicznym, Research.

III. Patenty:

A. Przed 1939 r. około 30 patentów z dziedziny technologii organicznej,

B. Po wojnie: 1) Patent Brytyjski Nr 601101 (zgłoszony 1942 r.) na żywicę syntetyczną; 2) Patent amerykański Nr 2419043 (zgłoszony 1943) na żywicę syntetyczną; 3) Patent brytyjski Nr 616337 (zgłoszony 1943) wspólnie z H. J. Poole, na żywicę syntetyczną; 4) Patent polski. Zgłoszenie 71900 z 18. I. 1947. Wspólnie z K. Okoniem. Sposób wytwarzania garbników syntetycznych; 5) Patent polski. Zgłoszenie 71901 z 18. XI. 1947. Wspólnie z K. Okoniem. Sposób otrzymywania substancji garbujących; 6) Patent polski. Zgłoszenie 71940 z 2. XII. 1947. Wspólnie z K. Okoniem. Sposób wytwarzania garbników syntetycznych.

Prace z historii chemii:

1) Z dziejów wynalezienia nitrocelulozy. Wiad. Techn. Uzbrojenia, 1933; 2) Le centenaire de la nitrocellulose (1833—1933). Mémorial de l'Artillerie Française, 13, 825 (1934); 3) Paul Vieille i jego prace. Wiad. Techn. Uzbrojenia, 1935, 202; 4) Henry de Chatelier — twórca teorii wybuchu. Roczniki Chemii, 17, 53 (1937).

Prace doktorskie wykonane pod kierunkiem prof. T. Urbańskiego: 1) J. Hackel. Badania nad własnościami dwóch odmian nitrogliceryny, (1936); 2) S. Malinowski. O reakcji nitrometanu z formaldehydem i aminami (1950).

Witold Wierzbicki urodził się w Warszawie 26. I. 1890 r. Do chwili strajku szkolnego 1905 r. kształcił się w rosyjskim III gimnazjum w Warszawie, a następnie w domu. Studia akademickie odbywał w Petersburgu na Wydziale Mechanicznym Politechniki w Instytucie Inżynierów Komunikacji,

który ukończył w 1916 r. Doktorat Nauk Technicznych uzyskał w Politechnice Warszawskiej w roku 1925. Docentem wytrzymałości materiałów i statyki budowlanej został na podstawie przewodu habilitacyjnego w roku 1926. Od roku 1925 do roku 1939 prowadził wykłady z wytrzymałości materiałów i statyki budowlanej na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej, do roku 1936 jako docent, a następnie jako profesor zwyczajny statyki budowlanej. W czasie od roku 1929 do roku 1936 był profesorem nadzwyczajnym inżynierii leśnej i geodezji na Wydziale Leśnym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W roku 1932 został członkiem Akademii Nauk Technicznych. W okresie okupacji wykładał w średniej szkole technicznej i w tzw. Wyższej Szkole Technicznej (PWST). Po wojnie powrócił na dawne stanowisko profesora statyki budowlanej w Politechnice Warszawskiej, na którym pozostaje do chwili obecnej. Pracę zawodową odbywał do roku 1918 na kolei Permskiej w ZSRR, a od roku 1918 do roku 1929 w Warszawie przy przebudowie węzła kolejowego warszawskiego.

Ogłosił drukiem następujące prace:

I. Stateczność budowlanej:

- 1) O stateczności pasów ściskanych w mostach otwartych S. P. Warszawa, 1923; 2) O wytrzymałości prętów złożonych w mostach żelaznych, Warszawa, 1924; 3) Metody obliczenia prętów złożonych, PT, Warszawa, 1927; 4) O powstawaniu zjawiska wyboczenia PT, Warszawa, 1932; 5) Kilka uwag w obronie wzoru prof. F. Jasińskiego na ściskanie mimośrodowe, PT, Warszawa, 1933; 6) Stosunek wyboczenia do ściskania mimośrodowego, cz, Lwów, 1933; 7) Z dziedziny odkształcenia i stateczności układów prętowych, Warszawa, SP, 1933; 8) Modele zjawiska wyboczenia, Cz, Lwów, 1933; 9) Istota wyboczenia prętów prostych, PT, Warszawa, 1934; 10) O sposobach rozumienia terminu „wyboczenie“, AT, Warszawa, 1934; 11) Wyboczenie jako fakt i jako schemat, PT, Warszawa, 1937; 12) Kilka słów o wyboczeniu prętów prostych, Warszawa, 1937; 13) Sposób momentów wtórnych w zastosowaniu do wyznaczenia siły krytycznej PT, Łódź, 1946; 14) Przyczynek do zagadnienia płyty prostokątnej, JB, Warszawa, 1946; 15) Przykład zastosowania równań różnicowych do badania stateczności płyt, Cz, Kraków, 1946; 16) Stateczność zwornika łuku parabolicznego, Dr, Warszawa, 1946; 17) Badanie stateczności łuku parabolicznego za pomocą różnic skończonych, Dr, Warszawa, 1947; 18) O pewnych przypadkach wyboczenia prętów prostych, PT, Łódź, 1947; 19) Wyboczenie niesprężyste prętów podpartych w sposób statycznie

wyznaczalny J, B, Warszawa, 1947; 20) W sprawie pomiaru średnic kopalniaków, Warszawa, 1948; 21) Arithmetisation des problemes de flambage, AM, Gdańsk, 1949; 22) The quasi-unstable equilibrium in structural mechanics, AM, Gdańsk, 1949.

II. Dźwigiary załamane w planie:

1) Teoria dźwigarów załamanych w planie, Warszawa, 1926; 2) Sur le calcul des poutres à axe brisé, MF, Paryż, 1927; 3) Zastosowanie różnic skończonych do obliczenia dźwigarów załamanych w planie PT, Warszawa, 1930; 4) Dźwigiary załamane w planie o zmiennym kącie załamania, PT, Warszawa, 1931; 5) Belki ciągle załamane w planie, Cz, Lwów, 1931; 6) De l'application des equations simultanées à differences finies en statique de constructions, As, Zurich, 1936.

III. Układy prętowe:

1) Geometryczne uzasadnienie wzoru na przesunięcie węzłów kratownic, PT, Warszawa, 1930; 2) Obliczenie ramownicy czteroprzęsłowej o węzłach przesuwnych, PT, Warszawa, 1930; 3) Rozwiązanie ramy przy zastosowaniu równań różnicowych. Cz, Lwów, 1932; 4) O zastosowaniu teorii kraty do wyprowadzenia równań energii sprężystej, Lwów, 1932; 5) W sprawie wyznaczenia ugięć wspornika sposobem momentów wtórnych, SP, Warszawa, 1933.

IV. Układy krzywoliniowe:

1) Badania nad wytrzymałością przepustów sklepionych, JK, Warszawa, 1930; 2) Możliwe uproszczenia w obliczeniu statycznym łuku, PT, Warszawa, 1934; 3) Parabola sześcienna jako oś łuku, Cz, Lwów, 1934; 4) Przyczynek do obliczenia statycznego sprężystych łuków kolistych, JK, Warszawa, 1935; 5) Schemat obliczenia jednoprzęsłowego mostu wiszącego z belką usztywniającą, Cz, Lwów, 1938; 6) Application de la méthode des moindres carrés au calcul des arcs, As, Zurich, 1938.

V. Dwukierunkowe układy naprężeń:

1) Rozkład naprężeń w murach szczelnych, PT, Warszawa, 1928; 2) Wyznaczenie linii izostatycznych, Cz, Lwów, 1932; 3) Obliczenie płyty wspornikowej za pomocą różnic skończonych, SP, Warszawa, 1934; 4) W sprawie metod obliczenia płyt żelbetowych, Cz, Lwów, 1934.

VI. Dynamika budowli:

1) Interpretacja dynamiczna przybliżonej metody wyznaczenia odkształceń sprężystych w konstrukcjach budowlanych, PT, Warszawa, 1929; 2) Działanie pociągu na przyczółki i filary mostowe, SP, Warszawa,

1930; 3) Obliczenie drgań własnych belek za pomocą momentów wtórnych, JB, Warszawa, 1948.

VII. Naprężenia dopuszczalne:

1) W sprawie stopnia dokładności obliczeń statycznych konstrukcji żelbetowych, PT, Warszawa, 1933; 2) Zagadnienie zmienności przekrojów w konstrukcjach żelbetowych, Warszawa, 1933; 3) W sprawie bezpieczeństwa pręta rozciąganego osiowo, Cz, Lwów, 1937; 4) W sprawie bezpieczeństwa belki zginanej, PT, Warszawa, 1939; 5) Wytrzymałość materiału ze statycznego punktu widzenia, PT, Łódź, 1945; 6) La sécurité des constructions considérée comme problème de probabilité, AT, Warszawa, 1946; 7) Rola przypadku w zagadnieniach wytrzymałości materiałów, AM, Gdańsk, 1949; 8) Détermination du coefficient de sécurité des cables des ponts suspendus, AS, Zurich, 1949; 9) W sprawie dopuszczalnych naprężeń stycznych w konstrukcjach stalowych, JB, Warszawa, 1949.

VIII. Parcie ziemi:

1) Przypadek ziemi spójnej i sprężystej na tle badań nad wytrzymałością ziemi, PT, Warszawa, 1932; 2) Próba wyznaczenia geostaticznego parcia ziemi, PT, Warszawa, 1933; 3) W sprawie parcia na mur w spokoju, JK, Warszawa, 1934.

IX. Historia mechaniki budowli:

1) Coulomb jako pierwszy badacz w dziedzinie statyki budowli, PT, Warszawa, 1936; 2) W sprawie pochodzenia podstawowego twierdzenia teorii belek ciągłych, Cz, Lwów, 1936.

X. Konstrukcje drewniane:

1) Wielokrotne dźwigary drewniane jako układy hiperstatyczne, SP, Warszawa, 1931; 2) Sprawa wymiarowania drewnianych mostów zastżałowych, L, Warszawa, 1933.

XI. Komunikacje:

1) Przybliżony sposób obliczenia przelotności linii kolejowych leśnych, L, Warszawa, 1930; 2) O właściwościach gospodarczo-ruchowych sieci komunikacyjnych leśnych, Warszawa, 1931; 3) Próba obliczeń trakcyjnych dla konnych przewozów leśnych, L, Warszawa, 1932.

B. PODRĘCZNIKI:

Wstęp do mechaniki budowli, Warszawa, wydania 1943 i 1946 r.
Mechanika budowli, Warszawa, wydania 1929, 1939, 1948 i 1949 r.
Zadania ze statyki belek prostych, W-wa, wydania 1933 i 1949 r.
Zadania z teorii ram, łuków i krat, W-wa, wydania 1936 i 1950 r.

Skróty tytułów czasopism:

- PT — Przegląd Techniczny,
- Cz — Czasopismo Techniczne,
- SP — Sprawozdania i prace Warszawskiego Tow. Politechnicznego,
- IB — Inżynieria i Budownictwo,
- IK — Inżynier Kolejowy,
- AM — Archiwum Mechaniki Stosowanej,
- TA — Sprawozdania Polskiej Akademii Nauk Technicznych,
- Dr — Drogownictwo,
- L — Las Polski,
- As — Mémoires de l'Association Internationale des Ponts et Charpentes,
- MF — Mémoires de la Société des Ingenieurs Civils de France.

A n t o n i W o j t y s i a k urodził się w Radomiu 13. VIII. 1896 roku. Szkołę powszechną i średnią ukończył w Warszawie, gdzie w r. 1915 otrzymał maturę w polskiej szkole prywatnej W. Wróblewskiego (gimnazjum im. Czackiego). Studia akademickie rozpoczął w tym samym roku na Politechnice Warszawskiej i na Kursach Przemysłowo-Rolniczych. W r. 1922 rozpoczął pracę w Centralnym Związku Kółek Rolniczych początkowo jako instruktor, a następnie jako inspektor organizacyjny. Jednocześnie kończył studia rolnicze i otrzymał w r. 1923 dyplom Wydziału Rolniczego SGGW. Od 1923 do 1926 r. pracował jako starszy asystent w Zakładzie Chemii Rolniczej S. G. G. W., gdzie pod kierownictwem prof. J. Mikułowskiego-Pomorskiego wykonał kilka prac naukowych. W r. 1925 otrzymał dyplom inżyniera-rolnika.

Pracę naukową w SGGW łączył z pracą społeczno-gospodarczą i praktyczną w Centralnym Związku Kółek Rolniczych, zajmując w tej instytucji stanowisko kierownika wydziału organizacyjnego gospodarstw drobnych i akcji doświadczalnej wśród drobnych rolników. W tym okresie przeprowadzał również badania gleboznawcze na Polesiu w pow. Kobryńskim. W r. 1926 objął stanowisko zast. dyrektora Ogniska Kultury Rolniczej i Zakładu Doświadczalnego w Poświętnem. W r. 1927 i 1928 pracował jako taksator gleboznawca w Państwowym Banku Rolnym, prowadząc jednocześnie dalsze studia. W r. 1928 wrócił do SGGW na stanowisko adiunkta Zakładu Rolnictwa (Uprawy Roślin), które zajmował aż do wybuchu wojny w r. 1939. W tym okresie wykonał kilka prac naukowych z uprawy roślin i uzyskał stopnie i tytuły naukowe: doktora nauk rolniczych w r. 1930 i docenta uprawy roślin w r. 1938. Jednocześnie pracował w Centralnym Towarzystwie Organizacji i Kółek Rol-

nicznych, początkowo jako kierownik wydziału rolniczego (sprawy doświadczalnictwa, łąkarstwa, uprawy roślin itd.), a następnie jako dyrektor naczelny C.T.O. i K.R. i redaktor miesięcznika pt. „Agronomia Społeczna i Szkolnictwo Rolnicze“.

W r. 1933 otrzymał stypendium Funduszu Kultury Narodowej na studia we Francji, Czechosłowacji i Niemczech w dziedzinie doświadczalnictwa roślinnego, szkolnictwa rolniczego i organizacji rolnictwa. W latach następnych wyjeżdżał do Danii, Szwecji, Finlandii, Belgii, Holandii, Jugosławii, Włoch, Bułgarii i innych krajów, gdzie zapoznał się z tamtejszym rolnictwem i placówkami naukowymi w dziedzinie produkcji roślinnej.

Podczas okupacji niemieckiej od r. 1939 do powstania warszawskiego pracował w szkolnictwie zawodowym, wykładając Rolnictwo i Uprawę Roślin na wydziale mierniczym P. Szkoły Budownictwa, w Miejskiej Szkole Rolniczej II st. i na tajnych kursach SGGW.

Po oswobodzeniu Warszawy w r. 1945 zgłosił się do S. G. G. W., gdzie objął kierownictwo Zakładu Rolnictwa (Uprawy Roślin) i rozpoczął wykłady dn. 15. V. 1945 jako docent Uprawy Roślin. Dn. 15. I. 1946 r. został mianowany profesorem rolnictwa na Wydziale Rolniczym SGGW, gdzie kieruje pracami Zakładu Rolnictwa (Uprawy Roślin), prowadzi wykłady, ćwiczenia i seminaria z Uprawy Roślin oraz wykłada Encyklopedię Rolnictwa na Studium Melioracyjnym.

Ogłosił drukiem następujące prace:

- 1) Analiza mechaniczna gleby. Praca dyplomowa 1924/25; 2) Przemiany związków azotowych w łubinach wąskolistnych i w łubinie żółtym. Doświadczalnictwo Rolnicze, R. V, 1929; 3) Wartość zbóż konsumpcyjnych Rzeczypospolitej Polskiej. Doświadczalnictwo Rolnicze. Rok VII, 1931. Tom VII, cz. I; 4) Przyczynę do poznania zachwaszczenia pszenicy ozimej w województwie kieleckim. Doświadczalnictwo Rolnicze, R. VIII, 1932 (wraz z Haliną Poniatowską); 5) Wieś w Państwie Polskim. Warszawa, 1933; 6) Wpływ odległości rzędów na rozwój i skład chemiczny łubinów. Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych. T. XXXVII, 1936; 7) Wpływ nawożenia na plony i skład chemiczny łubinu żółtego. Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych. T. XXXVIII, 1937; 8) Pobieranie składników pokarmowych przez łubiny. Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych. T. XXXIX, 1937; 9) Problem zrationalizowania organizacji rolnictwa w Polsce. Agronomia Społeczna i Szkolnictwo Rolnicze. Rok VIII, 1938; 10)

Znaczenie spostrzeżeń fenologicznych dla rolnictwa. *Gazeta Rolnicza*, 1929, Nr 7; 11) Myśli o doświadczalnictwie rolniczym. *Gazeta Rolnicza*, 1931, Nr 46, 47; 12) Błędy siewu w doświadczeniach polowych. *Rolnik*, 1931, Nr 48; 13) Odmiany łubinu w doświadczeniach skierniewickich Zakładu Rolnictwa (Uprawy Roślin), SGGW. *Gazeta Rolnicza*, 1932, Nr 16; 14) Podstawy doradztwa rolniczego w zakresie techniki produkcji roślinnej. *Rolnik*, 1932, Nr 18 i 19; 15) Organizacja pracy doświadczałnej na terenie działalności towarzystw rolniczych. *Gazeta Rolnicza*, 1932, Nr 46; 16) Pierwotne sposoby uprawy roli i roślin. *Współpraca*, 1933, Nr 6; 17) Wskaźniki statystyczne w agronomii społecznej. *Współpraca*, 1933; 18) Rolnicze doświadczenie polowe. *Agronomia Społeczna*, 1934, Nr 2; 19) Doświadczalnictwo rolnicze we Francji. *Agronomia Społeczna*, 1934, Nr 3 i 4; 20) Planowa gospodarka w rolnictwie. *Agronomia Społeczna*, 1934, Nr 6; 21) Rozwój Kółek Rolniczych. *Agronomia Społeczna*, 1934; 22) Zawodowy działacz społeczny w rolnictwie. *Agronomia Społeczna* i *Szkołnictwo Rolnicze*, 1935, Nr 6; 23) Kultura Wiejska. *Agronomia Społeczna* i *S. R.*, 1935, Nr 8/9; 24) Zagadnienie prasowe na wsi. *Agronomia Społeczna* i *S. R.*, 1937, Nr 9; 25) Międzynarodowy Kongres Prasy Rolniczej: *Agr. Społ. i S. R.*, 1937; 26) Polski system agronomii społecznej. *Agr. Społ. i S. R.*, 1938, Nr 11; 27) Główny ośrodek wiedzy rolniczej w Polsce. *Agr. Społ. i S. R.*, 1938; 28) Doświadczalnictwo rolnicze we Włoszech. *Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego*, 1939, Tom II, Nr 5; 29) Międzynarodowy Kongres Nawozów Sztucznych w Rzymie. *Uprawa Roślin i Nawożenie*, 1939, z. I; 30) La consultation agricole en Pologne XVIII Internationaler Landwirtschaftskongress. Dresden, 6—12. VI. 1939; 31) Nasionoznawstwo i nasiennictwo w Polsce. XX Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego w Lublinie, 1946; 32) Polowa uprawa roślin na Pomorzu Zachodnim i na Ziemi Lubuskiej. *Gospodarstwo Wiejskie na Ziemiach Odzyskanych*. Nr 4, 1948; 33) Polowa uprawa roślin w Prusach Polskich. *Gospodarstwo Wiejskie na Ziemiach Odzyskanych*, Nr 4. Warszawa, 1948; 34) Najważniejsze zagadnienia uprawowe w rolniczym doświadczalnictwie roślinnym. *Przegląd Doświadczalnictwa Rolniczego*, 1947, T. III; 35) Struktura zasiewów w Polsce. *G.U.P.P.*, 1947—1948; 36. Znaczenie gospodarcze uprawy roślin włóknistych i oleistych w Polsce. *Wiad. Kor. Roln.*, 1948, Nr 6; 37) Standaryzacja roślin uprawnych. *Wiad. Giełd.*, 1948, Nr 4; 38) Uprawa łubinu i soi w Polsce, jako podstawa surowca dla przemysłu. *Wiad. Giełd.*, 1949, Nr 3; 39) Tytoń w pracach Zakładu Rolnictwa S.G.G.W. *Roczniki Nauk Rolniczych i Leśnych*, 1949, Tom L; 40) Nawożenie roślin przemysłowych. *Podręcznik „Żywność gleby i nawożenie“*, 1949; 41) Wskazówki dla standaryzacji roślin włóknistych i oleistych. *Wiad. Giełd.*, 1949, Nr 7; 42) Rejonizacja roślin przemysłowych. 1948—1949; 43) Badania naukowe szkód gradowych. *Wiad. Ubez.*, 1949, Nr 9; 44) Rejonizacja pszenicy i roślin przemysłowych w województwie białostockim. *Biuro Reg. P.K.P.G.*, Białystok, 1949.

Oraz około 100 artykułów popularno-naukowych w czasopismach rolniczych.

Czesław Zakaszewski urodził się 19. VII. 1886 roku w Warszawie jako syn Apolinarego i Marii z Paradowskich. W r. 1896-ym wstąpił do Państwowej Szkoły Realnej, otrzymał patent z jej ukończenia w r. 1904; w związku ze strajkiem szkolnym spędził dwa lata na wsi jako nauczyciel prywatny, po czym w roku 1906 wstąpił do Szkoły Wawelberga i Rotwanda, a po jej ukończeniu wyjechał do Francji, gdzie uzyskał dyplom inżynierski na państwowym uniwersytecie w Lille.

Podczas pobytu w szkole Wawelberga i Rotwanda, korzystając ze znajomości stenografii i języków, zdobytej w drodze samouctwa, wydał szereg skryptów i tłumaczeń; trzy ostatnie lata jest asystentem prof. W. Biernackiego w pracowni fizycznej.

Po powrocie w r. 1912 do kraju wstąpił do firmy Ponikowski i Ostrowski (później Stołeczne Tow. Budowlane i Melioracyjne); pracuje początkowo jako inżynier kierownik robót, potem jako dyrektor techniczny. Zakres prac technicznych Zakaszewskiego obejmuje wielki wachlarz projektów, robót inżynierskich i wodnych.

Jednocześnie z pracą zawodową od 1915 r. prowadzi pracę nauczycielską, wykładając na Wolnej Wszechnicy, kursach Pomorskiego, licznych kursach i w szkołach. Od 1927 r. prowadzi wykłady zlecone z melioracji rolnych na Politechnice Warszawskiej, przy czym Rada Zakładu Inżynierii przyznaje mu dyplom inżyniera hydrotechnika. W prasie zawodowej umieszcza szereg artykułów i opracowań, m.in. w „Podręczniku do obliczania kosztów robót budowlanych“ — dział kosztorysowania robót melioracyjnych; w r. 1932 wydaje z zasiłku Ministerstwa Oświaty „Podręcznik Melioracji Rolnych“ w 2-ch tomach, a w r. 1938 pracę zbiorową pt. „Zagadnienia melioracyjne w Polsce“.

W związku z kryzysem w rolnictwie w r. 1930—32, przechodzi do Ministerstwa Rolnictwa i R.R. w charakterze głównego inspektora melioracyjnego.

Od marca 1940 r. pracuje w szkolnictwie, początkowo tajnym, później w jawnym, w liceum wodnym, mierniczym i rybackim, oraz opracowuje poważniejsze projekty wodne i melioracyjne.

Ewakuowany podczas powstania do Sochaczewa, wraca w marcu 1945 r. do Warszawy i staje do dyspozycji Politechniki Warszawskiej oraz Głównego Urzędu Planowania Przestrzennego przy Ministerstwie Odbudowy, gdzie jest zatrudniony w pracowni gospodarki wodnej i prowadzi jednocześnie wykłady na Politechnice.

W 1948 r. zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki Warszawskiej; w r. 1949-ym wydaje pierwszy tom „Melioracji rolnych“, podręcznika akademickiego i wraz z całym Głównym Urzędem Planowania Przestrzennego przechodzi do Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, gdzie pracuje w charakterze rzeczoznawcy.

J ó z e f Z a w a d z k i, dr fil., prof. technologii chemicznej nieorganicznej Politechniki Warszawskiej, ur. 14. VII. 1886 r. w Warszawie, w r. 1904 ukończył gimnazjum; studia uniwersyteckie odbywał w Warszawie i Krakowie, studia politechniczne w Karlsruhe. Posiada dyplomy: doktora filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego z r. 1910 oraz dyplomowanego inżyniera-chemika Politechniki w Karlsruhe z r. 1911. Był asystentem prof. Buntego w Karlsruhe w r. 1911/12, oraz prof. Askenazy'ego w Karlsruhe w r. 1912/13. W czerwcu 1913 objął stanowisko chemika, a po paru miesiącach kierownika fabryki chemicznej w Boguminie, skąd wyjechał z chwilą wybuchu wojny. Od r. 1915 pracuje w Politechnice Warszawskiej (początkowo w charakterze asystenta przy katedrze Chemii Ogólnej), w r. 1916/17 wykłada chemię fizyczną w Uniwersytecie i Politechnice, od r. 1918/19 jest zastępcą profesora technologii chemicznej nieorganicznej; w r. 1923 po habilitacji zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w r. 1929 profesorem zwyczajnym technologii nieorganicznej. W r. 1947 otrzymał w Politechnice Warszawskiej dyplom doktora honoris causa.

Ogłosił drukiem następujące prace:

A. Prace doświadczalne: Wspólnie z Brunerem: 1) O równowagach między siarkowodorem a solami metali ciężkich (Rozpr. Pol. Akad. Umiej., r. 1909); 2) O równowagach między siarkowodorem a solami metali ciężkich — przerobione i uzupełnione (Chemik Polski, r. 1910, str. 124 i 153) — Über die Gleichgewichte bei der Schwefelwasserstoff-

fäleung der Metalle (Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie, 1909); 4) To samo przerobione (Zeit. f. anorg. Chemie, t. 65, 1909); 5) Berichtigung zu der Arbeit über die Gleichgewichte bei der Schwefelwasserstoffällung der Metalle (Zeit. f. anorg. Chemie, 1910); 6) Über die Mitfällung des Thaliamsulfids mit anderen Sulfiden (Bull. de l'Acad. des Sc. de Cracovie 1909, 312); 7) O elektrolitach stałych (Księga pamiątkowa Zjazdu Przyrodników i Lekarzy w r. 1911); 8) Wspólnie z Haberem: Über die Polarisierbarkeit fester Elektrolyte (Z. phys. Ch. 78, 1911); 9) Wspólnie z Kossakiem i Narbuttem: — O redukcji siarczanu wapnia tlenkiem węgla (Przem. Chem., r. 1921); 10) Wspólnie z Konarzewskim Lichtensteinem, Szymankiewiczem i Wachsteinskim: Studia nad rozkładem siarczanów ziem alkalicznych, cz. I (Roczn. Chem. 5, 1925, 488); 11) To samo, cz. II (tamże, 6, 1926, 120); 12) To samo, cz. III (tamże, 6, 1926, 326); 13) Wspólnie z Kowalczewskim i Żeromskim: cz. IV (tamże, 8, 1928, 358); 14) Wspólnie z Kowalczewskim: Rozkład mieszaniny CaS i CaSO₄ w temperaturach wysokich (tamże 10, 1930, 501); 15) Wspólnie z Syrczyńskim: O odwracalności reakcji pomiędzy SO₂ i CaO oraz pomiędzy CaS i CaSO (tamże, 715); 16) Wspólnie z Morgenszternem, Siberą i Bretsznajderem: Odwracalność reakcji pomiędzy SO₂ i CaO oraz siarką i CaO (tamże 12, 1932, 457); 17) Über das System Ca-O-S (z. anorg. Chem., 205, 1932, 180); 18) O utlenianiu amoniaku i cyjanowodoru, cz. I (Roczn. Chem., 2, 1922, 145); 19) Wspólnie z Wolmerem: O utlenianiu amoniaku i cyjanowodoru, cz. II (tamże, 158); 20) Wspólnie z Lichtensteinową: O katalitycznym utlenianiu amoniaku i cyjanowodoru, cz. III (tamże, 6, 1926, 824); 21) Wspólnie z Narkiewiczem: O utlenianiu amoniaku wobec kontaktów, cz. IV (tamże, 7, 1927, 369); 22) Wspólnie z Bądyńskim: Kinetyka rozkładu tlenku azotu platyny, tamże, 11, 1931, 158); 23) Wspólnie z Perlińskim: Dalszy ciąg pracy powyższej (C. R. 198, 1934, 200); 24) Wspólnie z Modrzejewskim: Kinetyka rozkładu amoniaku wobec żelaza (Roczn. Chemii, 11, 1931, 505); 25) Wspólnie z Jaroszewskim: Ze studiów nad węglem polskim (Przem. Chem., 10, 1926; 66); 26) Wspólnie z Berlinerblauem, Blumentalem i Rakowskim. Ze studiów nad węglem polskim. Wydajność i własności produktów destylacji rozkładowej w temperaturach niskich, cz. 2 (tamże, 13, 1929, 35); 27) Wspólnie z Kielańskim: O otrzymywaniu kwasu azotowego z azotanu amonowego i próbach zastosowania kwaśnego siarczanu amonowego do fabrykacji superfosfatów amonowych (tamże, 11, 1927, 121); 28) Wspólnie z Boruckim: O działaniu pary wodnej na fosfor (tamże, 15, 1931, 76); 29) Wspólnie z Łukasiewiczem: Nowa metoda oznaczania wolnego wapna (tlenku wapniowego) (Roczn. Chemii, 11, 1931, 154); 30) Artykuł w piśmie niemieckim: Zement (brak odbitki i dat): W sprawie równowagi CaSO₄ w związku z fabrykacją cementu z gipsu; 31) Wspólnie z Z. Sobierajem: O reakcji siarczanu wapnia ze składnikami gliny (Przem. Chem. 14, 1934, 668). Badania układu $A_{st} = B_{st} + C_{gaz}$. 32) Wspólnie z Bretsznajderem: po niemiecku (Bull. Acad. Pol. A 271, 1932); 33) po francusku (C. R. 194, 1932, 1130); 34) Zur Kenntnis der heterogenen von Typus $A_{fest} + B_{gaz} = C_{fest}$.

I. Abweichungen von der Konstanz des Gleichgewichtsdruckes. Scheinbare Gleichgewichte und deren Deutung (Z. Phys. Chem. B. 22, 60, 1933); 35) II. Kinetik der Carbonatbildung und Zersetzung (tamże, 79); 36) Congr. Intern. Chim. (Madrid II, 1934, 276); 37) O przebiegu reakcji w układach niejednorodnych jednozmiennych typu $A_{sta\acute{l}e} + B_{gaz} = C_{sta\acute{l}e}$ (pamiętnik XIV Zjazdu Przyrodników i Lekarzy w Poznaniu w 1933 r., t. I., str. 269); 38) O reakcjach w układach trójfazowych (dwie fazy stałe i gazowe) (Roczn. Chem. XIV, 1931, 823); 39) Über das Temperaturinkrement der Reaktionsgeschwindigkeit bei Reaktionen vom Typus $A_{fest} = B_{fest} + C_{gaz}$ (Zeit. Elektrochem, 41, 1935, 215); 40) Wspólnie z Ulińską: Über die Zersetzung von $ZnCo^2$ und Einwirkung von CO^2 auf ZnO (Bull. Ac. Pol. Sc. A 1933, 62); 41) Sul particolare comportamento di alcuni sistemi che reagiscono secondo l'equazione $A_{sol} = B_{sol} + C_{gaz}$ (Atti del X Congresso Internazionale di Chimica, Roma. II 1938, 820); 42) Wspólnie z Bretsznajderem: Some Remarks on the Mechanism of Reactions of the Type Solid = Solid + Gas (Trans. of the Faraday Society, 34, 1938, 950); 43) Głos w General Discussion na Zjeździe Faraday Society (Trans. Faraday Soc. 34, 1938, 982); 44) O mechanizmie reakcji typu $A_{st} = B_{st} + C_{gaz}$ (Roczn. Chem. 18, 1938, 892); 45) Wspólnie z Bretsznajderem: Zur Kenntnis der heterogenen Reaktionen vom Typus $A_{fest} + B_{gaz} = C_{fest}$ III. Über den experimentellen Nachweis der Elementarvorgänge des zusammengesetzten Prozesses (Zeit. phys. Chem. B. 40, 1938, 158); 46) Studia nad otrzymywaniem czystych związków glinu z glin i kaolinów, I (Przem. Chem. 20, 1936, 229); 47) Nowa metoda otrzymywania glinu metalicznego z glin i kaolinów (Przegląd Mechaniczny 1938); 48) Wspólnie z Ostrouchem i Kwiecińskim: O redukcji SO_2 za pomocą metanu (Przem. Chem. 22, 1938, 55); 49) W sprawie fabrykacji kwasu siarkowego i cementu z gipsu i anhydrytu (Przegl. Chem. 1947, 239); 50) Wspólnie z Weychertem: O otrzymywaniu dwutlenku siarki i cementu z gipsu (tamże); 51) Wspólnie z Pasternakiem: On the Kinetics of the Decomposition of Ammonia on Iron (Bull. de l-Acad. des Sc. de Cracovie, 1938); 52) Wspólnie z Bretsznajderem: A. Contribution to the Kinetics of Reactions in which solid Phases take Part, (tamże 1938); 53) Wspólnie z Gajewskim i Gletkierem: The Kinetics of the Boudouard Reaction (tamże 1938); 54) Wspólnie z Szamborską: Kinetics of the Decomposition of $ZnCo_3$ (tamże 1938); 55) Wspólnie z Gotliebem: On the Decomposition of Alite (tamże, 1938); 56) The Action of Gaseous Acidic Oxides on Solid Metal Oxides. The Decomposition of Carbonates, Sulphates and Sulphites. Festschrift Tillägnad I. Arvid Hedvall 1948); 57) O utlenianiu amoniaku (Roczn. Chem. 22, 1948, 220); 58) Wspólnie z Bańkowskim. Próby otrzymywania pięciotlenku azotu metodą elektrochemiczną (Roczn. Chem. 22, 1948); 233).

B. Prace o charakterze referatów ogólnych z uwzględnieniem prac własnych: 59) Węgiel jako surowiec chemiczny (Przegląd Techn. 1929); 60) Współczesne poglądy na szybkość procesów chemicznych (Roczn. Chem. 17, 1937, 529); 61) Wspólnie z Bretsznajderem: Współczesne me-

tody produkcji kwasu siarkowego i siarki (Przegl. Chem. 1938). 17 prac doświadczalnych uczniów, ogłoszonych w czasopismach krajowych i zagranicznych pod ich nazwiskiem, wykonanych z inicjatywy i pod kierunkiem profesora. 9 prac doświadczalnych ogłoszonych przez uczniów, wykonanych z ich inicjatywy pod kierunkiem profesora.

C. Patenty: 1) Patent niemiecki D.R.P. 295921 (o różnych metodach usuwania ołowiu z preparatów cynkowych). 2) Patent austriacki 70743 (toż samo). 3) Patent polski 16699 (usuwanie Fe z gliny działaniem gazowego HCL). 4) Patent polski 9503 (odżelazienie roztworów soli glinowych działaniem $Al(OH)_3$).

D. Prace o charakterze metodologicznym, referatowym i historycznym: 1) Teoria dysocjacji elektrolitycznej w roztworach niewodnych. Kosmos 1909. 2) O napięciu powierzchniowym (tytuł niewoklówny) (Wszechświat, 1909). 3) Przemiany promieniotwórcze a układ periodyczny pierwiastków (tamże 1913).) 4) Ludwik Bruner (Chemik Polski, 1914). 5) O spalaniu powierzchniowym (Wszechświat, 1914). 6) O kwestii azotowej (Pamiętnik Nadzwyczajnego Zjazdu Techników 1917). 7) Synteza związków azotowych (Chemik Polski 1917 i 1918). 8) Sprawozdania dla Komisji Technologicznej (głównie ceramika) Unii Międzynarodowej Chemii Czystej i Stosowanej (drukowane w języku francuskim w rocznym sprawozdaniu z Konferencji Międzynarodowej Unii). 9) Camille Matignon. Wspomnienie pośmiertne (Roczn. Chem. 1936, 16, 163). 10) Z zagadnień bieżących technologii chemicznej (Przemysł Chemiczny 14, 1930, 21 — przedrukowane w Nowinach Technicznych). 11) Fabrykacja stężonej wody utlenionej (Przem. Chem. 1947, 7).

E. Prace o charakterze gospodarczym z zakresu przemysłu chemicznego: 12) Znaczenie górnośląskiego przemysłu chemicznego nieorganicznego dla Polski (Przemysł Chemiczny 1921). 13) Charakterystyka i warunki rozwoju przemysłu nieorganicznego w Polsce, opracowane na Konferencję Międzynarodową Chemii Czystej i Stosowanej w Warszawie wr. 1927 w języku polskim — w specjalnym wydawnictwie, w języku angielskim. 14) Przemysł Chemiczny nieorganiczny w Polsce w okresie 20 lat niepodległości (Przemysł Chemiczny 1945, zes. 3 i 4).

F. Prace w sprawach organizacji nauki i nauczania: 1) O warunkach nauczania technicznego na poziomie wyższym (przemówienie rektorskie z r. 1938, drukowane w Przeglądzie Mechanicznym oraz w Kronice Politechnicznej). 2) Zagadnienie studiów politechnicznych (czasopismo „Politechnika“ 1946). 3) O potrzebie szybkiego przygotowania wysoce wykwalifikowanych sił naukowych i technicznych (Kongres N.O.T: 1946). 4) Problem kształcenia sił fachowych dla przemysłu chemicznego w Polsce (Przegl. Chem. IV, str. 47—53, 1946). 5) Prace podziemne podczas okupacji: Nauka i szkolnictwo wyższe (Nauka Polska 25, 1947, 196).

G. Przekłady i opracowania (monografie i podręczniki):
1) Planck — Najnowsze twierdzenia termodynamiczne (Chemik Polski 1918). 2) Walker: Wstęp do chemii fizycznej (przekład wspólnie z J. Ba-
bińskim i Bekierem). 3) Ost: Technologia chemiczna (przekład rozsze-
rzony pod redakcją J. Harabaszewskiego i J. Zawadzkiego przy współ-
udziale kilku specjalistów z różnych działów.

H. Podręcznik oryginalny: 1) Technologia chemiczna nieorgani-
czna, cz. I (1948) XI i 328, cz. II, 1949, XIV i 552.

Szereg mniejszych referatów, artykułów, życiorysów i recenzji
we Wszechświecie, Chemiku Polskim, Rocznikach Chemii, Przemysle
Chemicznym, Przeglądzie Technicznym oraz w prasie codziennej, prze-
mówienia na posiedzeniach plenarnych i komisyjnych kongresów mię-
dzynarodowych w Madrycie i Rzymie.